

TRƯỜNG ĐẠI HỌC HOA LƯ
KHOA SƯ PHẠM TIỂU HỌC – MẦM NON

Lý Thị Lan Chinh

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

**THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC
CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 – 6 TUỔI**

Mã sinh viên: 2652011059

Ngành: Giáo dục mầm non

NINH BÌNH, 2026

TRƯỜNG ĐẠI HỌC HOA LƯ
KHOA SƯ PHẠM TIỂU HỌC – MẦM NON

Lý Thị Lan Chinh

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

**THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC
CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 – 6 TUỔI**

Mã sinh viên: 2652011059

Ngành: Giáo dục mầm non

Người hướng dẫn: ThS. Phạm Thị Thu Hiền

NINH BÌNH, 2026

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đề tài: **“Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi”** là một công trình nghiên cứu độc lập không có sự sao chép của người khác. Đề tài là một sản phẩm mà tôi đã nỗ lực nghiên cứu trong quá trình học tập tại trường cũng như thực tập tại trường Mầm non Ninh An, phường Nam Hoa Lư, tỉnh Ninh Bình. Trong quá trình viết bài có sự tham khảo tài liệu gốc rõ ràng.

Tôi xin cam đoan nếu có vấn đề gì tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Ninh Bình, Ngày 10 tháng 05 năm 2026

Người thực hiện

Lý Thị Lan Chinh

XÁC NHẬN CỦA NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

Đề tài: **“Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi”** của sinh viên Lý Thị Lan Chinh là công trình nghiên cứu không trùng lặp và chưa được công bố dưới bất kỳ hình thức nào. Trong đề tài có sự tham khảo một số tài liệu có nguồn gốc và được trích dẫn rõ ràng.

Ninh Bình, Ngày 10 tháng 05 năm 2026

Người hướng dẫn khoa học

ThS. Phạm Thị Thu Hiền

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nguyên nghĩa
MG	Mẫu giáo
MN	Mầm non
GV	Giáo viên
GVMN	Giáo viên mầm non
GDMN	Giáo dục mầm non
NXB	Nhà xuất bản
tr.	Trang
GD	Giáo dục

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Nhận thức của giáo viên về sự cần thiết của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc đối với sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ 5 – 6.

Bảng 2.2. Mức độ đáp ứng các phương tiện, thiết bị để phục vụ hoạt động nghe nhạc của nhà trường.

Bảng 2.3. Kết quả khảo sát giờ dạy của GVMN.

Bảng 2.4. Mức độ sử dụng các phương tiện dạy học khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.

Bảng 2.5. Mức độ sử dụng các biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Tổng quan tình hình nghiên cứu	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	10
3.1. Mục đích nghiên cứu	10
3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	10
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	10
4.1. Đối tượng nghiên cứu	10
4.2. Phạm vi nghiên cứu	10
5. Phương pháp nghiên cứu	10
5.1. Các phương pháp nghiên cứu lý luận	10
5.2. Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn	11
5.3. Phương pháp thống kê toán học	11
6. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn	11
6.1. Ý nghĩa khoa học	11
6.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	11
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG	
NGHE NHẠC CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 – 6 TUỔI	12
1.1. Một số khái niệm.....	12
1.1.1. Hoạt động âm nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.....	12
1.1.2. Nghe nhạc	12
1.1.3. Hoạt động nghe nhạc	13
1.1.4. Tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.....	14
1.2. Vai trò của nghe nhạc đối với sự phát triển của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi	
.....	14
1.2.1. Nghe nhạc góp phần phát triển thẩm mỹ.....	14
1.2.2. Nghe nhạc góp phần phát triển đạo đức	16
1.2.3. Nghe nhạc góp phần phát triển trí tuệ.....	17
1.2.4. Nghe nhạc góp phần phát triển thể chất	18
1.3. Đặc điểm tâm sinh lý và khả năng nghe nhạc của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi	
.....	19
1.3.1. Đặc điểm tâm sinh lý của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi	19

1.3.2. Khả năng nghe nhạc của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.....	21
1.4. Quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi....	22
1.4.1. Mục tiêu cho trẻ 5 – 6 tuổi nghe nhạc	22
1.4.2. Nội dung nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.....	23
1.4.3. Phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi	28
1.4.4. Phương tiện tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi	31
1.5. Vai trò và ý nghĩa của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc trong trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.....	32
Kết luận chương I.....	34
Chương 2: THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 – 6 TUỔI Ở TRƯỜNG MẦM NON	35
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng.....	35
2.1.1. Khái quát về trường mầm non Ninh An	35
2.1.2. Mục đích khảo sát thực trạng.....	35
2.1.3. Nội dung và cách thức khảo sát thực trạng	36
2.1.4. Đối tượng, phạm vi và thời gian khảo sát.....	36
2.1.5. Tiêu chí và thang đánh giá việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi	36
2.1.6. Cách đánh giá.....	37
2.2. Kết quả điều tra thực trạng.....	38
2.2.1. Nhận thức của GVMN về tầm quan trọng của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.	38
2.2.2. Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 ở trường mầm non Ninh An.....	41
2.3. Đề xuất biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi.....	52
2.3.1. Biện pháp 1: Tổ chức nghe nhạc gắn với kể chuyện và tưởng tượng	52
2.3.2. Biện pháp 2: Tổ chức nghe nhạc kết hợp trải nghiệm với nhạc cụ và âm thanh.....	54

2.3.3. Biện pháp 3: Xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc khoa học, phù hợp với độ tuổi và chủ đề.....	55
2.3.4. Biện pháp 4: Đa dạng hóa nội dung và thể loại âm nhạc trong hoạt động nghe nhạc	57
2.3.5. Biện pháp 5: Phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình trong tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ	58
Kết luận chương 2	62
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	63
1. Kết luận	63
2. Kiến nghị.....	64
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	66
1/ Tài liệu trong nước:.....	66
2/ Tài liệu nước ngoài:	67
3/ Website.....	67
PHỤ LỤC	68

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Âm nhạc giúp trẻ phát triển cảm xúc tích cực, nuôi dưỡng tâm hồn, khơi gợi trí tưởng tượng, khả năng sáng tạo và tình yêu cái đẹp. Hoạt động nghe nhạc là một trong những phương tiện GD nghệ thuật quan trọng trong chương trình GDMN, góp phần hình thành và phát triển nhân cách toàn diện cho trẻ. Thông qua việc nghe nhạc, trẻ học được cách lắng nghe, cảm nhận giai điệu, tiết tấu và nội dung của tác phẩm, từ đó hình thành những phẩm chất như biết yêu thương, đồng cảm, biết chia sẻ cảm xúc và có thái độ sống tích cực. Đặc biệt, hoạt động nghe nhạc còn hỗ trợ phát triển ngôn ngữ, khả năng chú ý, ghi nhớ và điều chỉnh hành vi của trẻ trong các hoạt động hằng ngày.

Ở lứa tuổi trẻ 5 – 6 tuổi, khả năng cảm thụ âm nhạc đã có bước phát triển rõ rệt. Trẻ có thể phân biệt được cao độ, trường độ, cường độ của âm thanh, nhận ra sắc thái vui – buồn – nhẹ nhàng – sôi nổi của bản nhạc; biết bộc lộ cảm xúc qua nét mặt, điệu bộ, vận động theo nhạc. Trẻ ở giai đoạn này cũng bắt đầu có khả năng ghi nhớ và tái hiện giai điệu, cảm nhận nhịp điệu của bài hát, biết nhận xét đơn giản về âm nhạc mà trẻ nghe. Vì vậy, nếu được tổ chức hoạt động nghe nhạc một cách có hệ thống, phù hợp và hấp dẫn, trẻ sẽ phát triển mạnh mẽ về năng lực cảm thụ thẩm mỹ và hình thành những giá trị tinh thần tích cực.

Thực tế tại nhiều cơ sở GDMN hiện nay cho thấy, hoạt động nghe nhạc tuy được đưa vào chương trình GD nhưng chưa được tổ chức một cách khoa học và hiệu quả. Một số GV còn lúng túng trong việc lựa chọn nội dung, hình thức tổ chức và phương pháp hướng dẫn trẻ nghe nhạc. Nhiều tiết học vẫn mang tính minh họa, chưa thực sự tạo được hứng thú, cảm xúc và sự tương tác tích cực của trẻ. Bên cạnh đó, điều kiện cơ sở vật chất, phương tiện nghe nhìn, nguồn nhạc dành cho trẻ còn hạn chế; trong khi nhận thức của GV và phụ huynh về vai trò của hoạt động nghe nhạc trong phát triển nhân cách trẻ chưa thực sự đầy đủ và sâu sắc.

Đề tài “Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi” tập trung nghiên cứu một nội dung nghệ thuật có ý nghĩa sâu sắc nhưng thường bị xem nhẹ trong thực tiễn GDMN. Nghiên cứu không chỉ dừng ở việc khảo sát mức độ thực hiện mà còn hướng tới làm rõ nhận thức, năng lực tổ chức của GV trong việc tổ chức hoạt động nghe nhạc. Kết quả nghiên cứu sẽ cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn để đề xuất một số biện pháp nhằm đổi mới hình thức, phương pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc, góp phần nâng cao chất lượng GD thẩm mỹ và phát triển nhân cách toàn diện cho trẻ MG lớn.

Xuất phát từ những lý do trên, chúng tôi chọn nghiên cứu đề tài: ***“Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi”***.

2. Tổng quan tình hình nghiên cứu

GD âm nhạc, đặc biệt là hoạt động dạy hát, đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển toàn diện của trẻ MN. Nhiều nghiên cứu trong và ngoài nước đã khẳng định tầm quan trọng này.

- Những nghiên cứu về âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi

Tanja Linnavalli và cộng sự đã nghiên cứu và chỉ ra “việc tổ chức lớp âm nhạc (music playschool) hàng tuần cho trẻ 5 – 6 tuổi ở MG có ảnh hưởng như thế nào lên kỹ năng ngôn ngữ (phát âm, từ vựng) so với trẻ không tham gia lớp âm nhạc hoặc tham gia khiêu vũ. Kết quả cho thấy trẻ tham gia lớp âm nhạc cải thiện đáng kể khả năng xử lý âm vị (phoneme processing) và vốn từ vựng” [23, tr.876]. Nghiên cứu trên cho thấy việc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi tham gia các hoạt động âm nhạc thường xuyên có thể giúp cải thiện kỹ năng ngôn ngữ, đặc biệt là kỹ năng xử lý âm vị và từ vựng. Trẻ được học trong môi trường MN có chương trình âm nhạc bài bản phát triển ngôn ngữ tốt hơn so với trẻ không tham gia

Olga Denac nghiên cứu trường hợp về sở thích âm nhạc của trẻ MG 5 – 6 tuổi và GV, phụ huynh; tìm hiểu trẻ thích hoạt động âm nhạc nào nhất, so sánh giữa ở nhà và ở trường. Kết luận lại, “trẻ thích các hoạt động mà bản thân có tham gia: múa/vận động theo nhạc, hát, chơi nhạc cụ. GV cũng ưu tiên các hoạt động tương tác khi trẻ tham gia hoạt động âm nhạc” [21, tr.439 - 444]. Nghiên cứu trên cho thấy hứng thú là động lực quan trọng trong các hoạt động âm nhạc của trẻ 5 – 6 tuổi. GVMN quan tâm chủ yếu đến hát, chơi nhạc cụ và nghe nhạc, trong khi trẻ thích vận động theo nhạc, hát và chơi nhạc cụ. Sự phát triển hứng thú âm nhạc của trẻ phụ thuộc vào thái độ của GV, lựa chọn và tổ chức hoạt động âm nhạc, cũng như trải nghiệm âm nhạc tại gia đình.

Markus Christiner nghiên cứu mối liên hệ giữa năng lực âm nhạc (Âm nhạc cảm nhận & sản xuất), trí nhớ làm việc (working memory) và khả năng bắt chước lời nói (speech imitation) ở trẻ MG. Kết quả cho thấy “trẻ có năng lực âm nhạc và trí nhớ tốt thì bắt chước lời nói nước ngoài tốt hơn; chỉ ra âm nhạc ảnh hưởng đến phát triển ngôn ngữ ngay từ MG” [20, tr.169]. Nghiên cứu chỉ ra rằng khiêu âm nhạc có mối liên hệ chặt chẽ với năng lực ngôn ngữ, đặc biệt là ngữ âm. Ở trẻ MN, trí nhớ làm việc và khả năng cảm thụ âm nhạc gắn liền với năng lực ngôn ngữ ngay từ khoảng 5 tuổi. Điều này cho thấy mối quan hệ giữa âm nhạc và việc học ngoại ngữ được hình thành từ rất sớm.

Zhang Shan Shan và cộng sự nghiên cứu 150 trẻ MG 4 - 6 tuổi tại Trung Quốc; so sánh trẻ nào được đào tạo về đọc nhạc (musical literacy) với trẻ không được đào tạo; đánh giá năng khiếu âm nhạc (music aptitude). Kết quả: “trẻ được học về đọc nhạc có năng khiếu âm nhạc cao hơn” [24, tr.880 - 886]. Nghiên cứu trên đã cho thấy tại một trường MG ở Trung Quốc trẻ 4 – 6 tuổi được đào tạo âm nhạc có năng khiếu vượt trội hơn, qua đó khuyến nghị nên bồi dưỡng năng khiếu âm nhạc sớm để phát triển toàn diện khả năng âm nhạc của trẻ.

Phạm Thị Xuan và đồng sự nghiên cứu việc lựa chọn dân ca cho trẻ 5 – 6 tuổi trong tổ chức các hoạt động âm nhạc tại trường MG và khẳng định rằng “GV có nhận thức về vai trò dân ca nhưng còn thiếu kỹ năng cụ thể trong lựa chọn, dẫn đến đạt hiệu quả chưa cao khi tổ chức hoạt động âm nhạc cho trẻ” [18, tr.74 - 81]. Nghiên cứu trên chỉ ra dân ca có vai trò quan trọng trong việc GD thẩm mỹ và bồi dưỡng tình yêu quê hương cho trẻ. Tuy nhiên, GVMN còn lúng túng trong việc lựa chọn và giảng dạy dân ca. Nghiên cứu tập trung phân tích thực trạng này nhằm giúp trẻ 5 – 6 tuổi hình thành khả năng cảm thụ và tình yêu đối với dân ca Việt Nam.

Hoàng Thị Diễm Trinh nghiên cứu biện pháp cụ thể để rèn kỹ năng múa và vận động theo nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi tại Thừa Thiên Huế; khảo sát thực trạng và thử nghiệm các biện pháp để nâng cao kỹ năng này. Tạp chí đã nghiên cứu và đề xuất các biện pháp phát triển khả năng vận động theo nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi, bao gồm chuẩn bị đồ dùng, sử dụng đa dạng bài hát, linh hoạt hình thức tổ chức hoạt động và hướng dẫn luyện tập từng động tác trước khi phối hợp [17].

Các nghiên cứu trong và ngoài nước về âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi đều khẳng định vai trò quan trọng của âm nhạc đối với sự phát triển toàn diện của trẻ. Nghiên cứu của Tanja Linnavalli và cộng sự (2018) cho thấy việc tổ chức các lớp học âm nhạc thường xuyên giúp trẻ cải thiện đáng kể kỹ năng ngôn ngữ, đặc biệt là khả năng xử lý âm vị và vốn từ vựng. Kết quả này khẳng định âm nhạc không chỉ là hoạt động giải trí mà còn góp phần phát triển trí tuệ ngôn ngữ ở trẻ nhỏ. Bổ sung cho hướng nghiên cứu này, Markus Christiner và Susanne Reiterer (2018) chỉ ra rằng năng lực âm nhạc và trí nhớ làm việc có mối quan hệ chặt chẽ với khả năng bắt chước lời nói, đặc biệt là trong học ngoại ngữ, qua đó cho thấy âm nhạc có ảnh hưởng tích cực đến phát triển ngôn ngữ ngay từ lứa tuổi MG.

Ở khía cạnh hứng thú và động lực học tập, Olga Denac (2008) nhấn mạnh rằng trẻ MG yêu thích các hoạt động âm nhạc có sự tham gia trực tiếp như hát,

vận động theo nhạc và chơi nhạc cụ. Hứng thú âm nhạc của trẻ chịu ảnh hưởng mạnh từ cách tổ chức hoạt động của GV và môi trường âm nhạc tại gia đình. Nghiên cứu của Zhang Shan Shan và cộng sự (2024) tại Trung Quốc cũng cho thấy việc trẻ được đào tạo về đọc nhạc từ sớm giúp nâng cao năng khiếu âm nhạc rõ rệt, khuyến nghị rằng cần bồi dưỡng năng khiếu này ngay trong giai đoạn MN để phát triển toàn diện khả năng cảm thụ âm nhạc.

Ở Việt Nam, các nghiên cứu gần đây chú trọng hơn đến nội dung và phương pháp GD âm nhạc phù hợp với đặc điểm văn hóa dân tộc. Phạm Thị Xuân và Trần Anh Dũng (2024) phân tích thực trạng lựa chọn dân ca trong tổ chức hoạt động âm nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi, qua đó chỉ ra rằng dù GV nhận thức được vai trò của dân ca, nhưng vẫn còn hạn chế trong việc lựa chọn và triển khai, ảnh hưởng đến hiệu quả GD. Nghiên cứu này đề xuất tăng cường bồi dưỡng kỹ năng chuyên môn cho GV nhằm giúp trẻ hình thành tình yêu quê hương và khả năng cảm thụ âm nhạc dân tộc. Bên cạnh đó, Hoàng Thị Diễm Trinh (2021) tập trung vào việc rèn luyện kỹ năng múa và vận động theo nhạc cho trẻ, đưa ra nhiều biện pháp cụ thể như chuẩn bị đồ dùng, linh hoạt hình thức tổ chức và hướng dẫn trẻ luyện tập từng động tác, góp phần nâng cao hiệu quả GD thể chất và thẩm mỹ.

- Những nghiên cứu về khả năng nghe và cảm thụ âm nhạc của trẻ MG 5 – 6 tuổi

Development of Musical Perception in Children of Senior Pre-School Age (2020) là nghiên cứu thực hiện trên trẻ 5 – 6 tuổi (khối MG lớn) đo lường khả năng cảm thụ âm nhạc qua nhiều dạng nhiệm vụ: phản ứng cảm xúc với nhạc, mô phỏng vận động theo nhạc, nhận biết đặc điểm nghệ thuật của tác phẩm âm nhạc. Nghiên cứu cho thấy “khả năng phát triển phản ứng cảm xúc với âm nhạc ở trẻ em từ hai hoặc ba tuổi, khả năng nghe nhạc một cách tập trung và tích cực, truyền tải đặc điểm của tác phẩm âm nhạc trong các chuyển động nhịp nhàng, phát âm, sự tương đồng về âm sắc (Gruzdova, 1998). Hoạt động âm nhạc giúp trẻ phát huy trí tưởng tượng, ý chí, phạm vi cảm xúc, tiềm năng sáng tạo được kích hoạt, trẻ MN trở nên nhạy cảm với sự hài hòa và vẻ đẹp trong âm nhạc và nghệ thuật” (Boyakova & Torshilova, 2017; Zatsepina, 2017) [22, tr.1837]. Nghiên cứu trên đã chỉ ra rằng khả năng phát triển phản ứng cảm xúc với âm nhạc ở trẻ em từ hai hoặc ba tuổi, khả năng nghe nhạc một cách tập trung và tích cực, truyền tải đặc điểm của tác phẩm âm nhạc trong các chuyển động nhịp

nhàng, phát âm, sự tương đồng về âm sắc. Hoạt động âm nhạc giúp trẻ phát huy trí tưởng tượng, ý chí, phạm vi cảm xúc, tiềm năng sáng tạo được kích hoạt.

Trong cuốn *GDMN những vấn đề lí luận và thực tiễn*, Nxb Đại học Sư phạm (2007), tác giả Nguyễn Ánh Tuyết nhận định: “Hãy tạo điều kiện để cho trẻ nghe âm nhạc được càng nhiều càng tốt từ việc người lớn hát cho trẻ nghe đến việc nghe đài, xem tivi. Tuy nhiên việc nghe âm nhạc cần phải được hướng dẫn, cần lựa chọn những điệu nhạc, bài hát hay và phù hợp với các cháu. Đặc biệt nên cho trẻ nghe nhạc không lời (nếu có điều kiện). Cần tìm những đoạn nhạc không lời được chuyển thể từ những ca khúc hay cho trẻ nghe để tạo nên ở trẻ sự ham thích và thói quen nghe nhạc không lời. Điều này còn ít có trong truyền thống sinh hoạt âm nhạc ở nước ta, nên chúng ta cần phấn đấu khắc phục để ngay từ tấm bé trẻ được nghe nhạc không lời thường xuyên.

Khi trẻ nghe nhạc, người lớn cần hướng dẫn để trẻ em cảm nhận được cái hay cái đẹp của tác phẩm. Không cần phải giảng giải dài dòng hay phân tích sâu sắc, bởi vì những việc đó sẽ vô nghĩa đối với trẻ nhỏ. Người lớn chỉ cần biểu hiện những thái độ rung cảm của mình qua nét mặt, qua cử chỉ hành vi hoặc lời nói biểu cảm. Chính những cái đó lại dễ dàng truyền cảm đến trẻ.” [10, tr.287]. Nghiên cứu trên cho thấy rằng cần tạo điều kiện cho trẻ nghe âm nhạc thường xuyên và đa dạng, đồng thời lựa chọn những bài hát, điệu nhạc hay, phù hợp với lứa tuổi. Tác giả đặc biệt khuyến khích cho trẻ nghe nhạc không lời để hình thành thói quen và hứng thú âm nhạc. Việc nghe nhạc cần có sự hướng dẫn của người lớn, giúp trẻ cảm nhận cái hay, cái đẹp của âm nhạc qua thái độ, cảm xúc tự nhiên chứ không qua phân tích lý thuyết hay giảng giải phức tạp.

Bài báo *Development of Musical Perception in Children of Senior Pre-School Age* (2020) tập trung nghiên cứu thực nghiệm khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ 5 – 6 tuổi qua các biểu hiện cảm xúc, vận động và phản ứng với âm thanh. Nghiên cứu khẳng định rằng hoạt động âm nhạc giúp trẻ phát triển trí tưởng tượng, cảm xúc và khả năng sáng tạo, qua đó hình thành cảm nhận thẩm mỹ.

Trong khi đó, Nguyễn Ánh Tuyết với cuốn *GDMN những vấn đề lí luận và thực tiễn* (2007) tiếp cận vấn đề ở góc độ GD thực hành, nhấn mạnh việc tạo môi trường nghe nhạc đa dạng, lựa chọn bài hát phù hợp và vai trò hướng dẫn cảm xúc của người lớn. Bà đặc biệt khuyến khích cho trẻ nghe nhạc không lời để hình thành thói quen và hứng thú âm nhạc.

- Những nghiên cứu về tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi

Trong cuốn *Âm nhạc và phương pháp GD âm nhạc*, Nxb GD (1999), tác giả Nguyễn Hoàn Thông đã nghiên cứu sâu về phương pháp GD âm nhạc trong nhà trẻ và MG, đặc biệt nhấn mạnh vai trò của hoạt động nghe nhạc như một con đường hiệu quả giúp trẻ hình thành khả năng cảm thụ âm thanh, tiết tấu và giai điệu. Thông qua việc tổ chức cho trẻ nghe nhạc có chọn lọc, phù hợp với độ tuổi, kết hợp với tập hát và vận động theo nhạc, tác giả khẳng định tầm quan trọng của sự hướng dẫn khoa học, có hệ thống trong việc nuôi dưỡng cảm xúc và phát triển năng lực âm nhạc cho trẻ [12, tr.53].

Trong cuốn *GD âm nhạc tập 2*, Nxb Đại học Sư phạm (2008), tác giả Phạm Thị Hòa đã khẳng định “nghe nhạc trong trường MN là một hoạt động tích cực, có mối quan hệ chặt chẽ với vận động, hoàn thiện những đặc trưng tâm lý của trẻ, đặc biệt là sự nhạy cảm với âm nhạc, tạo dấu ấn điều chỉnh nhịp sinh lý của trẻ” [7, tr.46]. Nghiên cứu trên không chỉ đề cập đến những vấn đề chung về dạy học trong trường MN như phương pháp giảng dạy, hình thức tổ chức hay cách soạn giáo án, mà còn đặc biệt chú trọng đến hoạt động nghe nhạc như một phương tiện GD thẩm mỹ quan trọng. Tác giả nhấn mạnh rằng việc tổ chức cho trẻ nghe nhạc một cách chủ động, có định hướng giúp các em phát triển khả năng cảm thụ, ghi nhớ giai điệu và hình thành tình yêu âm nhạc ngay từ những năm đầu đời, qua đó nâng cao hiệu quả của quá trình dạy học âm nhạc trong thực tiễn.

Lê Thu Hương, trong công trình *Hướng dẫn tổ chức thực hiện các hoạt động GD trong trường MN theo chủ đề cho trẻ MG lớn 5 – 6 tuổi*, Nxb GD (2007), đã đưa ra những gợi ý cụ thể và thiết thực về cách lựa chọn chủ đề, xác định mục đích, chuẩn bị cũng như tiến hành một giờ nghe nhạc trong trường MN. Những hướng dẫn này không chỉ giúp GV hiểu rõ vai trò của hoạt động nghe nhạc trong việc phát triển cảm xúc, thẩm mỹ và khả năng tập trung của trẻ, mà còn cung cấp cơ sở vững chắc để GV tổ chức các hoạt động âm nhạc một cách sáng tạo, hấp dẫn và phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 5 – 6 tuổi [9, tr.12 - 20].

Tại trường Đại học Hoa Lư cũng có công trình nghiên cứu khoa học đã đi sâu nghiên cứu thực tiễn GD âm nhạc cho trẻ, như *Thực trạng một số biện pháp nâng cao hiệu quả âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi* (2010) của Phạm Thanh Hà.

Công trình này đưa ra giải pháp và kiến nghị nhằm đổi mới phương pháp, nâng cao chất lượng tổ chức các hoạt động âm nhạc ở trường MN [5].

Các công trình nghiên cứu trong và ngoài cơ sở đào tạo sư phạm đều thống nhất khẳng định nghe nhạc là hoạt động quan trọng trong GD âm nhạc MN, góp phần phát triển năng lực cảm thụ, thẩm mỹ và nhân cách cho trẻ. Nguyễn Hoàn Thông (1999) tiếp cận vấn đề theo hướng phương pháp luận, coi việc tổ chức nghe nhạc có chọn lọc, phù hợp độ tuổi, kết hợp với ca hát và vận động là con đường hiệu quả giúp trẻ hình thành khả năng cảm thụ âm thanh, tiết tấu và giai điệu. Ông nhấn mạnh sự hướng dẫn khoa học và có hệ thống của GV trong quá trình này. Phạm Thị Hòa (2008) nhìn nhận hoạt động nghe nhạc dưới góc độ phát triển tâm lý và cảm xúc, cho rằng nghe nhạc có mối liên hệ chặt chẽ với vận động và góp phần điều hòa nhịp sinh lý, tăng cường sự nhạy cảm thẩm mỹ của trẻ. Bà đề cao việc tổ chức nghe nhạc chủ động, có định hướng, giúp trẻ ghi nhớ giai điệu và hình thành tình yêu âm nhạc từ sớm. Lê Thu Hương (2007) lại tập trung vào khía cạnh thực hành sư phạm, đưa ra các hướng dẫn cụ thể về lựa chọn chủ đề, xác định mục tiêu, chuẩn bị và tiến hành giờ nghe nhạc. Cách tiếp cận này giúp GV có cơ sở thực tế để tổ chức hoạt động nghe nhạc sáng tạo, phù hợp đặc điểm tâm lý của trẻ MG lớn. Trong khi đó, Phạm Thanh Hà (2010) chú trọng nghiên cứu thực tiễn, khảo sát thực trạng và đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động âm nhạc, hướng đến việc đổi mới phương pháp và nâng cao chất lượng tổ chức trong trường MN.

- Những nghiên cứu về vai trò của hoạt động nghe nhạc đối với sự phát triển của trẻ MG 5 – 6 tuổi

Zoltan Kodaly – nhạc sĩ và nhà GD nổi tiếng người Hungari – cho ta thấy rằng âm nhạc phải là của tất cả mọi người, mọi người đều có quyền được hưởng một nền GD âm nhạc như nhau không phải chỉ dành cho một số nhỏ. Vì vậy ông đã xây dựng phương pháp GD âm nhạc mang tính phổ cập, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc cho trẻ tiếp xúc với giai điệu ngay từ những năm đầu đời [2, tr.275]).

Một nhà sư phạm nổi tiếng người Thụy Sĩ, Esmile Jaques-Dalcroze, đã đề xuất phương pháp GD nhấn mạnh mối liên hệ chặt chẽ giữa âm nhạc và vận động cơ thể. Ông cho rằng âm nhạc hiện diện trong toàn bộ cơ thể con người, và việc khai thác những yếu tố vốn có đó sẽ giúp con người cảm nhận, hưởng thụ và sáng tạo âm nhạc một cách tự nhiên, gần gũi nhất. Từ quan điểm này đã

mở ra một hướng đi mới trong GD âm nhạc, khuyến khích sự kết hợp giữa âm nhạc và hoạt động thể chất, qua đó giúp trẻ phát triển đồng bộ cả thể chất lẫn tinh thần [2, tr.273].

Trong công trình *Các hoạt động âm nhạc của trẻ MN*, Nxb GD Việt Nam (2015), Lê Thị Đức, Lý Thu Hiền và Phạm Thị Hòa đã phân tích sâu sắc vai trò của các hoạt động âm nhạc như ca hát, nghe nhạc và vận động theo nhạc đối với sự phát triển toàn diện của trẻ MN. Đặc biệt, nhóm tác giả nhấn mạnh rằng nghe nhạc không chỉ giúp trẻ hình thành khả năng cảm thụ âm thanh và nhịp điệu, mà còn góp phần nuôi dưỡng cảm xúc, phát triển trí tưởng tượng, khả năng tập trung và ngôn ngữ. Công trình cũng chỉ ra những đặc điểm phát triển khả năng âm nhạc ở từng giai đoạn, từ 3 – 36 tháng tuổi đến 3 – 6 tuổi, đồng thời đưa ra các gợi ý về phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc phù hợp với từng độ tuổi, giúp GV có cơ sở khoa học để triển khai hiệu quả trong thực tiễn GDMN [4].

Các nghiên cứu trong và ngoài nước đều khẳng định rằng hoạt động nghe nhạc đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển toàn diện của trẻ MG lớn. Zoltan Kodaly nhấn mạnh tính phổ cập của GD âm nhạc, coi việc cho trẻ tiếp xúc với giai điệu từ sớm là cơ sở hình thành khả năng cảm thụ âm nhạc, đảm bảo mọi trẻ đều được hưởng nền GD âm nhạc bình đẳng. Esmile Jaques-Dalcroze tập trung vào mối liên hệ giữa âm nhạc và vận động cơ thể, cho rằng âm nhạc hiện diện trong toàn bộ cơ thể, và việc kết hợp nghe nhạc với vận động giúp trẻ phát triển đồng bộ cả thể chất lẫn tinh thần, đồng thời hình thành cảm nhận và sáng tạo âm nhạc tự nhiên. Lê Thị Đức, Lý Thu Hiền và Phạm Thị Hòa (2015) tiếp cận từ góc độ GDMN, phân tích vai trò của nghe nhạc, ca hát và vận động theo nhạc đối với sự phát triển toàn diện của trẻ. Nhóm tác giả đặc biệt nhấn mạnh rằng nghe nhạc giúp trẻ phát triển cảm xúc, trí tưởng tượng, khả năng tập trung, ngôn ngữ và khả năng cảm thụ âm thanh, nhịp điệu. Công trình cũng chỉ ra đặc điểm phát triển khả năng âm nhạc theo từng giai đoạn và gợi ý các phương pháp tổ chức phù hợp, cung cấp cơ sở khoa học cho GV triển khai hiệu quả.

Tổng hợp các nghiên cứu cho thấy, nghe nhạc không chỉ là hình thức giải trí mà là phương tiện GD quan trọng, giúp trẻ MG 5 – 6 tuổi phát triển toàn diện về mặt cảm xúc, trí tuệ, thể chất và thẩm mỹ. Việc cho trẻ tiếp xúc âm nhạc sớm, kết hợp với vận động và tổ chức hoạt động có định hướng, khoa học

sẽ giúp hình thành năng lực cảm thụ âm nhạc, khả năng sáng tạo và niềm yêu thích âm nhạc từ những năm đầu đời.

Điểm qua vài nét cơ bản về tổng quan tình hình nghiên cứu của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MN nói chung và trẻ MG 5 – 6 tuổi nói riêng các nghiên cứu trong và ngoài nước đều khẳng định vai trò quan trọng của GD âm nhạc, đặc biệt là hoạt động dạy hát, đối với sự phát triển toàn diện của trẻ MG 5 – 6 tuổi. Các nghiên cứu quốc tế như Tanja Linnavalli và cộng sự (2018) chỉ ra rằng việc tổ chức lớp âm nhạc thường xuyên giúp trẻ cải thiện kỹ năng ngôn ngữ, đặc biệt là khả năng xử lý âm vị và từ vựng; Markus Christiner và Susanne Reiterer (2018) cho thấy năng lực âm nhạc và trí nhớ làm việc có mối liên hệ chặt chẽ với khả năng bắt chước lời nói, qua đó ảnh hưởng tích cực đến việc học ngoại ngữ; nghiên cứu của Zhang Shan Shan và cộng sự (2024) khẳng định rằng đào tạo đọc nhạc sớm giúp phát triển năng khiếu âm nhạc, trong khi nghiên cứu của Olga Denac (2008) nhấn mạnh hứng thú âm nhạc của trẻ phụ thuộc vào sự tham gia, lựa chọn hoạt động của GV và môi trường gia đình. Tại Việt Nam, các công trình nghiên cứu như Phạm Thị Xuân và Trần Anh Dũng (2024) chỉ ra rằng GV còn hạn chế trong việc lựa chọn và giảng dạy dân ca, trong khi Hoàng Thị Diễm Trinh (2021) đề xuất các biện pháp rèn luyện kỹ năng múa và vận động theo nhạc. Về khả năng nghe và cảm thụ âm nhạc, bài báo Development of Musical Perception in Children of Senior Pre-School Age (2020) cho thấy trẻ 5 – 6 tuổi phát triển phản ứng cảm xúc, vận động và nhận biết đặc điểm nghệ thuật của âm nhạc, còn Nguyễn Ánh Tuyết (2007) nhấn mạnh việc tạo môi trường nghe nhạc đa dạng, hướng dẫn trẻ cảm nhận cái hay, cái đẹp của âm nhạc, đặc biệt khuyến khích nghe nhạc không lời. Về tổ chức hoạt động nghe nhạc, các công trình của Nguyễn Hoàn Thông (1999), Phạm Thị Hòa (2008), Lê Thu Hương (2007) và Phạm Thanh Hà (2010) đều nhấn mạnh vai trò của nghe nhạc có định hướng, kết hợp ca hát và vận động, đồng thời cung cấp hướng dẫn cụ thể về chủ đề, mục tiêu, chuẩn bị và tiến hành giờ nghe nhạc, góp phần phát triển cảm xúc, trí tưởng tượng, khả năng tập trung và thẩm mỹ của trẻ. Các nhà GD âm nhạc nổi tiếng như Zoltan Kodaly và Emile Jaques-Dalcroze cũng khẳng định tầm quan trọng của việc cho trẻ tiếp xúc với âm nhạc từ sớm và kết hợp âm nhạc với vận động cơ thể để phát triển đồng bộ thể chất và tinh thần. Tổng hợp các công trình này cho thấy vai trò của việc tổ chức các hoạt động cho trẻ ca hát, vận động theo nhạc, đặc biệt

nghe nhạc có ảnh hưởng rất lớn đến sự phát triển toàn diện nhân cách của trẻ, tuy có nhiều công trình nghiên cứu về các hoạt động GD âm nhạc nhưng chưa có nghiên cứu nào đi sâu vào nghiên cứu quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ ở trường MN. Dựa trên cơ sở này, đề tài "Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi" dự kiến sẽ kế thừa những kết quả nghiên cứu về vai trò, hiệu quả và phương pháp tổ chức hoạt động âm nhạc, đồng thời đi sâu khảo sát thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ tại trường MN Ninh An, tỉnh Ninh Bình, từ đó đề xuất giải pháp nâng cao chất lượng nghe nhạc, phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc và hứng thú học tập cho trẻ một cách khoa học, sáng tạo và phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Tìm hiểu thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN, từ đó đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu cơ sở lí luận của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.
- Phân tích, đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc của GV ở trường MN.
- Đề xuất một số biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN Ninh An.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

- Nội dung: Nghiên cứu việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN Ninh An, tỉnh Ninh Bình
- Khách thể: GV: 35 GV đang dạy trẻ MG 5 – 6 tuổi ở tỉnh Ninh Bình
- Thời gian: Từ tháng 10/2025 đến tháng 4/2026
- Chủ đề GD để khảo sát hoạt động nghe nhạc: Thực vật

5. Phương pháp nghiên cứu

5.1. Các phương pháp nghiên cứu lý luận

- Thu thập các tài liệu có liên quan đến đề tài.

- Phân tích, so sánh, hệ thống hóa, khái quát hóa các vấn đề nghiên cứu có liên quan đến đề tài nhằm xây dựng cơ sở lý luận cho đề tài.

5.2. Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn

5.2.1. Phương pháp quan sát

Quan sát hoạt động tổ chức nghe nhạc của GV cho trẻ MG 5 – 6 tuổi nhằm thu thập thông tin về việc GV tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ ở trường MN.

5.2.2. Phương pháp điều tra

Sử dụng phiếu điều tra nhằm đánh giá nhận thức, thái độ và quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi của GV ở trường MN.

5.2.3. Phương pháp trò chuyện

Trao đổi với GVMN về những vấn đề có liên quan đến việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

5.2.4. Phương pháp nghiên cứu sản phẩm

- Nghiên cứu lập kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc của GV cho trẻ MG 5 – 6 tuổi của GVMN.

- Nghiên cứu tổ chức hoạt động nghe nhạc của GV cho trẻ MG 5 – 6 tuổi của GVMN.

5.2.5. Phương pháp tổng kết kinh nghiệm

Tổng kết những kinh nghiệm của GVMN về việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.

5.3. Phương pháp thống kê toán học

Sử dụng toán thống kê để xử lý số liệu liên quan đến khảo sát thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.

6. Ý nghĩa khoa học và ý nghĩa thực tiễn

6.1. Ý nghĩa khoa học

Qua hệ thống hóa lý luận về việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi, nghiên cứu làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn của các phương pháp GD âm nhạc, có ý nghĩa hỗ trợ GV trong việc thiết kế, tổ chức các hoạt động nghe nhạc hiệu quả cho trẻ 5 – 6 tuổi.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Đề tài được công nhận có thể làm tài liệu tham khảo cho sinh viên ngành GDMN, GVMN quan tâm đến việc nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động âm nhạc ở MN nói chung và hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN nói riêng.

Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 – 6 TUỔI

1.1. Một số khái niệm

1.1.1. Hoạt động âm nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Hoạt động âm nhạc là một trong những nội dung quan trọng của giáo dục thẩm mỹ trong chương trình giáo dục mầm non, góp phần hình thành và phát triển nhân cách toàn diện cho trẻ. Theo Nguyễn Ánh Tuyết, hoạt động âm nhạc được hiểu là quá trình tổ chức cho trẻ “tiếp xúc, cảm thụ và thể hiện âm nhạc thông qua các hình thức như hát, nghe nhạc, vận động theo nhạc và trò chơi âm nhạc” [15, tr. 15].

Cùng quan điểm đó, Lê Thị Đức cho rằng hoạt động âm nhạc trong trường mầm non bao gồm các dạng cơ bản như: dạy hát, nghe nhạc, vận động theo nhạc và trò chơi âm nhạc; thông qua đó giúp trẻ “hình thành khả năng cảm thụ âm nhạc, phát triển xúc cảm thẩm mỹ và khả năng biểu đạt” [3, tr. 28].

Ngoài ra, trong công trình *Các hoạt động âm nhạc của trẻ mầm non*, các tác giả Lê Thị Đức, Phạm Thị Hòa và Lý Thu Hiền cũng khẳng định rằng hoạt động âm nhạc không chỉ có ý nghĩa về mặt thẩm mỹ mà còn là phương tiện quan trọng góp phần phát triển ngôn ngữ, trí tuệ và thể chất cho trẻ [4, tr. 5–7].

Từ các quan điểm trên, trong đề tài này, chúng tôi sử dụng khái niệm sau:

“Hoạt động âm nhạc cho trẻ MN nói chung và cho trẻ 5 – 6 tuổi nói riêng bao gồm: Học hát, nghe hát, vận động theo nhạc (vỗ tay, múa, nhảy theo nhịp điệu), và trò chơi âm nhạc (sử dụng nhạc cụ gõ, nhận biết giai điệu, phân biệt âm thanh), nhằm phát triển kỹ năng cảm thụ, thể hiện cảm xúc, ngôn ngữ, tư duy phản xạ, và thể chất toàn diện, giúp trẻ làm quen với các thể loại nhạc, nhạc cụ và cảm nhận vẻ đẹp âm nhạc”.

1.1.2. Nghe nhạc

Nghe nhạc là một trong những hoạt động cơ bản và giữ vai trò quan trọng trong giáo dục âm nhạc ở trường mầm non, đặc biệt trong việc phát triển cảm xúc và khả năng cảm thụ nghệ thuật cho trẻ. Theo Phạm Thị Hòa, “nghe nhạc là một sự tác động sâu sắc đối với tâm hồn con người. Đây là một quá trình phức tạp vì nó liên quan đến sự rung động tinh tế trong tâm hồn mỗi người; sự cảm nhận âm nhạc phụ thuộc vào khả năng, kinh nghiệm sống và được tích lũy dần” [7, tr. 46].

Ở góc độ giáo dục, Nguyễn Ánh Tuyết cho rằng nghe nhạc là quá trình trẻ “tiếp nhận, cảm nhận và hình thành những ấn tượng ban đầu về âm nhạc thông qua việc nghe các tác phẩm phù hợp với lứa tuổi” [15, tr. 32].

Bên cạnh đó, Lê Thị Đức cũng nhấn mạnh rằng hoạt động nghe nhạc giúp trẻ phát triển khả năng chú ý, ghi nhớ, tưởng tượng và cảm xúc thẩm mỹ; đồng thời tạo điều kiện để trẻ làm quen với giai điệu, tiết tấu và nội dung của các tác phẩm âm nhạc [3, tr. 35].

Đối với trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi, nghe nhạc không chỉ là hoạt động tiếp nhận thụ động mà còn mang tính tích cực. Trẻ đã có khả năng lắng nghe có chủ định, nhận biết được một số đặc điểm cơ bản của âm nhạc như giai điệu, nhịp điệu, sắc thái; đồng thời có thể bộc lộ cảm xúc, thái độ phù hợp với nội dung và tính chất của tác phẩm âm nhạc.

Trên cơ sở tổng hợp các quan điểm nêu trên, trong đề tài này chúng tôi xác định khái niệm nghe nhạc như sau:

“Nghe nhạc là quá trình giáo viên tổ chức cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi tiếp xúc, lắng nghe và cảm nhận các tác phẩm âm nhạc phù hợp, qua đó giúp trẻ hình thành khả năng cảm thụ âm nhạc, phát triển cảm xúc thẩm mỹ và một số năng lực tâm lý như chú ý, ghi nhớ và tưởng tượng”.

1.1.3. Hoạt động nghe nhạc

Hoạt động nghe nhạc là một trong những hình thức cơ bản của giáo dục âm nhạc trong trường mầm non, có vai trò quan trọng trong việc phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc và đời sống tình cảm của trẻ. Theo Nguyễn Ánh Tuyết, hoạt động nghe nhạc là quá trình giáo viên tổ chức cho trẻ: “tiếp nhận, cảm nhận và hình thành những ấn tượng ban đầu về các tác phẩm âm nhạc thông qua việc nghe” [15, tr. 33].

Dưới góc độ tâm lý học, Phạm Thị Hòa cho rằng nghe nhạc có tác động sâu sắc đến đời sống cảm xúc của trẻ, đồng thời góp phần phát triển các quá trình tâm lý như chú ý, ghi nhớ và tưởng tượng [6, tr. 46–47].

Bên cạnh đó, Lê Thị Đức cũng nhấn mạnh rằng hoạt động nghe nhạc trong giáo dục mầm non không chỉ đơn thuần là việc nghe thụ động mà là quá trình được tổ chức có mục đích, giúp trẻ làm quen với các yếu tố âm nhạc như giai điệu, nhịp điệu, tiết tấu, âm sắc và nội dung lời ca; từ đó hình thành khả năng cảm thụ và thái độ tích cực đối với âm nhạc [3, tr. 36].

Đối với trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi, hoạt động nghe nhạc đòi hỏi sự tham gia tích cực hơn so với các độ tuổi nhỏ. Trẻ có khả năng lắng nghe có chủ định, bước đầu nhận biết được tính chất của âm nhạc như nhanh – chậm, vui – buồn, mạnh – nhẹ, đồng thời biết bộc lộ cảm xúc và phản ứng phù hợp với nội dung của tác phẩm âm nhạc.

Dựa trên các quan điểm đã phân tích, đề tài lựa chọn sử dụng khái niệm hoạt động nghe nhạc như sau:

“Hoạt động nghe nhạc là quá trình tiếp nhận, thưởng thức và cảm thụ âm nhạc nhằm mục đích giải trí, GD hoặc rèn luyện khả năng tập trung, ghi nhớ. Đây là một hoạt động đòi hỏi sự tập trung và cảm nhận chủ động về các yếu tố như giai điệu, nhịp điệu, âm sắc, và lời ca của một tác phẩm âm nhạc”.

1.1.4. Tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG là quá trình GV thiết kế và thực hiện các hoạt động giúp trẻ làm quen, cảm thụ và hưởng ứng với âm nhạc một cách hứng thú và hiệu quả, nhằm phát triển khả năng thẩm mỹ, trí tuệ, thể chất và tình cảm đạo đức cho trẻ thông qua các hình thức đa dạng như hát, vận động theo nhạc, chơi trò chơi âm nhạc và sân khấu hóa, với phương pháp tiếp cận "chơi mà học, học bằng chơi" phù hợp với đặc điểm lứa tuổi.

1.2. Vai trò của nghe nhạc đối với sự phát triển của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Ở mọi thời đại, GD luôn giữ vai trò quan trọng đối với sự phát triển của xã hội và con người. Cùng với các lĩnh vực khác, GD góp phần nâng cao nhận thức, hình thành nhân cách và phát triển toàn diện cho mỗi cá nhân. Tuy nhiên, ở mỗi giai đoạn phát triển, hoạt động GD được tổ chức theo những hình thức khác nhau phù hợp với đặc điểm lứa tuổi. Đối với trẻ MN, GD được thực hiện theo phương châm “Chơi mà học, học mà chơi”, giúp trẻ tiếp thu kiến thức một cách tự nhiên và hứng thú. Trong đó, hoạt động nghe nhạc giữ vai trò quan trọng trong việc phát triển cảm xúc, khả năng cảm thụ thẩm mỹ, ngôn ngữ và trí tưởng tượng cho trẻ, đồng thời góp phần GD toàn diện về đức, trí, thể, mỹ cho trẻ MN.

1.2.1. Nghe nhạc góp phần phát triển thẩm mỹ

Nghe nhạc là một hoạt động nghệ thuật gần gũi, quen thuộc và được trẻ MN yêu thích. Thông qua việc nghe nhạc, trẻ có cơ hội tiếp xúc trực tiếp với các giá trị nghệ thuật, từ đó khơi gợi cảm xúc, trí tưởng tượng và khả năng cảm

thụ cái hay, cái đẹp. Nghe nhạc được coi là một trong những phương tiện hiệu quả giúp trẻ hình thành mối quan hệ thẩm mỹ với nghệ thuật một cách tự nhiên và sâu sắc. Quá trình nghe nhạc góp phần phát triển ở trẻ khả năng lĩnh hội, cảm thụ và hiểu cái đẹp; biết phân biệt cái hay, cái dở; đồng thời hình thành những rung cảm thẩm mỹ ban đầu khi tiếp xúc với các tác phẩm âm nhạc.

Thông qua việc nghe những giai điệu trầm bổng, nhẹ nhàng, sôi động, du dương; sự phong phú của các âm hình tiết tấu và sự đa dạng của các thể loại âm nhạc, trẻ được dẫn dắt vào thế giới của cái đẹp một cách hấp dẫn và lí thú. Những hình ảnh về con vật, sự vật, hiện tượng được nhân cách hóa, hòa quyện cùng những giá trị nhân văn trong bài hát “Chim mẹ chim con” (nhạc và lời: Đặng Nhất Mai) giúp trẻ cảm nhận, phân biệt và yêu quý cái đẹp; qua đó từng bước hình thành thị hiếu thẩm mỹ và cảm xúc tích cực đối với âm nhạc.

Những hình ảnh biểu trưng cho cái đẹp của các loài hoa được thể hiện sinh động trong bài hát “Màu hoa” (nhạc và lời: Hồng Đăng). Khi nghe bài hát, trẻ được cảm nhận vẻ đẹp đa dạng của các loài hoa với màu sắc và đặc trưng riêng, đồng thời tiếp nhận thông điệp về việc biết yêu quý và tạo ra cái đẹp trong cuộc sống. Bên cạnh đó, một số bài hát như “Sắp đến Tết rồi” (Hoàng Vân), “Mùa hè đến” (Nguyễn Thị Nhung), “Mẹ yêu không nào” (Lê Xuân Thọ)... cũng mang đến cho trẻ những hình ảnh đẹp đẽ, góp phần nuôi dưỡng tâm hồn và hình thành những nhận thức ban đầu về giá trị thẩm mỹ.

Có thể khẳng định rằng, hoạt động nghe nhạc giữ vai trò quan trọng và không thể thiếu trong giáo dục mầm non. Trẻ MN thường rất hứng thú khi được lắng nghe những bài hát hồn nhiên, trong sáng với giai điệu vui tươi hoặc nhẹ nhàng, sâu lắng. Việc nghe nhạc giúp trẻ thư giãn, cân bằng cảm xúc, đồng thời tạo điều kiện để phát triển toàn diện nhân cách. GD thẩm mỹ thông qua hoạt động nghe nhạc góp phần hình thành ở trẻ những xúc cảm thẩm mỹ đúng đắn, kích thích các tình cảm lành mạnh và tác động tích cực đến đời sống tình cảm, cảm xúc cũng như nhận thức của trẻ.

Vì vậy, GD tình cảm thẩm mỹ cho trẻ thông qua hoạt động nghe nhạc trong trường MN không chỉ làm phong phú đời sống tinh thần của trẻ mà còn giúp trẻ biết cảm thụ cái đẹp, nuôi dưỡng những cảm xúc tích cực và tạo nền tảng cho sự phát triển nhân cách toàn diện sau này.

1.2.2. Nghe nhạc góp phần phát triển đạo đức

GD đạo đức cho trẻ MN có thể được thực hiện thông qua nhiều con đường khác nhau, trong đó GD đạo đức thông qua hoạt động nghe nhạc được xem là một con đường tự nhiên, nhẹ nhàng và hiệu quả. Khi nghe nhạc, trẻ được tác động trực tiếp đến thế giới cảm xúc, từ đó khơi dậy những rung cảm tích cực và hướng trẻ đến những giá trị tốt đẹp. Như đã khẳng định, âm nhạc khi tác động đến con người có khả năng thức tỉnh mạnh mẽ những gì tốt đẹp nhất trong tâm hồn, làm cho con người trở nên dịu dàng hơn, nhân hậu hơn và cao đẹp hơn. Chính vì vậy, thông qua việc nghe nhạc, trẻ dần hình thành những chuẩn mực đạo đức ban đầu, biết hướng tới cái tốt, cái đẹp trong hành vi và cách ứng xử.

GD đạo đức thông qua nghe nhạc gắn liền với việc cảm nhận cái đẹp và noi theo những tấm gương, những hành động đẹp được thể hiện trong nội dung các bài hát. Thông qua lời ca, giai điệu và hình tượng âm nhạc, trẻ dần hiểu được thế nào là tốt – xấu, đúng – sai, hay – dở trong mối quan hệ với ông bà, cha mẹ, thầy cô, bạn bè, với đồ vật và với thiên nhiên xung quanh. Khi thường xuyên được nghe những bài hát mang nội dung tích cực, trẻ hình thành nhận thức đúng đắn về cuộc sống, từ đó hướng tới những phẩm chất đạo đức tốt đẹp, trở nên tự tin và mạnh dạn hơn trong giao tiếp và sinh hoạt hằng ngày.

Các ca khúc thiếu nhi với nội dung phong phú, giàu hình tượng và gần gũi với đời sống đã góp phần GD đạo đức cho trẻ một cách hiệu quả thông qua hoạt động nghe nhạc. Khi nghe các bài hát về tình cảm gia đình, thầy cô, bạn bè, trẻ được gợi mở về cách ứng xử lễ phép, yêu thương và quan tâm đến những người xung quanh. Những bài hát như “Cháu yêu bà” (Xuân Giao), “Niềm vui gia đình” (Hoàng Vân), “Cô giáo em” (Trần Kết Tường), “Múa cho mẹ xem” (Xuân Giao)... giúp trẻ hình thành thái độ đúng mực trong giao tiếp, biết yêu thương, kính trọng ông bà, cha mẹ, thầy cô giáo và gắn bó với bạn bè.

Bên cạnh đó, việc nghe các bài hát về Bác Hồ, chú bộ đội như “Nhớ ơn Bác” (Phan Huỳnh Điểu), “Chú bộ đội” (Hoàng Hà), “Chú bộ đội đi xa” (Hoàng Vân)... còn góp phần GD cho trẻ lòng yêu quê hương đất nước, tình cảm kính trọng, biết ơn những người đã có công lao với dân tộc. Thông qua việc nghe nhạc, trẻ được bồi dưỡng những tình cảm đạo đức cao đẹp như lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc và ý thức sống chan hòa với cộng đồng.

Ngoài ra, trong các giờ hoạt động âm nhạc, việc nghe nhạc kết hợp với vận động, trò chơi âm nhạc giúp trẻ cảm thấy vui vẻ, hứng thú và mạnh dạn hơn, đặc biệt là đối với những trẻ nhút nhát. Khi nghe các bài hát thiếu nhi như “Con chim vành khuyên” (Hoàng Vân), “Đi học về” (Hoàng Long – Hoàng Lê), trẻ được tiếp nhận những hình ảnh đẹp về sự ngoan ngoãn, lễ phép, biết nghe lời cha mẹ và cô giáo. Những hình ảnh đó có tác động tích cực đến việc hình thành hành vi văn hóa và thói quen đạo đức của trẻ.

Thông qua hoạt động nghe nhạc, trẻ còn học được cách kiềm chế cảm xúc, biết nhường nhịn, hòa đồng và giúp đỡ bạn bè. Điều này góp phần GD trẻ về văn hóa giao tiếp, văn hóa hành vi và tinh thần tập thể, tạo nền tảng quan trọng cho việc hình thành và phát triển những phẩm chất đạo đức tốt đẹp ở trẻ MN.

1.2.3. Nghe nhạc góp phần phát triển trí tuệ

Khoa học đã chứng minh những tác động tích cực của âm nhạc đối với sự phát triển trí tuệ của trẻ ngay từ giai đoạn sớm. Nhiều nghiên cứu cho thấy, thai nhi có thể cảm nhận và phản ứng với âm thanh, đặc biệt là giai điệu âm nhạc khi còn trong bụng mẹ; trẻ sơ sinh thậm chí có thể nhận biết được giai điệu của một bài hát trước khi hiểu được nội dung lời ca. Ngày nay, các nghiên cứu tiếp tục chỉ ra mối quan hệ mật thiết giữa khả năng học tập và việc trẻ thường xuyên được nghe nhạc. Việc tiếp xúc với âm nhạc từ sớm, đặc biệt thông qua hoạt động nghe nhạc, có tác dụng kích thích sự phát triển của các vùng não bộ liên quan đến trí nhớ, ngôn ngữ, tư duy logic và cảm xúc, từ đó góp phần nâng cao khả năng nhận thức và học tập của trẻ.

Theo thuyết trí thông minh đa dạng của tiến sĩ Howard Gardner nghiên cứu lý thuyết về các trí thông minh đa diện cho rằng: “Thông minh âm nhạc là một trong bảy trí thông minh ban đầu của con người (trong số thông minh ngôn ngữ, logic toán học, thông minh hình tượng v.v...)” [7, tr.11].

Hoạt động nghe nhạc có khả năng kích thích các chức năng não bộ liên quan đến đọc hiểu, toán học và phát triển cảm xúc. Vì vậy, việc cho trẻ thường xuyên nghe nhạc phù hợp với lứa tuổi có thể tạo nền tảng thuận lợi cho sự phát triển trí tuệ toàn diện.

Đối với trẻ MG 5 – 6 tuổi, các hình thức tư duy như tư duy trực quan hành động, tư duy trực quan hình tượng và tư duy trừu tượng được thể hiện trong hầu hết các hoạt động, trong đó có hoạt động nghe nhạc. Khi nghe nhạc,

trẻ không chỉ tiếp nhận âm thanh một cách thụ động mà còn tham gia vào quá trình tư duy như ghi nhớ giai điệu, liên tưởng đến hình ảnh, nội dung bài hát và cảm nhận sắc thái cảm xúc của âm nhạc.

Nghe nhạc có vai trò quan trọng trong việc phát triển trí nhớ cho trẻ. Trí nhớ âm nhạc là khả năng tiếp nhận, lưu giữ và tái hiện lại các âm thanh, giai điệu đã nghe. Đặc điểm của trẻ MG là ghi nhớ âm nhạc chủ yếu bằng tai nghe và cảm xúc. Trong quá trình nghe nhạc, trẻ ghi nhớ đồng thời giai điệu, tiết tấu, sắc thái âm thanh và cảm xúc vui, buồn của bản nhạc. Những giai điệu được lặp lại hợp lý sẽ giúp trẻ ghi nhớ lâu hơn, nhớ chính xác hơn và tăng khả năng tập trung chú ý. Nhờ đó, trẻ cảm thấy việc học trở nên nhẹ nhàng, thú vị và hiệu quả hơn, đồng thời góp phần rèn luyện khả năng nghe tinh tế và nâng cao nhận thức về thế giới xung quanh.

“Âm thanh là ngôn ngữ đặc thù của âm nhạc để tạo nên hình tượng âm nhạc. Hình tượng âm nhạc mang tính khái quát và ước lệ cao. Chính vì điều này mà hình tượng âm nhạc không mang tính xác định cụ thể nhưng làm thức dậy ở trẻ ước mơ và tưởng tượng” [7, tr.12]. Khi nghe nhạc, trẻ thường liên tưởng đến những hình ảnh, câu chuyện hoặc hành động phù hợp với giai điệu và nội dung âm nhạc. Quá trình đó đòi hỏi trẻ phải suy nghĩ, ghi nhớ và tái hiện, từ đó kích thích hoạt động trí tuệ một cách tích cực.

Sự cảm nhận âm nhạc thông qua nghe nhạc gắn liền với sự phát triển trí tuệ của trẻ. Trong quá trình nghe nhạc, trẻ có thể thể hiện cảm xúc bằng các hành động như vỗ tay, nhún nhảy, dậm chân hoặc vận động theo nhạc, qua đó phát triển khả năng phối hợp giữa nghe – cảm nhận – vận động. Ví dụ, khi cho trẻ nghe bài hát “Cá vàng bơi” (nhạc và lời: Hà Hải), GV có thể tạo điều kiện để trẻ tự cảm nhận giai điệu, sau đó khuyến khích trẻ thể hiện cảm xúc bằng các động tác hoặc nhạc cụ đơn giản theo ý tưởng của mình. Hoạt động này không chỉ giúp trẻ ghi nhớ âm nhạc tốt hơn mà còn kích thích tư duy sáng tạo, góp phần phát triển trí tuệ một cách toàn diện.

1.2.4. Nghe nhạc góp phần phát triển thể chất

Hai nhà sinh lý học Nga I M. Do-ghen và LR. Tackhanốp đã nghiên cứu thí nghiệm xác nhận điều mà trong thực hành hàng ngày mọi người đều biết: “Âm nhạc rõ ràng ảnh hưởng đến hô hấp, đến tuần hoàn của máu và các quá trình sinh lý khác” [7, tr.12].

Trước hết, nghe nhạc được coi là một trong những phương tiện hiệu quả giúp phát triển tai nghe và khả năng cảm thụ âm thanh ở trẻ MN. “Tai âm nhạc” được hình thành và phát triển thông qua quá trình trẻ thường xuyên lắng nghe các giai điệu, tiết tấu khác nhau. Sự nhạy cảm về âm thanh không chỉ giúp trẻ cảm nhận được cái hay, cái đẹp của âm nhạc mà còn góp phần hoàn thiện các phản xạ vận động, hỗ trợ sự phát triển thể chất một cách hài hòa.

Việc nghe nhạc kết hợp với vận động theo nhạc giúp trẻ rèn luyện khả năng phối hợp các động tác như đi, chạy, nhảy, dậm chân, vỗ tay một cách nhịp nhàng và chính xác. Thông qua việc vận động theo nhạc, trẻ hình thành tác phong nhanh nhẹn, linh hoạt, cơ thể trở nên mềm dẻo và khéo léo hơn. Khi trẻ vận động theo nhạc, nhịp tim, tuần hoàn máu và hô hấp được điều hòa, góp phần nâng cao sức khỏe và tăng cường sự dẻo dai của cơ thể.

Bên cạnh đó, nghe nhạc còn góp phần hình thành tư thế đúng cho trẻ. Trong quá trình nghe nhạc và vận động theo nhạc, trẻ được GV hướng dẫn giữ tư thế ngồi, đứng ngay ngắn, không gù lưng, tạo thói quen vận động đúng. Tư thế đúng giúp điều hòa hoạt động hô hấp, hỗ trợ trẻ thở sâu hơn, đồng thời tạo cho trẻ dáng vẻ uyển chuyển, tự tin và phong thái đẹp trong sinh hoạt hằng ngày.

Như vậy, thông qua hoạt động nghe nhạc, trẻ không chỉ được thư giãn tinh thần mà còn được tăng cường sức khỏe, phát triển thể lực một cách toàn diện. Nghe nhạc góp phần giúp trẻ yêu thích vận động, hứng thú tham gia các hoạt động thể chất, từ đó tạo nền tảng cho sự phát triển cân đối giữa thể chất và tinh thần. Có thể khẳng định rằng, GD thể chất thông qua hoạt động nghe nhạc là một bộ phận quan trọng trong quá trình GD toàn diện cho trẻ MN.

Nhận thức đúng đắn vai trò của nghe nhạc đối với sự phát triển thể chất của trẻ là cơ sở để tổ chức các hoạt động nghe nhạc phù hợp, tạo điều kiện cho trẻ được tiếp xúc với âm nhạc ngay từ sớm. Thông qua đó, GV có thể phát hiện và bồi dưỡng những năng khiếu ban đầu, đồng thời góp phần nâng cao sức khỏe, sự nhanh nhẹn và dẻo dai cho trẻ.

1.3. Đặc điểm tâm sinh lý và khả năng nghe nhạc của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

1.3.1. Đặc điểm tâm sinh lý của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Trẻ 5 – 6 tuổi là giai đoạn cho sự phát triển mang tính bước ngoặt: Kết thúc giai đoạn MN và bước sang giai đoạn tiểu học. Ta nhận thấy đặc điểm phát

triển của trẻ 5 – 6 tuổi sự phát triển về thể chất, tâm sinh lí, nhận thức có sự thay đổi.

Đặc điểm tâm lí của trẻ 5 – 6 tuổi: Ở giai đoạn này, nhận thức của trẻ về các hiện tượng tâm lý như tri giác, trí nhớ, tưởng tượng về cơ bản là sự nối tiếp sự phát triển ở lứa tuổi từ 4 - 5 tuổi nhưng phát triển hoàn toàn vượt trội hơn. Tri giác của trẻ thể hiện ở mức độ phong phú của các kiểu tri giác (không gian, thời gian, chuyển động, vận động, xã hội, nghe, nhìn) giúp trẻ biết về vị trí, độ dài, tốc độ, nhịp điệu của bài hát trong giờ hoạt động âm nhạc. Trí nhớ trẻ lúc này đã ghi nhớ có chủ định tạo điều kiện thuận lợi cho việc học âm nhạc, trẻ chủ động nhớ tên, lời, giai điệu của bài hát mà cô không phải động viên, khuyến khích. Trẻ tưởng tượng, phản ánh những cái mới, cái chưa từng có trong kinh nghiệm cá nhân hoặc của xã hội do đó GV khi dạy bài hát mới cần chọn các bài cho trẻ có hình ảnh biểu trưng rõ ràng và mới mẻ để trẻ có thể tưởng tượng ra hình ảnh, nội dung mới có trong bài hát [16, tr.203 – 208].

Nhưng quá trình tâm lý ở trẻ 5 – 6 tuổi phát triển mạnh mẽ và đặc trưng nhất, đó là tư duy. Bên cạnh việc phát triển tư duy trực quan - hình tượng cần phát triển thêm một kiểu tư duy trực quan hình tượng mới - tư duy trực quan sơ đồ và những yếu tố của kiểu tư duy logic để đáp ứng khả năng và nhu cầu phát triển của trẻ.

Về mặt cảm xúc và tình cảm: Ở lứa tuổi này trẻ xuất hiện tình cảm bạn bè, ổn định hơn so với các giai đoạn trước, mức độ phong phú, phức tạp tăng dần theo các mối quan hệ giao tiếp với những người xung quanh. Các sắc thái tình cảm của con người trong mối quan hệ với lứa tuổi, địa vị xã hội khác nhau được hình thành như sau: Tình cảm mẹ con, ông bà, anh chị em, thầy cô và những người khác, bạn bè, người lạ mở rộng hơn. Trẻ ý thức rõ về những ý nghĩ, tình cảm, tinh thần trách nhiệm đối với hành vi của mình. Tuy nhiên, đời sống tình cảm của trẻ em vẫn có thể thay đổi và tùy theo ngữ cảnh [16, tr.169 - 172].

Về mặt trí tuệ: Trí thông minh và cảm xúc của trẻ phát triển. Sự tò mò, ham hiểu biết, tính hình tượng và sáng tạo là đặc điểm nổi bật. Những thuộc tính cụ thể, sinh động của màu sắc và âm thanh tác động mạnh đến giác quan và tâm trí trẻ, kích thích trẻ tưởng tượng, sáng tạo khi học các môn về nghệ thuật [16, tr.165 - 167].

Về mặt tình cảm đạo đức: Trẻ lĩnh hội được ý nghĩa của các chuẩn mực hành vi tốt và xấu. Hoạt động âm nhạc thể hiện các thói quen nếp sống tốt trong gia đình, trường lớp, cộng đồng giúp trẻ ý thức được cần có nhiều hành vi tốt để làm vui lòng mọi người [16, tr. 172 – 174].

Về tình cảm thẩm mỹ: Qua các tiết học Âm nhạc cùng với những nhận thức về cái đẹp tự nhiên, trẻ ý thức rõ nét về cái đẹp, cái xấu theo chuẩn xúc cảm thẩm mỹ, óc thẩm mỹ phát triển [16, tr. 172 – 174].

Vốn từ của trẻ MG lớn tích lũy được khá phong phú: Trẻ có khả năng nắm được ý nghĩa của từ vựng thông dụng, phát âm đúng giống phát âm của người lớn. Đây cũng là yếu tố thuận lợi cho việc dạy học hát cho trẻ MG 5 – 6 tuổi [16, tr. 163 – 165].

Đặc điểm sinh lí của trẻ 5 – 6 tuổi: Các chức năng chủ yếu của cơ thể dần dần hoàn thiện, đặc biệt là chức năng vận động phối hợp với động tác, cơ lực phát triển nhanh. Vận động đi, chạy và cảm giác thăng bằng: Trẻ biết phối hợp tay, chân nhịp nhàng khi di chuyển. Trẻ đã có phản xạ nhanh, nhịp điệu bước chân ổn định, kết hợp chân và tay tốt. Hệ thần kinh tương đối phát triển. Do đó, gia đình và cả nhà trường cần đảm bảo cho trẻ về sức khỏe để trẻ đến với nghệ thuật một cách tự nhiên [16, tr. 165-167].

1.3.2. Khả năng nghe nhạc của trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Về khả năng nghe nhạc của trẻ: Khả năng nghe nhạc của trẻ đặc biệt là trẻ 5 -6 tuổi đã được tác giả *Phạm Thị Hòa* đề cập rất rõ: “Nhiều công trình nghiên cứu cho thấy, khả năng nghe của trẻ xuất hiện rất sớm. Từ chỗ biết lắng nghe âm thanh nói chung, dần dần trẻ có biểu hiện hưởng ứng với tính chất âm thanh, trong đó có âm thanh âm nhạc.

Khi mới được vài tháng tuổi, trẻ đã biết lắng nghe nơi phát ra âm thanh hoặc im lặng chăm chú nghe mẹ ru... Hai ba tuổi, trẻ nghe và hát theo người lớn câu hát đơn giản. Trẻ MG bé đã thích nghe hát và thể hiện rõ sự hứng thú bằng nét mặt ngạc nhiên, reo cười hay cử động theo. Cảm xúc của các cháu với âm nhạc nảy sinh trực tiếp và mạnh mẽ nhưng nhanh chóng biến mất, ít giữ lại ấn tượng. Trẻ MG nhỡ có sự tập trung chú ý hơn, ít bộc lộ cảm xúc bên ngoài như MG bé nhưng có biểu hiện ghi nhớ bài hát, bản nhạc được nghe và hay đàm thoại về nội dung lời ca của bài hát. Trẻ MG lớn nếu được nghe có quá trình có thể hình thành thói quen tập trung lắng nghe, theo dõi sự phát triển của bài hát, hiểu được tính chất chung và một số đặc điểm của bài hát được nghe,

so sánh một số đặc điểm của bài được nghe với các hiện tượng gần gũi trong cuộc sống. Đặc biệt, các cháu thể hiện rõ sự lựa chọn bài mình thích trong số các bài được nghe, thậm chí có cháu giải thích tại sao cháu thích nghe bài hát đó” [7, tr.47].

Về sự phát triển của hoạt động nghe nhạc đối với trẻ 5 – 6 tuổi: “Hiểu được nội dung của tác phẩm âm nhạc, phân biệt tính thể loại hành khúc, ngợi ca, nhảy múa...; cảm nhận được sắc thái thể hiện trong âm nhạc, nhận biết được tác phẩm biểu diễn; phân biệt được các âm thanh cao thấp và âm sắc của nhạc cụ, nhận xét được giọng hát đúng, giọng hát sai của bạn mình.” [7, tr. 48].

1.4. Quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

1.4.1. Mục tiêu cho trẻ 5 – 6 tuổi nghe nhạc

Mục tiêu của hoạt động nghe nhạc đối với trẻ 5 – 6 tuổi nhằm giúp trẻ cảm nhận và yêu thích âm nhạc, qua đó GD tình cảm, thẩm mỹ, đồng thời phát triển khả năng cảm thụ, chú ý, tưởng tượng và hỗ trợ sự phát triển toàn diện của trẻ:

Về tình cảm – thẩm mỹ: Thông qua hoạt động nghe nhạc, giúp trẻ hình thành và phát triển những cảm xúc tích cực, nuôi dưỡng tình yêu âm nhạc, góp phần GD tình cảm đạo đức và thẩm mỹ cho trẻ.

Về kiến thức và kỹ năng nghe nhạc: Trẻ biết lắng nghe âm nhạc có chủ đích, bước đầu nhận biết được giai điệu, nhịp điệu, sắc thái của bản nhạc; biết tập trung chú ý trong khi nghe nhạc.

Về năng lực cảm thụ và tư duy: Phát triển ở trẻ khả năng cảm thụ âm nhạc, trí tưởng tượng phong phú; trẻ biết nhận xét đơn giản về bản nhạc, diễn tả được hứng thú, cảm xúc và sự lựa chọn của mình sau khi nghe.

Về khả năng thể hiện và sáng tạo: Trẻ mạnh dạn thể hiện cảm xúc âm nhạc thông qua nét mặt, cử chỉ, vận động minh họa hoặc các hình thức biểu đạt phù hợp; khuyến khích trẻ tích cực, sáng tạo khi tham gia hoạt động nghe nhạc.

Như vậy nghe nhạc giúp trẻ 5 – 6 tuổi phát triển tình cảm, thẩm mỹ và hình thành lòng yêu âm nhạc; đồng thời rèn luyện khả năng cảm thụ, trí tưởng tượng, tập trung chú ý và thể hiện cảm xúc. Hoạt động này góp phần phát triển trí tuệ, thể chất và cần được tổ chức phù hợp để mọi trẻ đều được tham gia tích cực.

1.4.2. Nội dung nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

1.4.2.1. Về nội dung nghe

Theo tác giả Phạm Thị Hòa “Nghe nhạc dưới hình dạng chung nhất là nhạc hát và nhạc đàn (thanh nhạc và khí nhạc). Nhạc hát có lời ca dễ hiểu, gần gũi với trẻ và có tác dụng GD mọi mặt. Nhạc đàn sử dụng nhiều phương pháp diễn cảm phong phú để thể hiện tính chất đa dạng của các hình tượng âm nhạc mà giọng người khó diễn tả. Do điều kiện vật chất và khả năng biên tập âm nhạc của GV nên trong chương trình hiện nay, cho trẻ nghe nhạc chủ yếu là nghe cô hát. Điều này cũng có những hạn chế nhất định. Cần cho trẻ nghe âm nhạc của các nước, các thời đại và các phong cách khác nhau. Trước hết, cần luyện tai nghe cho trẻ như tập phản xạ định hướng đối với âm thanh: tiếng tích tắc của đồng hồ, tiếng kêu của các con vật... dưới hình thức trò chơi. Tiến tới nội dung chính của nghe là cho trẻ nghe bài hát, bản nhạc có sự tổ chức hướng dẫn của cô giúp trẻ cảm thụ tính chất chung của tác phẩm và làm quen với các thuộc tính âm thanh âm nhạc như nghe âm thanh cao chậm, các âm hình tiết tấu đặc biệt, âm sắc nhạc cụ, giọng thấp, to - nhỏ, tốc độ vừa hát (làm tinh tế việc nghe). Nghe (tri giác) bao gồm: Nghe đàn, hát các tác phẩm khác nhau (dân ca, nhạc truyền thống, các sáng tác chuyên nghiệp). Nghe trong quá trình học thuộc bài hát, vận động nhịp điệu, trò chơi. Nghe với mục đích xác định các thuộc tính của âm thanh trong các tổ chức học tập” [7, tr.48 – 49].

Có thể thấy rằng nội dung nghe nhạc dành cho trẻ MN cần được tổ chức phong phú, đa dạng và phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ. Việc cho trẻ nghe các bài hát, bản nhạc với nhiều thể loại khác nhau không chỉ giúp trẻ cảm nhận vẻ đẹp của âm nhạc mà còn góp phần phát triển khả năng chú ý, ghi nhớ, trí tưởng tượng và cảm xúc thẩm mỹ. Thông qua hoạt động nghe nhạc, trẻ dần hình thành khả năng phân biệt các thuộc tính âm thanh như cao – thấp, nhanh – chậm, to – nhỏ và cảm nhận được sắc thái tình cảm của tác phẩm âm nhạc.

Bên cạnh đó, nội dung nghe nhạc không nên chỉ dừng lại ở việc cho trẻ nghe cô hát mà cần mở rộng cho trẻ tiếp xúc với nhạc cụ, dân ca, nhạc thiếu nhi, âm nhạc các vùng miền và các nước khác nhau. Điều này giúp trẻ có thêm hiểu biết, hứng thú với âm nhạc và phát triển khả năng cảm thụ một cách toàn diện hơn. Đồng thời, GV cần lựa chọn nội dung nghe phù hợp với lứa tuổi, gần gũi với cuộc sống của trẻ và kết hợp nhiều hình thức tổ chức sinh động nhằm tạo hứng thú cho trẻ khi tham gia hoạt động.

1.4.2.2. Về một số thể loại bài hát cho trẻ nghe

Các ca khúc hát cho trẻ nghe bao gồm từ bài dân ca đến ca khúc chuyên nghiệp, có nội dung đa dạng. Dựa vào nội dung lời ca, tính chất thể hiện của giai điệu, tiết tấu, nhịp điệu, cấu trúc, có thể chia thành hai loại: loại bài hát nhộn nhịp, vui vẻ, dí dỏm và loại bài hát trữ tình êm dịu.

Các bài hát vui vẻ, nhộn nhịp, dí dỏm: “Các bài hát vui vẻ, nhộn nhịp, dí dỏm hay ngộ nghĩnh thường được viết ở tốc độ nhanh vừa hoặc nhanh, âm hình tiết tấu mang tính hành khúc hoặc nhảy múa nhịp nhàng, giai điệu có quãng nhảy, âm thanh linh hoạt, sôi động, trong sáng. Khi hát cần phát âm gọn, rõ ràng, âm thanh vang sáng, thể hiện sự nhiệt tình, sôi nổi” [5, tr.49].

Ví dụ:

<i>Tên bài hát</i>	<i>Nguồn gốc</i>
- Lí cây đa	Dân ca Quan họ Bắc Ninh
- Vườn cây của ba	Phan Nhân
- Lá xanh	Thái Cơ
- Lý cây bông	Dân ca Nam Bộ
- Cây đa quán dốc	Quang Vinh
- Đì cầy	Dân ca Thanh Hóa
- Trống cơm	Dân ca Quan họ Bắc Ninh
- Mưa rơi	Dân ca Xá
- Anh phi công ơi	Nhạc: Xuân Giao Lời thơ: Xuân Quỳnh
- Bài ca đi học	Nhạc và lời: Phan Trần Bảng
- Mùa xuân ơi	Nhạc và lời: Nguyễn Ngọc Thiện
- Nhạc rừng	Nhạc và lời: Hoàng Việt
- Chim sáo	Dân ca Khơ me Nam Bộ
- Hò ba lí	Dân ca Quảng Nam
- Tôm, cá, cua thi tài	Nhạc và lời: Hoàng Thị Dinh
- Trẻ em hôm nay thế giới ngày mai	Lê Mỹ - Phùng Ngọc Hùng
- Reo vang bình minh	Lưu Hữu Phước

Tùy thuộc vào nội dung cụ thể, sắc thái tình cảm ở mỗi bài có nét riêng. Ví dụ: *Bố là tất cả*, nhạc và lời Thập Nhất. Bài hát diễn tả niềm hạnh phúc cha con trong gia đình của bé. Chiều con, bố sẵn sàng làm tàu lửa, xe hơi, làm ngựa

cho con cười..., chơi với con để con vui. Giai điệu bài hát trong sáng, viết ở điệu thức trưởng cùng với tiết tấu nhịp nhàng, có đảo phách càng tăng thêm tính chất âm nhạc dí dỏm, nhộn nhịp.

Âm nhạc dân gian chiếm một vị trí quan trọng trong đời sống văn hoá tinh thần của trẻ thơ. Các bài dân ca với những nét giai điệu điển hình, lời ca mô tả thiên nhiên, sinh hoạt của người dân Việt Nam. Một trong số đó là bài *Hồ ba lí* - Dân ca Quảng Nam thể hiện nhịp điệu lao động rần rỏi, sinh động. Kết hợp với hát, cô giáo làm động tác mô phỏng chèo thuyền, chẻ tre, đầu chít khăn búa rìu, áo thắt lưng, quần túm ống... là hình ảnh của người dân lao động miền Trung sẽ rất hấp dẫn trẻ bởi sự tiếp cận đồng bộ [7, tr.50 – 51].

Nhiều bài dân ca được tuyển chọn ở khắp mọi miền có giai điệu súc tích, dễ nhớ, lời ca miêu tả thiên nhiên sinh động hoà với con người cần cù lao động là nét đẹp truyền thống Việt Nam. Ví dụ: *Mưa rơi* – Dân ca Xá.

Ví dụ một số bài hát vui vẻ, nhộn nhịp, dí dỏm chủ đề thực vật: *Em yêu cây xanh* - Hoàng Văn Yên, *quả* - Xanh Xanh, *hoa lá mùa xuân* – Hoàng Hà Bàu và Bí – Phạm Tuyên.

Những bài hát này giúp trẻ nhận biết các loại hoa, quả, cây cối, đồng thời khơi dậy tình yêu thiên nhiên qua lời ca đơn giản và âm nhạc rộn ràng.

Bài hát *Em yêu cây xanh* của nhạc sĩ Hoàng văn Yên có giai điệu trong sáng, lời ca giản dị, nhấn mạnh vai trò của cây xanh đối với cuộc sống. Qua bài hát, trẻ được GD ý thức yêu quý và chăm sóc cây cối, đồng thời hình thành những hiểu biết ban đầu về môi trường tự nhiên xung quanh. Trong khi đó, *Quả* của nhạc sĩ Xanh Xanh gây hứng thú cho trẻ bằng hình thức hỏi – đáp vui nhộn, giúp trẻ nhận biết đặc điểm của nhiều loại quả quen thuộc. Tiết tấu nhanh và sinh động của bài hát kích thích trẻ tham gia hát và vận động minh họa một cách tích cực. Bài *Hoa lá mùa xuân* – Hoàng Hà mang màu sắc tươi vui, gợi lên bức tranh thiên nhiên rực rỡ với nhiều loài hoa và cây cỏ. Thông qua hình ảnh mùa xuân tràn đầy sức sống, trẻ cảm nhận được vẻ đẹp của thiên nhiên và phát triển cảm xúc thẩm mỹ. Còn *Bầu và bí* – Phạm Tuyên lại có nội dung gần gũi, gắn với đời sống hằng ngày và tình cảm thân ái, giúp trẻ hiểu thêm về các loại cây quen thuộc cũng như ý nghĩa của sự gắn bó, yêu thương.

Những bài hát này không chỉ giúp trẻ nhận biết các loại hoa, quả và cây cối mà còn khơi dậy tình yêu thiên nhiên qua lời ca đơn giản, dễ nhớ và âm nhạc rộn ràng. Khi được nghe hát kết hợp với vận động và trò chơi âm nhạc,

trẻ vừa học vừa chơi trong không khí vui tươi, từ đó tiếp thu kiến thức một cách tự nhiên và hiệu quả.

Bài hát trữ tình, êm dịu

Các bài hát trữ tình có giai điệu mềm mại, uyển chuyển, thường tiến hành liền bậc hoặc lượn sóng, ít có quãng nhảy xa. Trong nhiều bài hát, đặc biệt các bài dân ca, có nhiều nốt luyến láy khiến cho giai điệu mềm mại, du dương, tiết tấu dàn trải tự do càng tăng thêm tính chất nhẹ nhàng, tình cảm.

Ví dụ:

<i>Tên bài hát</i>	<i>Nguồn gốc</i>
- Chị ong nâu và em bé	Tân Huyền
- Hoa thơm bướm lượn	Dân ca Quan họ Bắc Ninh
- Cây trúc xinh	Dân ca Quan họ Bắc Ninh
- Cây trái quê em	Dân ca Nam Bộ
- Em mơ gặp Bác Hồ	Nhạc và lời: Xuân Giao
- Em là chim câu trắng	Nhạc và lời: Trần Ngọc
- Chỉ có một trên đời	Nhạc: Trương Quang Lục Ý thơ: Liên Xô
- Cò lả	Dân ca đồng bằng Bắc Bộ.
- Em nhớ Tây Nguyên	Nhạc và lời: Văn Tấn - Trần Quang Huy
- Cho con	Nhạc: Phạm Trọng Cầu Lời: Tuấn Dũng
- Làng tôi	Nhạc và lời: Văn Cao
- Những cô gái Quan họ	Nhạc và lời: Phó Đức Phương
- Lí cây bông	Dân ca Nam Bộ
- Ngày đầu tiên đi học	Nhạc: Nguyễn Ngọc Thiện Lời: Viễn Phương
- Việt Nam quê hương tôi	Nhạc và lời: Đỗ Nhuận
- Cánh én tuổi thơ	Nhạc và lời: Phạm Tuyên
- Đưa cơm cho mẹ đi cày	Nhạc và lời: Hàn Ngọc Bích
- Em đi giữa biển vàng	Nhạc và lời: Bùi Đình Thảo
- Bàn tay mẹ	Bùi Đình Thảo - Ta Hữu Yên
- Lòng mẹ	Nhạc và lời: Y Vân

Các bài hát trữ tình hát theo phương pháp liên tiếng, âm thanh liên kết với nhau không rời rạc, cường độ âm thanh vừa phải, không quá lớn để thể hiện diễn cảm, mềm mại. Ví dụ: *Chị ong nâu và em bé* - Nhạc và lời: Tân Huyền, Lời thơ: Tạ Hữu Yên. Ví dụ một số bài hát trữ tình, êm dịu chủ đề thực vật: *Lý cây bông* – Dân ca Nam bộ, *hoa thơm bướm lượn* – Dân ca Quan họ Bắc Ninh, *lý cây xanh* – Dân ca Nam bộ. Trong đó *Lý cây bông* là bài dân ca Nam Bộ có giai điệu mềm mại, tha thiết, miêu tả vẻ đẹp của hoa và thiên nhiên. Ca khúc giúp trẻ cảm nhận nét đẹp dịu dàng của cây cỏ, đồng thời làm quen với âm hưởng dân ca truyền thống. *Hoa thơm bướm lượn* – Dân ca Quan họ Bắc Ninh bài hát gợi lên hình ảnh khu vườn tràn đầy sức sống với hoa và bướm. Giai điệu uyển chuyển, êm ái giúp trẻ thư giãn, phát triển cảm xúc thẩm mỹ và tình yêu thiên nhiên. *Lý cây xanh* – Dân ca Quan họ Bắc Ninh với tiết tấu chậm rãi và lời ca giàu hình ảnh, bài hát ca ngợi vẻ đẹp của cây xanh trong đời sống. Qua đó, trẻ hình thành tình cảm yêu quý và ý thức giữ gìn môi trường. Những bài hát trữ tình về thực vật thường có giai điệu êm dịu, sâu lắng, giúp trẻ cảm nhận vẻ đẹp của thiên nhiên một cách tinh tế.

Trong số các bài hát trữ tình, hát ru có ý nghĩa không nhỏ trong đời sống các dân tộc, và càng không thể thiếu đối với lứa tuổi MN. Qua lời ru, người mẹ đã truyền cho con nghệ thuật âm nhạc và thơ ca dân tộc để con biết yêu vẻ đẹp thiên nhiên, yêu quê hương đất nước, yêu quý mọi người, từ đó thêm giàu lòng nhân ái. Cũng thông qua các bài hát ru, trẻ có cảm giác an toàn mà nhờ nó trẻ mới vui tươi, hồn nhiên, ảnh hưởng lớn đến các hoạt động âm nhạc của trẻ [7, tr.54].

Ví dụ: bài *Hát ru*, sưu tầm – Lê Giang, kí âm - Lưu Nhật Vũ, Đây là một bài hát ru dân gian của vùng Hà Nam, mang giai điệu chậm rãi, êm đềm. Nội dung bài hát thể hiện hình ảnh người phụ nữ tần tảo, vừa ru con vừa lo toan việc gia đình. Lời ca giản dị nhưng giàu tình cảm, thể hiện tình yêu thương con và nét đẹp của cuộc sống nông thôn Bắc Bộ; *Hát ru con* – Đồng bằng Bắc Bộ,

Bài hát ru này thuộc vùng Đồng bằng Bắc Bộ, có giai điệu nhẹ nhàng, khoan thai, mang tính tự do, ngẫu hứng. Lời ru mượn hình ảnh quen thuộc như con cò, cánh đồng để gửi gắm tình mẹ và những câu chuyện đời thường. Bài hát giúp trẻ cảm nhận được sự ấm áp, gần gũi và tình yêu thương của mẹ.

Các bài hát ru được sáng tác hay hát ru trong dân gian đều có nhịp độ chậm, vừa phải. Nhiều bài ở nhịp 6/8 như nhịp đưa của chiếc võng ru càng làm

cho giai điệu thêm thẩm thiết. Ví dụ: *Ru con mùa đông* - Nhạc và lời: Đặng Hữu Phúc.

1.4.3. Phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

1.4.3.1. Phương pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Để tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi đạt hiệu quả, GV cần vận dụng linh hoạt các phương pháp dạy học chung như thuyết trình, đàm thoại, gợi mở kết hợp với những phương pháp đặc thù của GD âm nhạc, trong đó chú trọng vai trò tổ chức, điều khiển và định hướng của GV trong suốt quá trình nghe nhạc.

Phương pháp thuyết trình (giới thiệu tác phẩm âm nhạc): Phương pháp thuyết trình là cách GV sử dụng lời nói để giới thiệu, giải thích hoặc kể chuyện liên quan đến nội dung của tác phẩm âm nhạc trước khi cho trẻ nghe. Đối với trẻ MG, lời giới thiệu cần ngắn gọn, sinh động, giàu hình ảnh nhằm tạo hứng thú và giúp trẻ định hướng nội dung bản nhạc. Trong hoạt động nghe nhạc, GV có thể giới thiệu tên bài hát, nội dung hoặc bối cảnh của bản nhạc, giúp trẻ dễ dàng hình dung và chuẩn bị tâm thế tiếp nhận âm nhạc. Phương pháp này giúp trẻ hiểu ý nghĩa của tác phẩm và tăng khả năng tập trung khi nghe [10, tr. 157–159].

Ví dụ: Trước khi cho trẻ nghe một bài hát về thiên nhiên, GV có thể giới thiệu: “Bài hát này nói về khu vườn rất đẹp với nhiều hoa và chim hót. Bây giờ các con hãy lắng nghe xem âm nhạc miêu tả khu vườn ấy như thế nào nhé.”

Phương pháp đàm thoại (hỏi – đáp với trẻ): Đàm thoại là phương pháp GV trao đổi với trẻ thông qua hệ thống câu hỏi đơn giản trước, trong hoặc sau khi nghe nhạc nhằm giúp trẻ hiểu nội dung và bộc lộ cảm xúc của mình. Thông qua đàm thoại, GV có thể hướng dẫn trẻ nhận xét về giai điệu, nhịp điệu, sắc thái của bản nhạc, đồng thời khuyến khích trẻ diễn đạt cảm nhận của mình bằng lời nói. Phương pháp này giúp trẻ phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc, ngôn ngữ và tư duy [10, tr. 160 - 162].

Ví dụ: Khi giáo viên cho trẻ nghe nhạc không lời của bài hát “Em yêu cây xanh” của nhạc sĩ Hoàng Văn Yến muốn cho trẻ hiểu được bài hát, cô giáo đưa ra câu hỏi:

“Các con thấy bản nhạc này vui hay buồn” ?

“Tiết tấu nghe nhanh hay chậm” ?

“Khi nghe bản nhạc này con nghĩ đến điều gì” ?

Những câu hỏi này giúp trẻ tập trung chú ý và tham gia tích cực vào hoạt động nghe nhạc.

Phương pháp gợi mở (kích thích tưởng tượng và cảm xúc): Phương pháp gợi mở là cách GV đưa ra những câu hỏi hoặc tình huống mở để khuyến khích trẻ suy nghĩ, tưởng tượng và cảm nhận âm nhạc theo cách riêng của mình. Phương pháp này giúp trẻ chủ động tham gia vào hoạt động nghe nhạc và phát triển trí tưởng tượng phong phú. Trong quá trình nghe nhạc, GV có thể gợi mở để trẻ liên tưởng đến hình ảnh, câu chuyện hoặc cảm xúc mà bản nhạc gợi lên. Điều này giúp trẻ không chỉ nghe mà còn cảm nhận sâu sắc nội dung nghệ thuật của tác phẩm [6, tr. 60 - 61].

Ví dụ: Khi giáo viên cho trẻ lắng nghe bài hát “Vườn cây của ba” của nhạc sĩ Phan Nhân, muốn cho trẻ hiểu được nội dung bài hát cô đặt câu hỏi:

“Con tưởng tượng trong bản nhạc có những nhân vật nào” ?

“Con muốn vận động như thế nào khi nghe bản nhạc này” ?

Những câu hỏi gợi mở giúp trẻ bộc lộ cảm xúc, tăng khả năng cảm thụ và sáng tạo trong âm nhạc.

Phương pháp trình bày tác phẩm âm nhạc: Đây là phương pháp chủ yếu trong tổ chức hoạt động nghe nhạc. GV thực hiện phương pháp này bằng cách giới thiệu và trình bày tác phẩm thông qua giọng hát mẫu hoặc sử dụng các phương tiện nghe nhạc phù hợp. Khi trình bày tác phẩm, GV cần đảm bảo âm thanh rõ ràng, đúng cao độ, trường độ và sắc thái; đồng thời kết hợp nét mặt, cử chỉ, điệu bộ phù hợp nhằm truyền tải được nội dung và cảm xúc của bản nhạc. Việc trình bày tác phẩm cần được thực hiện một cách chuẩn xác, diễn cảm, tạo điều kiện cho trẻ tập trung lắng nghe và tiếp nhận âm nhạc một cách trọn vẹn [7, tr.60].

Trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc, GV cần vận dụng phương pháp đàm thoại – gợi mở để định hướng nội dung nghe. Trước khi nghe, GV giới thiệu ngắn gọn về tác phẩm; trong khi nghe, GV nhắc nhở, hướng dẫn trẻ chú ý lắng nghe; sau khi nghe, GV sử dụng các câu hỏi phù hợp để giúp trẻ ghi nhớ và củng cố nội dung nghe nhạc. Phương pháp này giúp GV kiểm soát tiến trình hoạt động và đảm bảo mục tiêu nghe nhạc được thực hiện hiệu quả [7, tr. 60 - 61].

Ngoài ra, GV cần chú trọng phương pháp tổ chức và điều khiển hoạt động trong giờ nghe nhạc. GV cần sắp xếp không gian lớp học hợp lý, lựa chọn thời điểm tổ chức phù hợp, điều chỉnh thời lượng nghe nhạc và cường độ âm thanh vừa phải; đồng thời tạo bầu không khí nhẹ nhàng, thoải mái để trẻ tập trung lắng nghe. Việc điều khiển linh hoạt, phù hợp của GV sẽ góp phần nâng cao chất lượng hoạt động nghe nhạc [7, tr. 60 - 61].

Như vậy, phương pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi đòi hỏi GV phải chủ động trong việc lựa chọn phương pháp, hình thức và cách thức tổ chức phù hợp; kết hợp hài hòa các phương pháp dạy học chung với phương pháp đặc thù của GD âm nhạc nhằm đảm bảo hoạt động nghe nhạc diễn ra hiệu quả và đạt được mục tiêu GD đề ra.

1.4.3.2. Hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Trong trường MN, hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi được tổ chức dưới nhiều hình thức khác nhau, nhằm tạo điều kiện để trẻ được tiếp xúc với âm nhạc một cách thường xuyên, phù hợp với đặc điểm lứa tuổi và nội dung chương trình GDMN. Các hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc chủ yếu bao gồm: hoạt động nghe nhạc trong giờ học, hoạt động nghe nhạc trong sinh hoạt hằng ngày và hoạt động nghe nhạc trong các ngày hội, ngày lễ.

Hoạt động nghe nhạc trong giờ học: Là hình thức cơ bản và có tính hệ thống. Hoạt động này được tổ chức trong giờ hoạt động chung với sự tổ chức, hướng dẫn và điều khiển trực tiếp của GV trong một thời gian nhất định. GV lựa chọn các tác phẩm âm nhạc phù hợp với độ tuổi, chủ đề GD và mục tiêu bài học để tổ chức cho trẻ nghe. Trong giờ học, hoạt động nghe nhạc có thể được lựa chọn làm nội dung trọng tâm hoặc nội dung kết hợp với các hoạt động âm nhạc khác, đảm bảo sự phong phú và tránh trùng lặp nội dung. Thông qua hình thức này, GV giúp trẻ tập trung lắng nghe, làm quen với các tác phẩm âm nhạc và hình thành thói quen nghe nhạc có chủ đích [7, tr.83 – 94].

Hoạt động nghe nhạc trong sinh hoạt hằng ngày: Được tổ chức linh hoạt ở nhiều thời điểm khác nhau trong ngày như: giờ đón trẻ, thể dục sáng, trong các giờ học khác, trước giờ ăn, trước giờ ngủ hoặc sau khi ngủ dậy. GV chủ động sử dụng âm nhạc phù hợp để tạo không khí vui tươi, nhẹ nhàng, góp phần ổn định nề nếp sinh hoạt và giúp trẻ thư giãn. Việc lồng ghép hoạt động nghe nhạc trong đời

sống hằng ngày giúp âm nhạc trở thành một phần quen thuộc, gần gũi, tạo môi trường GD giàu tính thẩm mỹ trong trường MN [7, tr. 93 – 109].

Hoạt động nghe nhạc trong các ngày hội, ngày lễ: Là hình thức tổ chức mang tính tập thể, tạo không khí sôi nổi, phấn khởi cho trẻ. Trong các dịp lễ, hội của trường MN, GV lựa chọn và sử dụng các tác phẩm âm nhạc phù hợp với nội dung, chủ đề của từng sự kiện để tổ chức cho trẻ nghe. Hoạt động nghe nhạc trong ngày hội, ngày lễ giúp trẻ cảm nhận được không khí trang trọng, vui tươi của các sự kiện, đồng thời góp phần mở rộng hiểu biết và tạo ấn tượng tốt đẹp cho trẻ về các ngày lễ truyền thống [7, tr.110 – 113].

Như vậy, việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi trong trường MN cần được thực hiện dưới nhiều hình thức đa dạng, linh hoạt, gắn liền với giờ học, sinh hoạt hằng ngày và các ngày hội, ngày lễ. Sự kết hợp hài hòa các hình thức tổ chức sẽ góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động nghe nhạc và chất lượng GD âm nhạc trong trường MN.

1.4.4. Phương tiện tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Nghe nhạc là một trong những phương tiện quan trọng góp phần GD thẩm mỹ và phát triển toàn diện cho trẻ MG 5 – 6 tuổi. Thông qua hoạt động nghe nhạc, trẻ được tiếp xúc với các tác phẩm âm nhạc phù hợp, từ đó hình thành cảm xúc thẩm mỹ, nuôi dưỡng tình yêu âm nhạc và phát triển năng lực cảm thụ. Vì vậy, GV cần nắm vững đặc điểm tâm sinh lý, khả năng nhận thức và hứng thú của trẻ ở độ tuổi này để xác định mục tiêu, lựa chọn nội dung và phương pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho phù hợp, hiệu quả.

Bên cạnh đó, GV cần hiểu rõ chương trình chăm sóc, GD trẻ MN cũng như các yêu cầu cụ thể đối với hoạt động âm nhạc, đặc biệt là hoạt động nghe nhạc. Điều này giúp GV linh hoạt trong việc thiết kế các hình thức tổ chức, lựa chọn tác phẩm âm nhạc và phương tiện hỗ trợ phù hợp nhằm phát triển khả năng lắng nghe, tập trung chú ý và cảm nhận âm nhạc ở trẻ.

Trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc, việc chuẩn bị phương tiện và môi trường học tập đóng vai trò rất quan trọng. GV cần đảm bảo đầy đủ các phương tiện như: thiết bị nghe nhạc, loa, nhạc cụ đơn giản, tranh ảnh minh họa, không gian lớp học yên tĩnh, thân thiện và phù hợp với trẻ. Sự thay đổi linh hoạt trong cách bố trí môi trường, hình thức tổ chức hoặc phương tiện sử dụng,

dù nhỏ, cũng có thể tạo sự mới mẻ, kích thích hứng thú và sự tập trung của trẻ khi tham gia hoạt động nghe nhạc [7, tr. 61].

Ngoài ra, GV cần thường xuyên lựa chọn, sưu tầm các tác phẩm âm nhạc phù hợp với lứa tuổi, nội dung GD và chủ đề trong ngày; tổ chức hoạt động nghe nhạc dưới nhiều hình thức đa dạng như nghe nhạc kết hợp quan sát tranh ảnh, nghe nhạc kết hợp vận động minh họa, nghe nhạc trong các thời điểm khác nhau trong ngày. Việc tận dụng linh hoạt các phương tiện và thời điểm tổ chức sẽ giúp trẻ tham gia hoạt động nghe nhạc một cách tích cực, tự nhiên, góp phần nâng cao hiệu quả GD âm nhạc trong trường MN [7, tr. 61].

1.5. Vai trò và ý nghĩa của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc trong trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Theo tác giả *Phạm Thị Hòa* việc tổ chức hoạt động nghe nhạc có vai trò vô cùng quan trọng, được đề cập như sau:

“Nghe nhạc góp phần phát triển cảm xúc của trẻ đối với âm nhạc, hình thành ở trẻ thói quen nghe nhạc có kiến thức (khái niệm âm nhạc cơ bản và ấn tượng âm nhạc), từ đó biết ghi nhớ tác phẩm, phân biệt nội dung, hình thành mối liên hệ giữa âm nhạc và cuộc sống. Nghe nhạc là một sự tác động sâu sắc đối với tâm hồn con người. Đây là quá trình phức tạp vì nó liên quan đến sự rung động sâu sắc, tinh tế trong tâm hồn mỗi người. Sự cảm nhận âm nhạc tùy thuộc vào khả năng, kinh nghiệm sống và được tích lũy dần dần. Nghe nhạc là cơ sở để trẻ học hát, vận động, chơi theo nhạc. Do đặc điểm của âm nhạc là phản ánh và kích thích sự vận động cùng với tính ham hoạt động của trẻ, việc nghe nhạc trong trường MN là một hoạt động tích cực, có mối quan hệ chặt chẽ với vận động, hoàn thiện những đặc trưng tâm lí của trẻ, đặc biệt là sự nhạy cảm với âm nhạc, tạo dấu ấn điều chỉnh nhịp sinh lí của trẻ”. [5, tr.46]

Tác giả *Phạm Thị Hòa* cho thấy hoạt động nghe nhạc có mối quan hệ chặt chẽ với các hoạt động âm nhạc khác như hát, vận động theo nhạc và trò chơi âm nhạc. Đây là cơ sở quan trọng giúp trẻ phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc một cách tự nhiên và hiệu quả. Đồng thời, việc tổ chức nghe nhạc phù hợp còn giúp trẻ điều hòa cảm xúc, tạo tâm trạng vui tươi, thoải mái và góp phần hoàn thiện các đặc điểm tâm lý của trẻ mẫu giáo.

Ngoài ra, trong thực tế tổ chức hoạt động nghe nhạc ở trường MN, GV cần lựa chọn tác phẩm phù hợp với độ tuổi, gần gũi với cuộc sống và sử dụng

các hình thức tổ chức sinh động để tạo hứng thú cho trẻ. Điều này sẽ giúp trẻ tích cực tham gia hoạt động, nâng cao khả năng cảm thụ và yêu thích âm nhạc hơn.

Như vậy, nghe nhạc giữ vai trò quan trọng trong GD âm nhạc ở trường MN, góp phần phát triển cảm xúc, hình thành thói quen nghe nhạc có định hướng và làm nền tảng cho các hoạt động âm nhạc khác. Thông qua nghe nhạc, trẻ được bồi dưỡng sự nhạy cảm âm nhạc, hoàn thiện đặc trưng tâm lý và hỗ trợ sự phát triển hài hòa về cảm xúc, nhận thức và vận động. Đồng thời, hoạt động nghe nhạc còn giúp trẻ mở rộng vốn hiểu biết về thế giới xung quanh, phát triển khả năng tập trung chú ý, ghi nhớ và tưởng tượng. Đây cũng là phương tiện quan trọng giúp trẻ cảm nhận cái hay, cái đẹp trong cuộc sống, từ đó hình thành những xúc cảm tích cực và những yếu tố ban đầu của đời sống thẩm mỹ. Vì vậy, việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo cần được GV quan tâm thực hiện thường xuyên, linh hoạt và phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ nhằm nâng cao hiệu quả GD toàn diện trong trường MN.

Kết luận chương I

Trong chương 1, chúng tôi đã sử dụng một số khái niệm, thuật ngữ liên quan đến hoạt động âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi, nghe nhạc, hoạt động nghe nhạc và tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN; vai trò của nghe nhạc đối với sự phát triển của trẻ MG 5 – 6 tuổi nói riêng; đặc điểm tâm sinh lý, khả năng nghe nhạc của trẻ 5 – 6 tuổi; quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi và vai trò, ý nghĩa của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc trong GD trẻ MG 5 – 6 tuổi.

GD âm nhạc trong trường MN là hoạt động gần gũi với trẻ và rất cần thiết, bởi âm nhạc là một trong những phương tiện rất hiệu quả đối với sự phát triển hài hòa về các mặt nhận thức, ngôn ngữ, đạo đức, thẩm mỹ, thể chất của trẻ MN.

Muốn tổ chức hoạt động âm nhạc nói chung và hoạt động nghe nhạc nói riêng có hiệu quả, GV phải nắm được chương trình GD âm nhạc bao gồm: mục tiêu, nội dung nghe nhạc, yêu cầu, phương pháp, hình thức, phương tiện hoạt động âm nhạc.

Có thể thấy hoạt động nghe nhạc giữ vai trò quan trọng trong việc phát triển toàn diện cho trẻ MG 5 – 6 tuổi. Tuy nhiên, để những cơ sở lý luận này thực sự phát huy hiệu quả trong thực tiễn GD, cần phải xem xét việc tổ chức hoạt động nghe nhạc tại các cơ sở GDMN hiện nay được thực hiện như thế nào, mức độ đáp ứng ra sao và còn tồn tại những hạn chế gì.

Việc nghiên cứu thực trạng sẽ giúp làm rõ mức độ nhận thức của GV, cách thức tổ chức hoạt động, điều kiện cơ sở vật chất, cũng như những yếu tố ảnh hưởng đến chất lượng hoạt động nghe nhạc cho trẻ. Đồng thời, đây cũng là căn cứ quan trọng để đề xuất các biện pháp phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động nghe nhạc trong nhà trường MN.

Xuất phát từ những yêu cầu đó, chúng tôi tiến hành khảo sát, phân tích và đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi tại trường MN để góp phần nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.

Chương 2: THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC CHO TRẺ MẪU GIÁO 5 – 6 TUỔI Ở TRƯỜNG MẦM NON

2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng

2.1.1. *Khái quát về trường mầm non Ninh An*

Trường Mầm non Ninh An được thành lập từ tháng 10/1997 theo Quyết định số 76/QĐ-TCCB ngày 29/10/1997 của Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Ninh Bình. Trường có tổng diện tích 10.699m²/4 điểm trường: Điểm trường chính tại thôn Đông Trang và 03 điểm phụ tại thôn Bộ Đầu, thôn Xuân Mai, thôn Đông Hội.

Từ khi thành lập đến nay, được sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Sở GD&ĐT Ninh Bình, Huyện ủy, HĐND- UBND huyện, phòng GD&ĐT huyện Hoa Lư, Đảng Ủy, HĐND-UBND xã Ninh An, nhà trường luôn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Tháng 5 năm 2013 nhà trường được UBND tỉnh Ninh Bình công nhận trường mầm non đạt chuẩn quốc gia mức độ 1, tháng 5 năm 2018 được công nhận duy trì trường đạt chuẩn quốc gia mức độ 1 sau 05 năm. Tháng 7/2020 nhà trường được công nhận trường chuẩn quốc gia mức độ 2, kiểm định chất lượng giáo dục cấp độ 3. Cơ sở vật chất của nhà trường ngày càng được đầu tư khang trang với các dãy nhà kiên cố, gồm 26 phòng học, 13 phòng hành chính quản trị, cùng nhiều phòng chức năng như phòng tiếng Anh, vi tính, âm nhạc, thể chất, và hai bếp ăn đảm bảo tiêu chuẩn, đáp ứng tốt nhu cầu nuôi dưỡng, chăm sóc và GD trẻ.

Năm học 2025 – 2026, nhà trường có tổng cộng 55 cán bộ, giáo viên, nhân viên. Trong đó có 39 người thuộc biên chế và 16 người hợp đồng. Đội ngũ giáo viên gồm 38 người (36 biên chế, 02 hợp đồng). Ngoài ra, trường có 03 cán bộ quản lý (Ban giám hiệu), 01 nhân viên kế toán, 01 nhân viên văn thư, 08 nhân viên nấu ăn và 04 nhân viên bảo vệ.

Năm học 2025 – 2026, Trường Mầm non Ninh An có tổng cộng 19 nhóm, lớp với 361 trẻ. Trong đó, khối nhà trẻ có 06 nhóm với 90 trẻ, và khối mẫu giáo có 13 lớp với 271 trẻ. Riêng khối 5 – 6 tuổi có 04 lớp với 110 trẻ.

2.1.2. *Mục đích khảo sát thực trạng*

Tìm hiểu thực trạng việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN, khả năng và thái độ học tập của trẻ. Dựa trên kết quả điều tra, bước đầu đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

2.1.3. Nội dung và cách thức khảo sát thực trạng

2.1.3.1. Nội dung khảo sát

- Nhận thức của GVMN về tầm quan trọng việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

- Việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

2.1.3.2. Cách thức khảo sát

Bước 1: Tiến hành điều tra

+ Gửi phiếu khảo sát (Anket) tới GVMN về việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi. Phiếu khảo sát gồm hệ thống câu hỏi đóng và câu hỏi mở.

+ Dự giờ: Quan sát quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

+ Đàm thoại: Tiến hành đàm thoại, trao đổi ý kiến với nhằm làm sáng tỏ và cụ thể hóa nội dung khảo sát, đồng thời xác nhận những nguyên nhân của thực trạng.

+ Nghiên cứu kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

Bước 2: Xử lý kết quả điều tra.

Bước 3: Nhận xét ưu điểm, hạn chế của thực trạng, nêu nguyên nhân.

2.1.4. Đối tượng, phạm vi và thời gian khảo sát

+ GV: 35 GV đang dạy trẻ MG 5 – 6 tuổi ở tỉnh Ninh Bình

- Thời gian: Từ tháng 2 năm 2025 – tháng 3 năm 2026

- Chủ đề GD để khảo sát hoạt động nghe nhạc: Thực vật

2.1.5. Tiêu chí và thang đánh giá việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi

Nội dung đánh giá	Điểm
Tiêu chí 1: Chuẩn bị	2,0
- Kế hoạch cụ thể, rõ ràng, đảm bảo các yêu cầu về nội dung, phương pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc.	1,0
- Có đầy đủ phương tiện, đồ dùng phục vụ giờ học: nhạc cụ, đạo cụ, tranh ảnh minh họa, thiết bị nghe nhạc...	0,5
- Xây dựng môi trường GD phù hợp với hoạt động nghe nhạc.	0,5
Tiêu chí 2: Nội dung	2,0

- Thực hiện đầy đủ nội dung của hoạt động có hệ thống, chính xác theo yêu cầu nội dung nghe nhạc: nghe bài hát, nghe nhạc không lời.	1,0
- Lựa chọn được nội dung nghe phù hợp với chủ đề, độ tuổi 5 – 6 tuổi.	0,5
- Lựa chọn thể loại âm nhạc phù hợp hoạt động.	0,5
Tiêu chí 3: Phương pháp thực hiện	5,0
- Tổ chức hoạt động nghe nhạc một cách tự nhiên, cuốn hút, phản ánh nội dung và tích hợp chủ đề.	1,0
- Khuyến khích trẻ sáng tạo, chia sẻ ý kiến, đặt câu hỏi, dành thời gian cho trẻ suy nghĩ và thể hiện ý định cá nhân.	1,0
- Quan tâm và tạo cơ hội cho mọi trẻ được tham gia vào hoạt động hợp lý theo các hình thức: tập thể, nhóm, cá nhân.	1,0
- Biết bao quát trẻ và giải quyết các tình huống linh hoạt.	1,0
- Sắp xếp nội dung và tiến trình hoạt động nghe nhạc hợp lý, sử dụng phương tiện dạy học đúng lúc, đúng chỗ.	1,0
Tiêu chí 4: Kết quả thể hiện trên trẻ	1,0
- Trẻ tham gia hứng thú và tích cực hoạt động nghe nhạc.	0,5
- Thực hiện được các yêu cầu của hoạt động nghe nhạc.	0,5

Thang đánh giá hoạt động của GV

<i>Các mức độ</i>	<i>Điểm</i>
Giỏi	8,5 - 10
Khá	7,0 – 8,4
Trung bình	5,5 – 6,9
Trung bình yếu	4,0 – 5,4
Không đạt	<4,0

2.1.6. Cách đánh giá

- Dự giờ, quan sát việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi của GVMN kết hợp trò chuyện trao đổi với GVMN
- Điền thông tin về việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi của GVMN vào phiếu khảo sát
- Tổng hợp kết quả khảo sát, phân tích số liệu

2.2. Kết quả điều tra thực trạng

2.2.1. Nhận thức của GVMN về tầm quan trọng của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

2.2.1.1. *Mức độ nhận thức của giáo viên về sự cần thiết của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc đối với sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ 5 – 6 tuổi.*

Bảng 2.1. Nhận thức của giáo viên về sự cần thiết của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc đối với sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ 5 – 6 tuổi.

Stt	Mức độ	Số lượng	Tỉ lệ (%)
1	Cần thiết	34	97,10
2	Bình thường	1	2,90
3	Không cần thiết	0	0

Kết quả khảo sát (Qua Bảng 2.1) cho thấy, đa số GVMN đang trực tiếp giảng dạy hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi đều đánh giá vai trò rất quan trọng của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc đối với sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ MG 5 – 6 tuổi. Cụ thể, có 34/35 GV (chiếm 97,10%) cho rằng hoạt động nghe nhạc là cần thiết. Điều này phản ánh nhận thức đúng đắn và tích cực của đội ngũ GV về vai trò của âm nhạc trong GDMN, đặc biệt là trong việc phát triển cảm xúc, thẩm mỹ và nhân cách cho trẻ.

Bên cạnh đó, chỉ có 1 GV (chiếm 2,90%) đánh giá mức độ bình thường, và không có GV nào cho rằng hoạt động nghe nhạc là không cần thiết. Kết quả này cho thấy sự đồng thuận cao trong nhận thức của GV, đồng thời khẳng định hoạt động nghe nhạc đã được nhìn nhận là một nội dung quan trọng, không thể thiếu trong chương trình chăm sóc và GD trẻ 5 – 6 tuổi.

Tuy nhiên, việc vẫn còn một tỷ lệ nhỏ GV chưa đánh giá cao tính cần thiết của hoạt động này cũng gợi mở rằng cần tiếp tục bồi dưỡng, nâng cao nhận thức và năng lực tổ chức hoạt động nghe nhạc, nhằm đảm bảo hoạt động được triển khai hiệu quả và phát huy tối đa vai trò trong GD toàn diện cho trẻ MG

2.2.1.2. *Đánh giá của giáo viên về mức độ đáp ứng các phương tiện, thiết bị (nhạc cụ, băng đĩa, máy tính, đồ dùng trực quan, môi trường nghe...) để phục vụ hoạt động nghe nhạc của nhà trường.*

Bảng 2.2. Mức độ đáp ứng các phương tiện, thiết bị để phục vụ hoạt động nghe nhạc của nhà trường.

Stt	Mức độ	Số lượng	Tỉ lệ (%)
1	Thường xuyên đáp ứng đầy đủ	29	82,9
2	Thỉnh thoảng mới đáp ứng đầy đủ	6	17,1
3	Không đáp ứng đầy đủ	0	0

Căn cứ vào kết quả khảo sát thể hiện ở Bảng 2.2, có thể nhận xét về mức độ đáp ứng các phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động nghe nhạc của nhà trường như sau:

Đa số GV tham gia khảo sát cho rằng các phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động nghe nhạc được nhà trường đáp ứng thường xuyên và tương đối đầy đủ, với 29/35 GV, chiếm 82,9%. Kết quả này cho thấy nhà trường đã có sự quan tâm đầu tư nhất định đối với các điều kiện cơ sở vật chất như nhạc cụ, băng đĩa, máy tính, đồ dùng trực quan và môi trường nghe, qua đó tạo tiền đề thuận lợi cho việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ.

Bên cạnh đó, vẫn còn 6 GV (17,1%) đánh giá rằng các phương tiện, thiết bị chỉ thỉnh thoảng mới đáp ứng đầy đủ. Điều này phản ánh thực tế rằng ở một số thời điểm hoặc tại một số lớp học, việc cung cấp và sử dụng các phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động nghe nhạc chưa thật sự đồng bộ, ổn định, có thể do hạn chế về số lượng, chất lượng thiết bị hoặc điều kiện cơ sở vật chất giữa các lớp còn chưa đồng đều.

Đồng thời, không có ý kiến nào cho rằng nhà trường không đáp ứng đầy đủ các phương tiện, thiết bị (0%). Điều này cho thấy nhìn chung, nhà trường đã đảm bảo được những điều kiện cơ bản cần thiết để tổ chức hoạt động nghe nhạc.

Tóm lại, kết quả khảo sát cho thấy mức độ đáp ứng các phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động nghe nhạc của nhà trường đạt mức khá, tuy nhiên vẫn cần tiếp tục quan tâm đầu tư, bổ sung và sử dụng hiệu quả hơn các phương tiện,

thiết bị nhằm đảm bảo tính đầy đủ, đồng bộ và thường xuyên, góp phần nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ.

2.2.1.3. Nhận thức về trình tự các bước tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo ở trường mầm non

Qua phiếu khảo sát, tôi thấy 34/35 GV (Chiếm 97,10%) đã thực hiện đúng các bước khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ:

Bước 1: Chuẩn bị cho trẻ nghe

Bước 2: Hát cho trẻ nghe

Bước 3: củng cố ấn tượng ghi nhớ tác phẩm

Bên cạnh đó chỉ còn 1 GV (Chiếm 2,90%) chưa thực hiện đúng các bước trong khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ. Điều này cho thấy, mặc dù tỷ lệ không lớn, nhưng việc tổ chức hoạt động nghe nhạc tại nhà trường vẫn còn tồn tại hạn chế nhất định, cần được quan tâm, hướng dẫn và điều chỉnh để đảm bảo tính thống nhất và hiệu quả trong quá trình thực hiện.

2.2.1.4. Nhận thức của giáo viên về những điều kiện cần thiết khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi ở trường mầm non

Dựa vào kết quả khảo sát GV cho thấy các điều kiện cần thiết khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MN:

Điều kiện về GV: GV yêu nghề, yêu trẻ, có kỹ năng tổ chức hoạt động âm nhạc. Có khả năng hát đúng giai điệu, cảm nhạc tốt, biết thể hiện sắc thái bài hát. Chuẩn bị kỹ nội dung: lựa chọn bài hát phù hợp độ tuổi, chủ đề, mục tiêu GD. Linh hoạt đổi mới phương pháp, lấy trẻ làm trung tâm, khuyến khích trẻ tham gia, thể hiện cảm xúc. Biết sử dụng câu hỏi gợi mở, nhận xét, động viên kịp thời.

Điều kiện về trẻ: Trẻ có tâm thế thoải mái, được khuyến khích lắng nghe và thể hiện cảm xúc tự nhiên. Trẻ được rèn kỹ năng nghe nhạc thường xuyên, hình thành thói quen chú ý, tập trung. Tôn trọng sự khác biệt của từng trẻ, không ép buộc trẻ phải thể hiện giống nhau.

Điều kiện về môi trường và cơ sở vật chất: Phòng học yên tĩnh, không gian phù hợp, tạo cảm giác thoải mái cho trẻ. Thiết bị âm thanh, nghe nhìn đảm bảo chất lượng: loa, máy tính, tivi, nhạc cụ gõ đơn giản. Đồ dùng trực quan sinh động: tranh ảnh, video minh họa phù hợp nội dung bài hát.

Điều kiện về nội dung và hình thức tổ chức: Nội dung nghe nhạc cần phù hợp với độ tuổi, khả năng cảm thụ và hứng thú của trẻ MG 5 – 6 tuổi; lựa

chọn các bài hát có giai điệu rõ ràng, ca từ trong sáng, gần gũi với cuộc sống của trẻ. Hình thức tổ chức cần đa dạng, linh hoạt, kết hợp nghe nhạc với vận động minh họa, trò chơi âm nhạc, kể chuyện theo nhạc nhằm tạo sự hấp dẫn, tránh nhàm chán và phát huy tính tích cực, chủ động của trẻ.

Sự phối hợp giữa nhà trường và gia đình: Nhà trường cần tăng cường phối hợp với phụ huynh trong việc GD âm nhạc cho trẻ thông qua trao đổi thông tin, hướng dẫn phụ huynh tạo điều kiện cho trẻ được nghe nhạc phù hợp tại nhà. Sự thống nhất giữa gia đình và nhà trường góp phần giúp trẻ được tiếp xúc với âm nhạc thường xuyên, liên tục, từ đó nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động nghe nhạc trong trường MN.

2.2.2. *Thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 ở trường mầm non Ninh An*

Bảng 2.3. Kết quả khảo sát giờ dạy của GVMN.

STT	Tiết	Tiêu chí 1	Tiêu chí 2	Tiêu chí 3	Tiêu chí 4	Tổng điểm	Xếp loại
1	- Nghe hát “Lý cây bông” - Nội dung kết hợp: Vận động bài hát “Màu hoa” - Trò chơi “Ai đang hát”	1,7	1,8	4,0	0,8	8,3	Khá
2	- Nghe hát “Cây trái quê em” - Nội dung kết hợp: Ôn hát: Quả - Trò chơi “Giai điệu vui nhộn”	1,5	1,7	3,9	0,8	7,9	Khá

Kết quả tổng hợp từ kết quả khảo sát giờ dạy của GVMN cho thấy việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi tại trường MN Ninh An hiện nay đã được GV quan tâm và triển khai tương đối thường xuyên theo kế hoạch GD của nhà trường. Hoạt động nghe nhạc bước đầu đáp ứng mục tiêu GD thẩm mỹ cho trẻ, góp phần hình thành khả năng cảm thụ âm nhạc và tạo hứng thú cho trẻ trong các hoạt động GD.

Căn cứ vào kết quả khảo sát 2 tiết dự giờ hoạt động âm nhạc tại lớp MG 5 – 6 tuổi của trường MN Ninh An cho thấy mức độ thực hiện các tiêu chí đạt ở mức khá, với tổng điểm lần lượt là 8,3 điểm và 7,9 điểm. Kết quả này phản

ánh GV đã tổ chức hoạt động nghe nhạc tương đối phù hợp với chương trình GDMN, tuy nhiên vẫn còn một số hạn chế trong việc phát huy tính tích cực của trẻ.

Những nhận định trên được rút ra thông qua việc quan sát trực tiếp 2 tiết dạy, kết hợp với nghiên cứu kế hoạch tổ chức hoạt động, trao đổi với GV và đánh giá theo các tiêu chí trong bảng khảo sát.

2.2.2.1. Thực trạng việc chuẩn bị tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi của giáo viên

Kết quả khảo sát dự giờ trực tiếp và trao đổi với 10 GV trường MN Ninh an ở Bảng 2.3 cho thấy, công tác chuẩn bị tổ chức hoạt động nghe nhạc của GV đạt mức khá, với điểm trung bình ở tiêu chí chuẩn bị là 1,7 điểm ở tiết 1 và 1,5 điểm ở tiết 2.

Qua nghiên cứu kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc của GV, cho thấy kế hoạch được xây dựng tương đối đầy đủ, có xác định rõ mục tiêu, nội dung trọng tâm, nội dung kết hợp và tiến trình tổ chức hoạt động.

Qua dự giờ trực tiếp, GV đã chuẩn bị đầy đủ các phương tiện, đồ dùng cần thiết như thiết bị nghe nhạc, tranh ảnh minh họa và một số nhạc cụ đơn giản. Các đồ dùng cơ bản đáp ứng yêu cầu của giờ học, hỗ trợ trẻ tham gia hoạt động. Tuy nhiên, đồ dùng chưa đa dạng, chưa thực sự hấp dẫn và chưa khai thác hiệu quả các phương tiện hiện đại.

Giáo viên đã có sự quan tâm nhất định đến việc tổ chức môi trường phục vụ hoạt động nghe nhạc, đảm bảo không gian lớp học cho trẻ tham gia. Tuy nhiên, môi trường chưa được bố trí riêng biệt, chưa tạo được không gian âm nhạc sinh động, nên mức độ thu hút và tập trung của trẻ chưa cao.

Ví dụ:

Tiết 1: Chủ đề Thế giới thực vật, đề tài nghe hát “Lý cây bông” – Dân ca Nam Bộ

Trước khi tổ chức hoạt động, GV đã chuẩn bị máy loa để mở nhạc, tranh ảnh về cây và hoa để gợi mở nội dung bài hát, đồng thời chuẩn bị một số nhạc cụ gõ đơn giản như song loan và phách tre để sử dụng trong phần vận động bài hát “Màu hoa”. Tuy nhiên, đồ dùng trực quan còn đơn giản, chủ yếu là tranh in khổ A4 và nhạc cụ sẵn có của lớp, chưa có nhiều hình ảnh hoặc video minh họa giúp trẻ cảm nhận sâu hơn về nội dung bài hát.

Tiết 2: Đề tài nghe hát “Cây trái quê em” – Dân ca Nam Bộ

GV có chuẩn bị tranh các loại trái cây như xoài, chuối, cam để giới thiệu vào bài và sử dụng máy tính kết nối loa để mở bài hát. Tuy nhiên, môi trường lớp học chưa được bố trí riêng cho hoạt động âm nhạc, trẻ vẫn ngồi theo đội hình bàn ghế thông thường, chưa có góc âm nhạc hoặc không gian nghe nhạc riêng, vì vậy mức độ tập trung của trẻ đôi lúc bị phân tán.

Qua trao đổi với GV, cô cho biết đồ dùng phục vụ hoạt động âm nhạc của nhà trường còn hạn chế, chủ yếu tận dụng thiết bị chung của lớp nên việc chuẩn bị môi trường nghe nhạc phong phú cho trẻ còn gặp khó khăn.

2.2.2.2. Thực trạng việc xác định nội dung tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi của giáo viên mầm non

Kết quả khảo sát dự giờ trực tiếp và trao đổi với 10 GV trường MN Ninh An ở Bảng 2.3 cho thấy việc xác định nội dung tổ chức hoạt động nghe nhạc đạt mức khá, với điểm trung bình 1,8 điểm ở tiết 1 và 1,7 điểm ở tiết 2.

Căn cứ vào kế hoạch tổ chức hoạt động và quan sát thực tế, giáo viên thực hiện tương đối đầy đủ nội dung hoạt động nghe nhạc, đảm bảo trình tự cơ bản và yêu cầu chính của hoạt động. Tuy nhiên, việc tổ chức còn thiên về nghe bài hát có lời, chưa chú ý nhiều đến nội dung nghe nhạc không lời nên chưa thật sự toàn diện.

Nội dung nghe nhạc được lựa chọn phù hợp với chủ đề và độ tuổi trẻ 5–6 tuổi. Các bài hát gần gũi, dễ hiểu, giúp trẻ dễ tiếp nhận và tham gia hoạt động, thể hiện sự phù hợp ở mức khá.

Giáo viên lựa chọn thể loại âm nhạc phù hợp với khả năng của trẻ, chủ yếu là các bài hát thiếu nhi quen thuộc. Tuy nhiên, thể loại còn chưa đa dạng, chưa mở rộng nhiều hình thức âm nhạc khác.

Ví dụ:

Ở tiết 1, GV lựa chọn cho trẻ nghe hát, bài hát “Lý cây bông” làm nội dung trọng tâm. Đây là bài dân ca Nam Bộ có giai điệu nhẹ nhàng, lời ca giản dị, phù hợp với chủ đề thế giới thực vật. Trong quá trình nghe nhạc, GV giới thiệu với trẻ về hình ảnh cây và hoa trong bài hát, giúp trẻ liên hệ với các loại cây quen thuộc trong cuộc sống.

Ở tiết 2, GV lựa chọn cho trẻ nghe hát, bài hát “Cây trái quê em” để trẻ nghe và kết hợp ôn bài hát “Quả”. Nội dung bài hát gắn với các loại trái cây quen thuộc như chuối, xoài, cam... nên trẻ dễ nhận biết và tham gia hoạt động.

Tuy nhiên, qua quan sát cho thấy các bài hát được lựa chọn chủ yếu là các bài quen thuộc, thể loại âm nhạc chưa đa dạng. Trong cả hai tiết học dự giờ, nội dung nghe nhạc đều là bài hát thiếu nhi quen thuộc, chưa có sự kết hợp với nhạc không lời hoặc các thể loại âm nhạc khác để mở rộng khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ.

Khi khảo sát qua phiếu trưng cầu ý kiến, GV xác định mức độ sử dụng các phương tiện dạy học khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN như sau:

Bảng 2.4. Mức độ sử dụng các phương tiện dạy học khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.

Stt	Mức độ	Số lượng	Tỉ lệ (%)
1	Thường xuyên	35	100
2	Thỉnh thoảng	0	0
3	Không bao giờ	0	0

Căn cứ vào kết quả phiếu khảo sát thể hiện ở Bảng 2.3, 100% GV thường xuyên sử dụng các phương tiện dạy học khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi; không có GV nào lựa chọn mức thỉnh thoảng hoặc không bao giờ. Kết quả này cho thấy việc sử dụng các phương tiện dạy học trong hoạt động nghe nhạc tại nhà trường được thực hiện thường xuyên.

Kết quả khảo sát phản ánh rằng GV đã chú ý sử dụng các phương tiện dạy học như nhạc cụ, thiết bị nghe nhìn, đồ dùng trực quan và môi trường nghe trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ. Việc sử dụng các phương tiện này giúp trẻ dễ tiếp nhận nội dung âm nhạc và tham gia hoạt động hiệu quả hơn.

So sánh kết quả khảo sát trên phiếu hỏi ở bảng 2.4 với kết quả dự giờ và trao đổi trực tiếp 10 GV ở trường MN Ninh An trong bảng 2.3 cho thấy có sự tương đồng tương đối:

Trên phiếu khảo sát, 100% GV cho biết thường xuyên sử dụng các phương tiện dạy học khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi. Trong khi đó, kết quả dự giờ thực tế cũng cho thấy GV có sử dụng các phương tiện hỗ trợ trong quá trình tổ chức hoạt động, tiêu chí 1 đều đạt mức khá.

Tuy nhiên, qua dự giờ thực tế, hiệu quả sử dụng phương tiện dạy học chưa thật sự đồng đều. Một số GV còn sử dụng phương tiện chưa linh hoạt,

chưa khai thác tối đa hiệu quả của đồ dùng và thiết bị hỗ trợ. Điều này cho thấy giữa kết quả tự đánh giá của GV và thực tế tổ chức hoạt động vẫn có sự chênh lệch nhất định.

Nhìn chung, kết quả ở hai bảng đều phản ánh GV đã quan tâm và thường xuyên sử dụng phương tiện dạy học trong hoạt động nghe nhạc, nhưng chất lượng và hiệu quả sử dụng vẫn cần tiếp tục được nâng cao..

2.2.2.3. Thực trạng việc sử dụng các phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi của giáo viên mầm non

Kết quả khảo sát dự giờ trực tiếp và trao đổi với 10 GV trường MN Ninh An ở Bảng 2.3 cho thấy tiêu chí phương pháp thực hiện đạt 4,0 điểm ở tiết 1 và 3,9 điểm ở tiết 2, cho thấy GV đã sử dụng khá linh hoạt các phương pháp tổ chức hoạt động.

Qua quan sát thực tế các tiết dự giờ, giáo viên đã tổ chức hoạt động nghe nhạc tương đối tự nhiên, có sự gắn kết với chủ đề và bước đầu tạo được hứng thú cho trẻ. Trong quá trình tổ chức, giáo viên có chú ý khuyến khích trẻ chia sẻ ý kiến và bày tỏ cảm nhận, tuy nhiên thời gian dành cho trẻ còn hạn chế nên chưa phát huy hết tính sáng tạo và suy nghĩ cá nhân.

Các hoạt động đã tạo cơ hội cho trẻ tham gia, nhưng chủ yếu theo hình thức tập thể, chưa linh hoạt tổ chức theo nhóm hoặc cá nhân nên mức độ tham gia của trẻ chưa đồng đều. Giáo viên bao quát lớp khá tốt, đảm bảo duy trì hoạt động và xử lý tình huống tương đối linh hoạt.

Tiến trình hoạt động được sắp xếp hợp lý, các bước rõ ràng; phương tiện dạy học được sử dụng đúng lúc, đúng chỗ, tuy nhiên chưa thật sự phong phú và đa dạng.

Ví dụ: Ở tiết 1, sau khi cho trẻ nghe bài hát “Lý cây bông”, GV đặt câu hỏi:

“Các con nghe thấy trong bài hát nhắc đến những loại cây hay hoa nào và những loài hoa đó có màu gì” ?

Một số trẻ giơ tay trả lời và GV tiếp tục gọi mở để trẻ nói cảm nhận về giai điệu bài hát. Tuy nhiên, thời gian dành cho phần trao đổi khá ngắn, GV chủ yếu gọi 3 – 4 trẻ phát biểu, còn nhiều trẻ chưa có cơ hội bày tỏ ý kiến.

Trong phần trò chơi “Ai đang hát”, GV cho một trẻ đứng lên hát, các trẻ còn lại đoán tên bạn. Hoạt động này tạo được không khí vui vẻ, nhưng số trẻ được tham gia trực tiếp còn hạn chế do thời lượng tiết học chỉ khoảng 30 phút.

Ở tiết 2, GV tổ chức trò chơi “Giai điệu vui nhộn”. Trẻ nghe một đoạn nhạc ngắn và đoán tên bài hát. Trẻ tỏ ra khá hứng thú, tuy nhiên GV chủ yếu tổ chức theo hình thức cả lớp, chưa chia nhóm nhỏ để nhiều trẻ được tham gia hơn.

Qua trao đổi với GV, cô cho biết lớp có khoảng 35 trẻ, nên việc tổ chức nhiều hình thức hoạt động cá nhân hoặc nhóm nhỏ còn gặp khó khăn do hạn chế về thời gian.

Khi khảo sát qua phiếu trưng cầu ý kiến, GV xác định mức độ sử dụng các biện pháp trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 -6 tuổi ở trường MN như sau:

Bảng 2.5. Mức độ sử dụng các biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN.

Stt	Mức độ sử dụng Biện pháp	Thường xuyên		Thỉnh thoảng		Không bao giờ	
		SL	%	SL	%	SL	%
1	Lập kế hoạch tổ chức nghe nhạc rõ ràng, đảm bảo yêu cầu về nội dung và phương pháp.	33	94.29	2	5.71	0	0
2	Lựa chọn loại âm nhạc hệ thống và phù hợp với chủ đề thực vật, độ tuổi 5 – 6 tuổi và mục tiêu hoạt động.	33	94.29	2	5.71	0	0
3	Tổ chức nghe nhạc tự nhiên, cuốn hút, tạo điều kiện để trẻ phản ánh nội dung cảm xúc.	34	97.14	1	2.86	0	0
4	Khuyến khích trẻ sáng tạo, chia sẻ ý kiến và đặt câu hỏi về âm nhạc.	33	94.29	2	5.71	0	0
5	Tạo cơ hội tham gia cho mọi trẻ, bao quát lớp và giải quyết tình huống linh hoạt.	34	97.14	1	2.86	0	0

6	Sắp xếp tiến trình hợp lý, sử dụng đồ dùng dạy học đúng lúc, đúng chỗ.	34	97.14	1	2.86	0	0
7	Theo dõi, đánh giá và phản hồi kịp thời để thúc đẩy sự hứng thú, tích cực của trẻ.	34	97.14	1	2.86	0	0

Căn cứ vào kết quả khảo sát trình bày ở Bảng 2.2 có thể nhận xét mức độ sử dụng các biện pháp trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi của GVMN như sau:

- Nhìn chung nhóm các biện pháp được sử dụng nhiều nhất là những biện pháp có tỷ lệ GV sử dụng ở mức thường xuyên cao nhất, đạt 97,14%. Nhóm này bao gồm các biện pháp: *Biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc một cách tự nhiên, cuốn hút, tạo điều kiện để trẻ thể hiện cảm xúc; Biện pháp tạo cơ hội cho mọi trẻ tham gia, bao quát lớp và xử lý tình huống linh hoạt; Biện pháp sắp xếp tiến trình hoạt động hợp lý, sử dụng đồ dùng dạy học đúng lúc, đúng chỗ; Biện pháp theo dõi, đánh giá và phản hồi kịp thời nhằm nâng cao hứng thú và tính tích cực của trẻ.* Kết quả này cho thấy GV đặc biệt chú trọng đến các biện pháp trực tiếp tác động đến quá trình tổ chức và điều hành hoạt động nghe nhạc trên lớp.

- Bên cạnh đó các biện pháp khác cũng được GV thường xuyên sử dụng nhưng với tỉ lệ thấp hơn, cụ thể là 94,29 %, đó là các biện pháp sau:

Biện pháp lập kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc rõ ràng, đảm bảo yêu cầu về nội dung và phương pháp được đa số GV thực hiện thường xuyên. Cụ thể, có 94,29% GV sử dụng biện pháp này ở mức thường xuyên, 5,71% GV sử dụng ở mức thỉnh thoảng, và không có GV không sử dụng biện pháp này. Điều này cho thấy việc lập kế hoạch đã được GV quan tâm và thực hiện tương đối đầy đủ trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc.

Đối với *Biện pháp lựa chọn âm nhạc có hệ thống, phù hợp với chủ đề, độ tuổi 5 – 6 tuổi và mục tiêu hoạt động* cũng được GV chú trọng. Kết quả khảo sát cho thấy 94,29% GV sử dụng biện pháp này thường xuyên, 5,71% GV sử dụng thỉnh thoảng, và 0% GV không sử dụng. Tỷ lệ này phản ánh GV đã nhận thức rõ vai trò của việc lựa chọn âm nhạc phù hợp đối với hiệu quả hoạt động nghe nhạc.

Biện pháp khuyến khích trẻ sáng tạo, chia sẻ ý kiến và đặt câu hỏi về âm nhạc được 94,29% GV sử dụng thường xuyên, 5,71% GV sử dụng thỉnh thoảng, và không có GV không sử dụng. Mức độ sử dụng này cho thấy GV đã quan tâm đến việc phát huy tính tích cực và khả năng thể hiện của trẻ trong hoạt động nghe nhạc.

Khi khảo sát qua phiếu trưng cầu ý kiến, GV đã đưa ra một số kinh nghiệm về việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN:

- + Chuẩn bị kế hoạch rõ ràng, cô phải linh động sáng tạo trong tổ chức hoạt động. Chuẩn bị đầy đủ đồ dùng dụng cụ âm nhạc, thiết kế sân khấu quà tặng để khuyến khích trẻ hứng thú và cô tổ chức theo chương trình để trẻ được trải nghiệm.

- + GV nắm rõ đặc điểm tâm sinh lý của trẻ, điểm yếu điểm mạnh của từng trẻ để có phương hướng dạy trẻ phù hợp để tiết dạy đạt hiệu quả cao, giúp trẻ hứng thú trong hoạt động. Cô cần tạo sự hứng thú cho trẻ.

- + GV sử dụng dụng cụ âm nhạc phong phú đa dạng. Môi trường phải cuốn hút trẻ vào hoạt động tích cực. cô cần đa dạng hóa hình thức, sử dụng dụng cụ và trò chơi vận động, kết hợp dân ca và nhạc không lời, lựa chọn bài hát phù hợp với chủ đề và tạo không khí hứng khởi để trẻ vừa học vừa chơi, phát triển cảm xúc thẩm mỹ và kỹ năng nghe. Tổ chức một cách linh hoạt, nhẹ nhàng, gây được hứng thú cho trẻ.

Từ kết quả khảo sát và quan sát thực tế có thể thấy GV đã vận dụng các phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi ở mức khá. GV có nhận thức đầy đủ, tổ chức hoạt động tương đối tự nhiên, biết tạo hứng thú, bao quát lớp và sắp xếp tiến trình hợp lý.

Tuy nhiên, việc tổ chức còn thiên về hình thức tập thể, chưa linh hoạt đa dạng; cơ hội tham gia của trẻ chưa đồng đều, việc khuyến khích trẻ thể hiện ý kiến và sáng tạo còn hạn chế.

Nhìn chung, GV đã thực hiện khá tốt nhưng cần tiếp tục nâng cao tính linh hoạt và đa dạng hóa hình thức tổ chức để nâng cao hiệu quả hoạt động nghe nhạc.

So sánh kết quả dự giờ và trao đổi trực tiếp với 10 GV trường MN Ninh An ở bảng 2.3 với kết quả khảo sát bằng phiếu khảo sát ở bảng 2.5 cho thấy có

sự thống nhất khá rõ giữa nhận thức của GV và việc tổ chức hoạt động nghe nhạc trong thực tế:

Qua bảng 2.5, hầu hết GV đều cho biết thường xuyên sử dụng các biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi. Các biện pháp như lập kế hoạch tổ chức hoạt động rõ ràng, lựa chọn âm nhạc phù hợp với chủ đề và độ tuổi, tạo hứng thú cho trẻ, khuyến khích trẻ tham gia, sử dụng đồ dùng dạy học hợp lý và theo dõi, phản hồi kịp thời đều có tỉ lệ lựa chọn mức “thường xuyên” rất cao, dao động từ 94,29% đến 97,14%. Điều này cho thấy GV đã nhận thức được vai trò quan trọng của các biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc đối với sự phát triển của trẻ.

Kết quả dự giờ ở bảng 2.3 cũng phản ánh GV đã vận dụng các biện pháp trên trong quá trình tổ chức hoạt động. Các tiết dạy đều được xếp loại khá, giáo viên biết kết hợp nhiều hình thức như nghe hát, vận động và trò chơi âm nhạc nhằm tạo hứng thú cho trẻ. Trong quá trình tổ chức, GV có khả năng bao quát lớp, tạo điều kiện cho trẻ tham gia hoạt động và duy trì không khí học tập tương đối tự nhiên, thoải mái.

Tuy nhiên, qua quan sát thực tế vẫn cho thấy một số hạn chế nhất định. Một vài GV còn tổ chức hoạt động chưa thật sự linh hoạt, việc khuyến khích trẻ chia sẻ cảm xúc, sáng tạo và tương tác còn chưa đồng đều. Một số biện pháp tuy được thực hiện thường xuyên nhưng hiệu quả chưa cao, chưa phát huy tối đa tính tích cực và khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ.

Nhìn chung, kết quả giữa bảng 2.3 và bảng 2.5 cho thấy GV đã quan tâm và thường xuyên sử dụng các biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi. Tuy nhiên, để nâng cao chất lượng hoạt động, GV cần tiếp tục rèn luyện kỹ năng tổ chức linh hoạt và phát huy tính tích cực, chủ động của trẻ nhiều hơn trong quá trình tham gia hoạt động nghe nhạc.

2.2.2.4. Thực trạng kết quả thể hiện trên trẻ 5 – 6 tuổi qua hoạt động nghe nhạc

Kết quả khảo sát dự giờ trực tiếp và trao đổi với 10 GV trường MN Ninh An ở Bảng 2.3 cho thấy tiêu chí kết quả thể hiện trên trẻ đạt 0,8 điểm ở cả hai tiết, cho thấy mức độ tham gia của trẻ ở mức khá nhưng chưa thật sự nổi bật.

Qua quan sát trực tiếp trong các tiết dự giờ, phần lớn trẻ tham gia hoạt động nghe nhạc với thái độ khá tích cực, chú ý lắng nghe và có biểu hiện hưởng ứng như lắc lư theo giai điệu, tham gia trò chơi và trả lời câu hỏi của GV. Một

số trẻ mạnh dạn giơ tay phát biểu và chia sẻ ý kiến. Tuy nhiên, mức độ hứng thú chưa đồng đều, vẫn còn một số trẻ rụt rè, chưa tích cực tham gia hoặc chưa mạnh dạn thể hiện cảm xúc.

Trẻ cơ bản thực hiện được các yêu cầu của hoạt động nghe nhạc như nhận biết nội dung bài hát, thực hiện các động tác vận động đơn giản theo nhạc và trả lời câu hỏi của giáo viên. Điều này cho thấy trẻ có khả năng tiếp nhận và ghi nhớ nội dung âm nhạc ở mức khá. Tuy nhiên, một số trẻ còn thiếu tập trung, thực hiện chưa chính xác hoặc còn phụ thuộc vào bạn, nên hiệu quả thực hiện chưa thật sự đồng đều.

Ví dụ:

Ở tiết nghe hát “Lý cây bông”, khi GV cho trẻ nghe bài hát, đa phần trẻ ngồi ngay ngắn, lắng nghe và lắng lư theo giai điệu bài hát. Khi GV hỏi cảm nhận về bài hát, khoảng 6 – 7 trẻ mạnh dạn giơ tay phát biểu, trong khi một số trẻ khác vẫn còn rụt rè.

Trong phần vận động bài “Màu hoa”, phần lớn trẻ thực hiện được các động tác đơn giản theo nhạc như vỗ tay và lắc vai theo nhịp, tuy nhiên vẫn có một số trẻ chưa thực sự tập trung, còn nhìn xung quanh hoặc làm theo bạn.

Ở tiết nghe hát “Trái cây quê em”, khi GV hỏi trẻ nhận biết các loại trái cây trong bài hát, nhiều trẻ trả lời đúng như chuối, xoài, cam, cho thấy trẻ có khả năng ghi nhớ nội dung bài hát. Tuy nhiên, chỉ một số ít trẻ mạnh dạn chia sẻ cảm nhận về bài hát.

Qua trao đổi với GV, cô cho rằng khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ trong lớp không đồng đều, một số trẻ còn nhút nhát nên chưa mạnh dạn thể hiện cảm xúc trong hoạt động nghe nhạc.

2.2.2.5. Đánh giá thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

Từ kết quả dự giờ 2 tiết hoạt động nghe nhạc thể hiện ở Bảng 2.3 cho thấy, tổng điểm đạt 8,3 và 7,9 điểm, đều được xếp loại khá, cho thấy GV đã bước đầu tổ chức hoạt động nghe nhạc phù hợp với chương trình GDMN.

GV đã có sự quan tâm trong việc xây dựng kế hoạch, lựa chọn nội dung phù hợp với chủ đề và độ tuổi, sử dụng các phương tiện dạy học và bước đầu vận dụng linh hoạt các phương pháp tổ chức hoạt động. Hoạt động nghe nhạc được triển khai tương đối thường xuyên, góp phần hình thành khả năng cảm thụ âm nhạc và tạo hứng thú cho trẻ.

Tuy nhiên, quá trình tổ chức vẫn còn một số hạn chế. Công tác chuẩn bị và môi trường hoạt động chưa thật sự phong phú; nội dung và thể loại âm nhạc còn đơn điệu; hình thức tổ chức chủ yếu theo tập thể, chưa linh hoạt theo nhóm hoặc cá nhân. Việc khuyến khích trẻ tham gia, thể hiện ý kiến và phát huy tính sáng tạo còn hạn chế, dẫn đến mức độ tham gia của trẻ chưa đồng đều. Bên cạnh đó, vẫn còn sự chênh lệch giữa nhận thức của giáo viên (qua phiếu khảo sát) và việc triển khai trong thực tế.

Kết quả thể hiện trên trẻ cho thấy phần lớn trẻ tham gia hoạt động với thái độ tích cực và thực hiện được các yêu cầu cơ bản, tuy nhiên khả năng cảm thụ và mức độ thể hiện còn chưa đồng đều giữa các trẻ.

Như vậy, có thể khẳng định rằng hoạt động nghe nhạc tại nhà trường đã được tổ chức khá tốt nhưng cần tiếp tục được đổi mới theo hướng đa dạng hóa nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức, đồng thời tăng cường tạo cơ hội cho mọi trẻ tham gia nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục âm nhạc trong trường mầm non.

Khi khảo sát qua phiếu trưng cầu ý kiến, GV đánh giá về những thuận lợi và khó khăn khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN như sau:

Về thuận lợi:

+ Trẻ thích thú, hưởng ứng hoạt động nghe nhạc cùng cô: Trẻ rất hào hứng khi được nghe và cảm thụ được âm thanh của bản nhạc. Trẻ biết lắng nghe có chủ đích, ghi nhớ giai điệu, nhận biết sắc thái vui – buồn – nhẹ nhàng – sôi nổi. Trẻ đã biết bộc lộ cảm xúc qua nét mặt, cử chỉ, vận động theo nhạc. Trẻ hứng thú và yêu thích hoạt động âm nhạc. Trẻ chủ động tham gia, mạnh dạn thể hiện cảm xúc cá nhân khi nghe nhạc.

+ GV chủ động lựa chọn nội dung, hình thức tổ chức: Cô có thể kết hợp nghe nhạc với trò chơi, vận động minh họa, kể chuyện theo nhạc.

+ Cơ sở vật chất ngày càng được quan tâm: Nhiều trường được trang bị loa, máy tính, tivi, tranh ảnh minh họa, tạo điều kiện cho hoạt động nghe nhạc sinh động hơn.

+ Sự phối hợp của phụ huynh: Phụ huynh quan tâm, tạo điều kiện cho trẻ tiếp xúc với âm nhạc tại nhà.

Về khó khăn:

+ Khả năng tập trung của trẻ chưa bền: Một số trẻ dễ mất tập trung, nói chuyện riêng, chưa có thói quen nghe nhạc một cách nghiêm túc, có trẻ thụ động, khó bộc lộ cảm xúc. Một số trẻ rụt rè, ngại thể hiện suy nghĩ, cảm nhận khi cô gọi hỏi. Do năng khiếu âm nhạc của một số trẻ chưa tốt nên ảnh hưởng đến quá trình hoạt động.

+ GV chưa nắm vững kiến thức, chưa có kinh nghiệm chuyên môn: cô chưa tự đánh đàn được để hát cho trẻ nghe, cô hát chưa chuẩn, chưa tự tin, còn hạn chế về việc phối hợp giữa nhà trường và phụ huynh trong GD âm nhạc. GV cần đầu tư nhiều thời gian chuẩn bị cho hoạt động như lựa chọn nhạc phù hợp, xây dựng câu hỏi gợi mở, hình thức tổ chức hấp dẫn. Đôi khi gặp khó khăn trong việc đổi mới hình thức tổ chức, đặc biệt là lựa chọn phương pháp phù hợp với từng nhóm trẻ.

+ Dụng cụ âm nhạc chưa đảm bảo với yêu cầu, chưa đầy đủ: Chất lượng thiết bị âm thanh chưa đảm bảo như loa rè, âm lượng không đều → trẻ nghe không rõ, mất hứng thú. Bị phụ thuộc vào thiết bị công nghệ như mất điện, lỗi file, mạng yếu → hoạt động bị gián đoạn.

Nhìn chung, trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi, GV có những thuận lợi như trẻ hứng thú, tích cực trong khi nghe nhạc, GV chủ động lựa chọn nội dung, hình thức tổ chức phù hợp, được sự hỗ trợ từ cơ sở vật chất nhà trường và sự phối hợp của phụ huynh. Tuy nhiên, GV cũng gặp khó khăn do năng lực chuyên môn và kinh nghiệm chưa đồng đều, kỹ năng đàn – hát và đổi mới phương pháp còn hạn chế, việc chuẩn bị hoạt động mất nhiều thời gian, cùng với sự phụ thuộc vào thiết bị âm nhạc chưa thật sự đảm bảo.

Những kết quả này phản ánh khá rõ thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi tại trường MN Ninh An, đồng thời là cơ sở để đề xuất các biện pháp nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ trong thời gian tới.

2.3. Đề xuất biện pháp tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi

2.3.1. Biện pháp 1: Tổ chức nghe nhạc gắn với kể chuyện và tưởng tượng

a. Mục đích – ý nghĩa

- Phát triển trí tưởng tượng và khả năng liên tưởng của trẻ khi nghe âm nhạc.

- Giúp trẻ hiểu nội dung, sắc thái của tác phẩm âm nhạc sâu sắc hơn.
- Tích hợp GD âm nhạc với phát triển ngôn ngữ và cảm xúc.

b. Nội dung

- Các bài hát, bản nhạc có nội dung rõ ràng, giàu hình ảnh (về thiên nhiên, con vật, gia đình...).
- Hoạt động kể chuyện, vẽ tranh hoặc đóng vai theo nội dung âm nhạc.

c. Điều kiện thực hiện

- Bài nhạc phù hợp với chủ đề và giàu tính hình tượng.
- Đồ dùng hỗ trợ như tranh ảnh, rối, đạo cụ đóng vai.
- GV có kỹ năng kể chuyện, gợi mở trí tưởng tượng.

d. Cách thực hiện

- Tạo tình huống dẫn nhập: GV kể một đoạn câu chuyện liên quan đến bài nhạc.
- Cho trẻ nghe nhạc và yêu cầu tưởng tượng xem câu chuyện đang diễn ra như thế nào.
- Trẻ chia sẻ suy nghĩ: mô tả hình ảnh hoặc nhân vật mà trẻ tưởng tượng.
- Hoạt động sáng tạo: trẻ vẽ tranh hoặc đóng vai theo nội dung bản nhạc.
- GV khái quát nội dung, cảm xúc của tác phẩm.

Ví dụ: Trong hoạt động nghe hát “Lý cây bông” thuộc chủ đề “Thế giới thực vật”, GV tổ chức dưới hình thức chương trình “Bé vui ca hát”. Ở phần “Quà tặng âm nhạc”, trước khi cho trẻ nghe hát, GV tạo tình huống dẫn nhập bằng câu chuyện ngắn: “Hôm nay cô và các con sẽ cùng đến thăm một khu vườn ở miền Nam. Trong khu vườn ấy có rất nhiều loài hoa đẹp đang khoe sắc dưới ánh nắng mùa xuân. Có những bông hoa đỏ rực, vàng tươi và cả những chú bướm đang bay lượn quanh vườn hoa nữa đấy!”. Đồng thời, GV trình chiếu hình ảnh khu vườn và cho trẻ quan sát để tạo hứng thú. Sau đó, GV hát lần 1 bài “Lý cây bông” kết hợp cử chỉ, điệu bộ nhẹ nhàng để trẻ cảm nhận giai điệu dân ca Nam bộ. Khi trẻ nghe hát xong, GV gợi mở: “Các con vừa tưởng tượng mình đang nhìn thấy điều gì trong khu vườn?”, “Con thích loài hoa nào nhất?”, “Nếu được đi trong khu vườn đó con sẽ làm gì?”. Trẻ lần lượt chia sẻ suy nghĩ và cảm xúc của mình về nội dung bài hát. Ở lần hát thứ 2, GV kết hợp nhạc nền và khuyến khích trẻ tưởng tượng mình đang hóa thân

thành những bông hoa trong khu vườn mùa xuân. Trẻ được vận động nhẹ nhàng, thể hiện động tác hoa nở, gió thổi hoặc bướm bay theo cảm nhận riêng của mình. Tiếp đó, ở lần hát thứ 3, GV mời trẻ đứng thành hình chữ U cùng múa minh họa và thể hiện cảm xúc với bài hát.

2.3.2. Biện pháp 2: Tổ chức nghe nhạc kết hợp trải nghiệm với nhạc cụ và âm thanh

a. Mục đích – ý nghĩa

- Giúp trẻ nhận biết nhịp điệu và cấu trúc âm nhạc thông qua trải nghiệm trực tiếp.

- Phát triển khả năng cảm nhận âm thanh và phối hợp nhóm.
- Tăng tính tích cực và sáng tạo của trẻ trong hoạt động âm nhạc.

b. Nội dung

- Nghe các bản nhạc có nhịp điệu rõ ràng.
- Sử dụng nhạc cụ gõ đơn giản (song loan, trống nhỏ, thanh phách, lắc...).

- Phân biệt âm thanh to – nhỏ, nhanh – chậm.

c. Điều kiện thực hiện

- Các nhạc cụ gõ đơn giản phù hợp với trẻ MN.
- Thiết bị phát nhạc chất lượng tốt.
- GV có kỹ năng hướng dẫn trẻ sử dụng nhạc cụ và tổ chức hoạt động nhóm.

d. Cách thực hiện

- Giới thiệu nhạc cụ và cho trẻ trải nghiệm âm thanh của từng loại.
- Cho trẻ nghe nhạc và nhận biết nhịp điệu.
- Trẻ gõ đệm theo nhịp hoặc theo đoạn nhạc GV hướng dẫn.
- Hoạt động nhóm: mỗi nhóm sử dụng một loại nhạc cụ để tạo “ban nhạc nhỏ”

- Biểu diễn và nhận xét: trẻ trình bày sản phẩm âm nhạc của nhóm.

Ví dụ: Trong hoạt động nghe hát bài “Em yêu cây xanh” của nhạc sĩ Hoàng Văn Yến, GV tổ chức cho trẻ tham gia trải nghiệm âm thanh và sử dụng nhạc cụ nhằm tăng hứng thú và khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ. Ở phần gây hứng thú, GV cho trẻ quan sát các nhạc cụ như song loan, thanh phách, trống lắc và sắc xô. Cô lần lượt giới thiệu tên gọi, cách sử dụng và cho trẻ trải nghiệm âm thanh của từng loại nhạc cụ. GV gợi hỏi: “Con thấy âm

thanh của nhạc cụ nào to hơn?”, “Nhạc cụ nào phát ra âm thanh nhỏ và nhẹ hơn?”. Qua đó giúp trẻ bước đầu phân biệt âm thanh to – nhỏ và cảm nhận đặc điểm của từng loại nhạc cụ. Tiếp theo, GV cho trẻ nghe bài hát “Em yêu cây xanh” lần 1 kết hợp cử chỉ, điệu bộ minh họa. Sau khi nghe, GV trò chuyện với trẻ về nội dung bài hát và gợi mở cảm xúc: “Bài hát có giai điệu như thế nào?”, “Con cảm thấy vui hay nhẹ nhàng khi nghe bài hát?”. Ở lần nghe thứ 2, GV hướng dẫn trẻ sử dụng nhạc cụ gõ đệm theo nhịp bài hát. Trẻ được chia thành các nhóm nhỏ:

- Nhóm sử dụng song loan gõ theo phách mạnh.
- Nhóm dùng thanh phách gõ theo tiết tấu chậm.
- Nhóm dùng sắc xô tạo âm thanh phụ họa ở đoạn điệp khúc.

Trong quá trình thực hiện, GV hướng dẫn trẻ lắng nghe nhịp điệu để phối hợp cùng các bạn. Khi bài hát nhanh hơn, trẻ gõ nhanh hơn; khi giai điệu nhẹ nhàng, trẻ điều chỉnh âm thanh nhỏ và chậm lại.

Sau đó, GV tổ chức cho từng nhóm biểu diễn “ban nhạc nhỏ” của mình kết hợp hát và vận động theo bài “Em yêu cây xanh”. Các nhóm còn lại quan sát, lắng nghe và nhận xét phần biểu diễn của bạn. Cuối hoạt động, GV nhận xét, động viên trẻ và GD trẻ biết yêu quý, chăm sóc và bảo vệ cây xanh.

2.3.3. Biện pháp 3: Xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc khoa học, phù hợp với độ tuổi và chủ đề

a. Mục đích và ý nghĩa

- Mục đích nhằm giúp GV xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc rõ ràng, cụ thể, đảm bảo đúng mục tiêu, nội dung và yêu cầu của chương trình GDMN.

- Ý nghĩa của biện pháp là giúp hoạt động nghe nhạc được tổ chức có hệ thống, tránh tùy tiện, góp phần nâng cao hiệu quả GD âm nhạc cho trẻ.

b. Nội dung

Nội dung tập trung hướng dẫn GV xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi phù hợp với thực tế GDMN. GV cần xác định rõ mục tiêu hoạt động như giúp trẻ cảm nhận giai điệu, nhịp điệu, hiểu nội dung bài hát và hình thành cảm xúc tích cực đối với âm nhạc. Đồng thời, lựa chọn bài hát phù hợp với chủ đề giáo dục và đặc điểm tâm sinh lý của trẻ, có giai điệu rõ ràng, lời ca dễ hiểu, độ dài vừa phải. Bên cạnh đó, GV cần tạo điều kiện cho trẻ nghe nhạc nhiều lần kết hợp trò chuyện, quan sát tranh, vận động theo

nhạc và trò chơi âm nhạc nhằm giúp trẻ hứng thú tham gia, phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc và bồi dưỡng tình cảm thẩm mỹ.

c. Điều kiện thực hiện

- GV nắm vững chương trình GDMN.
- Có thời gian chuẩn bị kế hoạch đầy đủ.
- Có sự thống nhất trong tổ chuyên môn.

d. Cách tiến hành

- Bước 1: Xác định mục tiêu hoạt động: Xác định rõ trẻ cần đạt được gì sau hoạt động nghe nhạc.

- Bước 2: Lựa chọn nội dung nghe nhạc phù hợp: Chọn bài hát, bản nhạc phù hợp chủ đề, độ tuổi.

- Bước 3: Xây dựng tiến trình hoạt động: Sắp xếp các bước tổ chức hợp lý.

Ví dụ: Khi xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi với bài hát “Em yêu cây xanh” của nhạc sĩ Hoàng Văn Yến trong chủ đề “Thế giới thực vật”, GV cần xác định rõ mục tiêu trước khi tổ chức hoạt động:

Về kiến thức, GV hướng đến giúp trẻ nhớ tên bài hát, hiểu nội dung bài hát nói về lợi ích của cây xanh đối với cuộc sống. Về kỹ năng, trẻ biết lắng nghe, cảm nhận giai điệu nhẹ nhàng của bài hát và có thể vận động đơn giản theo nhạc. Về thái độ, trẻ hứng thú tham gia hoạt động và biết yêu quý, chăm sóc cây xanh. Sau khi xác định mục tiêu, GV lựa chọn nội dung và hình thức tổ chức phù hợp với đặc điểm trẻ 5 – 6 tuổi. Vì trẻ ở lứa tuổi này dễ tập trung khi có hình ảnh trực quan và hoạt động trải nghiệm nên GV chuẩn bị tranh ảnh cây xanh, video về thiên nhiên và nhạc nền có chất lượng tốt để hỗ trợ hoạt động nghe nhạc. Tiếp theo, GV xây dựng tiến trình hoạt động theo trình tự hợp lý:

- Hoạt động mở đầu bằng trò chuyện với trẻ về cây xanh xung quanh trường hoặc gia đình nhằm tạo hứng thú.
- Sau đó, GV cho trẻ nghe bài hát lần 1 để cảm nhận giai điệu chung.
- Tiếp tục đàm thoại bằng các câu hỏi ngắn gọn như: “Bài hát nói về điều gì”?, “Cây xanh giúp ích gì cho chúng ta” ?.
- Ở lần nghe tiếp theo, GV kết hợp cho trẻ quan sát tranh ảnh và vận động minh họa theo nhạc để tăng khả năng cảm thụ âm nhạc.

- Cuối hoạt động, GV tổ chức trò chơi âm nhạc hoặc cho trẻ thể hiện cảm xúc của mình về bài hát nhằm củng cố nội dung.

Trong quá trình tổ chức, GV chú ý phân chia thời gian hợp lý giữa các phần, tránh kéo dài khiến trẻ mất tập trung. Đồng thời, các hoạt động được sắp xếp từ dễ đến khó, từ nghe – cảm nhận đến vận động và thể hiện cảm xúc, phù hợp với khả năng nhận thức của trẻ MG 5 – 6 tuổi.

2.3.4. Biện pháp 4: Đa dạng hóa nội dung và thể loại âm nhạc trong hoạt động nghe nhạc

a. Mục đích và ý nghĩa

Biện pháp nhằm mở rộng vốn hiểu biết âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi thông qua việc cho trẻ tiếp xúc với nhiều thể loại âm nhạc khác nhau như dân ca, nhạc thiếu nhi, nhạc không lời, nhạc quê hương đất nước,... Qua đó giúp trẻ phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc, nhận biết được giai điệu, tiết tấu và sắc thái của các tác phẩm âm nhạc.

Việc đa dạng hóa nội dung và thể loại âm nhạc giúp tạo hứng thú cho trẻ trong quá trình tham gia hoạt động nghe nhạc, tránh cảm giác nhàm chán, đơn điệu. Đồng thời, biện pháp còn góp phần bồi dưỡng tình cảm thẩm mỹ, phát triển cảm xúc tích cực và hỗ trợ trẻ mở rộng hiểu biết về cuộc sống xung quanh thông qua âm nhạc

b. Nội dung

GV lựa chọn và sử dụng đa dạng các thể loại âm nhạc phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ 5 – 6 tuổi. Nội dung nghe nhạc có thể bao gồm bài hát thiếu nhi, dân ca các vùng miền, nhạc không lời, nhạc về thiên nhiên, gia đình, trường lớp và quê hương đất nước. Bên cạnh đó, GV cần chú ý thay đổi tiết tấu, sắc thái và hình thức thể hiện để trẻ có cơ hội trải nghiệm phong phú và nâng cao khả năng cảm nhận âm nhạc.

c. Điều kiện thực hiện

- GV có kiến thức cơ bản về các thể loại âm nhạc dành cho trẻ mầm non và khả năng lựa chọn bài nghe phù hợp.

- Nhà trường cần có nguồn tư liệu âm nhạc phong phú, đa dạng.

- Trang thiết bị như loa, máy tính, tivi hoặc máy nghe nhạc cần đảm bảo chất lượng để hỗ trợ hoạt động nghe nhạc đạt hiệu quả.

d. Cách tiến hành

- Bước 1: Sưu tầm và lựa chọn nguồn nhạc phù hợp

GV chủ động tìm kiếm, lựa chọn các bài hát và bản nhạc có nội dung gần gũi, giai điệu trong sáng, phù hợp với chủ đề giáo dục và khả năng tiếp nhận của trẻ.

- Bước 2: Tổ chức cho trẻ nghe nhạc bằng nhiều hình thức

Kết hợp hoạt động nghe nhạc với quan sát tranh ảnh, vận động theo nhạc, trò chơi âm nhạc hoặc trò chuyện về nội dung bài hát nhằm tăng hứng thú và giúp trẻ cảm nhận âm nhạc tốt hơn.

- Bước 3: Thay đổi linh hoạt thể loại âm nhạc

GV luân phiên sử dụng các thể loại âm nhạc khác nhau trong các hoạt động hàng ngày để tạo sự mới mẻ và giúp trẻ mở rộng vốn hiểu biết âm nhạc.

Ví dụ: Trong chủ đề “Quê hương – Đất nước – Bác Hồ”, GV không chỉ cho trẻ nghe một thể loại âm nhạc duy nhất mà linh hoạt sử dụng nhiều thể loại khác nhau để giúp trẻ được trải nghiệm phong phú hơn. Ở hoạt động đầu tuần, GV cho trẻ nghe bài hát thiếu nhi “Yêu Hà Nội” với giai điệu vui tươi, nhẹ nhàng nhằm tạo hứng thú và giúp trẻ cảm nhận vẻ đẹp của quê hương. Khi tổ chức hoạt động, GV kết hợp trình chiếu hình ảnh danh lam thắng cảnh để trẻ dễ hình dung nội dung bài hát. Sang hoạt động tiếp theo, GV cho trẻ nghe dân ca “Lý cây bông” để trẻ làm quen với âm nhạc dân gian Nam bộ. Trong quá trình nghe, trẻ được quan sát trang phục bà ba, nghe cô giới thiệu về vùng miền và vận động nhẹ nhàng theo giai điệu dân ca. Qua đó, trẻ nhận biết được nét mềm mại, tình cảm của làn điệu dân ca Việt Nam. Ở một hoạt động khác, GV sử dụng nhạc không lời như bản hòa tấu âm thanh thiên nhiên hoặc giai điệu nhẹ nhàng về quê hương để trẻ thư giãn và cảm nhận âm thanh. GV hướng dẫn trẻ nhắm mắt lắng nghe, sau đó trò chuyện: “Con tưởng tượng điều gì khi nghe bản nhạc này?”, “Con cảm thấy vui hay nhẹ nhàng?”. Điều này giúp phát triển trí tưởng tượng và khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ. Ngoài ra, GV còn thay đổi hình thức tổ chức bằng cách kết hợp trò chơi âm nhạc, vận động minh họa, sử dụng nhạc cụ gõ hoặc cho trẻ biểu diễn theo nhóm. Ví dụ, khi nghe các bài hát có tiết tấu nhanh, trẻ được vận động sôi nổi; với các bài hát nhẹ nhàng, trẻ thực hiện các động tác uyển chuyển phù hợp với giai điệu.

2.3.5. Biện pháp 5: Phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình trong tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ

a. Mục đích và ý nghĩa

Mục đích biện pháp nhằm tạo sự thống nhất giữa gia đình và nhà trường trong quá trình giáo dục âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi. Thông qua sự phối hợp giữa GV và phụ huynh, trẻ được tạo điều kiện tiếp xúc với âm nhạc thường xuyên cả ở trường và tại nhà.

Ý nghĩa là sự phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình giúp nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ, tạo môi trường âm nhạc liên tục và phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ. Đồng thời, biện pháp còn góp phần hình thành hứng thú, thói quen nghe nhạc và phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc cho trẻ ngay từ những năm đầu đời.

b. Nội dung

GV tuyên truyền, trao đổi với phụ huynh về vai trò của hoạt động nghe nhạc đối với sự phát triển toàn diện của trẻ. Đồng thời, hướng dẫn phụ huynh lựa chọn các bài hát, bản nhạc phù hợp với độ tuổi, nội dung giáo dục và khả năng tiếp nhận của trẻ để trẻ được nghe nhạc thường xuyên tại nhà.

c. Điều kiện thực hiện

- Phụ huynh quan tâm và tích cực phối hợp với nhà trường trong việc giáo dục âm nhạc cho trẻ.

- GV chủ động kết nối, trao đổi thông tin và hướng dẫn phụ huynh thực hiện phù hợp.

- Có sự hỗ trợ của các phương tiện liên lạc và thiết bị nghe nhạc phục vụ cho trẻ tại gia đình và nhà trường.

d. Cách tiến hành

- Bước 1: Tăng cường trao đổi thông tin với phụ huynh

GV trao đổi với phụ huynh thông qua các buổi họp phụ huynh, bảng tuyên truyền, nhóm Zalo, Facebook hoặc giờ đón – trả trẻ nhằm chia sẻ về nội dung hoạt động nghe nhạc của trẻ tại lớp.

- Bước 2: Hướng dẫn phụ huynh tổ chức cho trẻ nghe nhạc tại nhà

GV giới thiệu cho phụ huynh các bài hát, bản nhạc phù hợp với chủ đề giáo dục và sở thích của trẻ; đồng thời hướng dẫn cách cho trẻ nghe nhạc kết hợp trò chuyện, vận động hoặc hát cùng trẻ để tăng hứng thú.

- Bước 3: Phối hợp theo dõi và động viên trẻ

GV và phụ huynh thường xuyên trao đổi về mức độ hứng thú, khả năng cảm thụ âm nhạc và sự tham gia của trẻ để có biện pháp hỗ trợ phù hợp.

Ví dụ: Trong chủ đề “Thế giới thực vật”, sau khi tổ chức cho trẻ nghe hát bài “Lý cây bông” ở lớp, GV trao đổi với phụ huynh thông qua nhóm Zalo của lớp về nội dung bài hát, mục đích hoạt động và gửi đường link bài hát để phụ huynh mở cho trẻ nghe thêm tại nhà. GV hướng dẫn phụ huynh khi cho trẻ nghe nhạc nên kết hợp trò chuyện với trẻ bằng những câu hỏi đơn giản như: “Con thích loài hoa nào trong bài hát?”, “Bài hát có giai điệu vui hay nhẹ nhàng?”, “Con cảm thấy thế nào khi nghe bài hát?”. Ngoài ra, GV khuyến khích phụ huynh cùng trẻ hát hoặc vận động minh họa theo nhạc để tạo hứng thú cho trẻ. Một số phụ huynh còn quay video trẻ hát, vận động theo bài hát gửi vào nhóm lớp để GV theo dõi và động viên trẻ kịp thời. Trong giờ đón – trả trẻ, GV tiếp tục trao đổi với phụ huynh về mức độ hứng thú của trẻ đối với hoạt động nghe nhạc ở lớp và ở nhà. Với những trẻ còn rụt rè hoặc ít tham gia, GV hướng dẫn phụ huynh cho trẻ nghe các bài hát thiếu nhi có giai điệu vui tươi, gần gũi để trẻ dần mạnh dạn và yêu thích âm nhạc hơn. Bên cạnh đó, vào các buổi sinh hoạt cuối chủ đề, GV phối hợp với phụ huynh chuẩn bị trang phục, nhạc cụ đơn giản hoặc đạo cụ biểu diễn để trẻ tham gia các hoạt động âm nhạc tại lớp. Sự phối hợp thường xuyên giữa gia đình và nhà trường đã giúp trẻ được tiếp xúc với âm nhạc liên tục, tạo hứng thú và góp phần nâng cao khả năng cảm thụ âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi.

Các biện pháp trong đề tài có mối quan hệ chặt chẽ và hỗ trợ lẫn nhau nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi:

Trong đó, biện pháp 4 giữ vai trò định hướng vì giúp GV xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc khoa học, phù hợp với độ tuổi, chủ đề và mục tiêu giáo dục. Trên cơ sở đó, các biện pháp còn lại được triển khai thống nhất và hiệu quả.

Biện pháp 1 và biện pháp 3 đều hướng đến việc tăng cường trải nghiệm âm nhạc cho trẻ thông qua vận động cảm thụ và sử dụng nhạc cụ, giúp trẻ cảm nhận giai điệu, nhịp điệu một cách trực quan và sinh động hơn. Biện pháp 5 góp phần làm phong phú nội dung nghe nhạc, tạo hứng thú và mở rộng vốn hiểu biết âm nhạc cho trẻ. Đồng thời, biện pháp 6 hỗ trợ đổi mới phương pháp tổ chức theo hướng lấy trẻ làm trung tâm, giúp trẻ được tích cực tham gia, trải nghiệm và bày tỏ cảm xúc trong hoạt động nghe nhạc. Bên cạnh đó, biện pháp 7 tạo sự phối hợp thống nhất giữa gia đình và nhà trường, giúp trẻ được tiếp xúc với âm nhạc thường xuyên và liên tục.

Trong các biện pháp trên, biện pháp 2: Tổ chức nghe nhạc gắn với kể chuyện và tưởng tượng là biện pháp thể hiện rõ tính mới của đề tài. Biện pháp không chỉ giúp trẻ nghe và cảm nhận âm nhạc mà còn tích hợp phát triển ngôn ngữ, tư duy, trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo thông qua các hoạt động kể chuyện, vẽ tranh, đóng vai theo âm nhạc. Đây là hướng tiếp cận phù hợp với xu thế đổi mới giáo dục mầm non hiện nay theo quan điểm giáo dục lấy trẻ làm trung tâm, chú trọng hoạt động trải nghiệm và phát huy tính tích cực, chủ động của trẻ.

Như vậy, các biện pháp có mối quan hệ bổ sung, tác động qua lại lẫn nhau và cần được thực hiện đồng bộ để nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi trong trường mầm non.

Kết luận chương 2

Qua quá trình nghiên cứu thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi tại Trường MN Ninh An, có thể thấy rằng GV đã nhận thức được vai trò của hoạt động nghe nhạc đối với sự phát triển toàn diện của trẻ. Hầu hết GV thực hiện đúng quy trình tổ chức, biết sử dụng phương tiện dạy học và vận dụng các biện pháp phù hợp, góp phần tạo hứng thú và phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc cho trẻ.

Tuy nhiên, việc tổ chức hoạt động nghe nhạc vẫn còn một số hạn chế như nội dung âm nhạc chưa đa dạng, đồ dùng và môi trường hoạt động còn thiếu phong phú. Một số GV chưa linh hoạt trong việc đổi mới phương pháp tổ chức theo hướng lấy trẻ làm trung tâm nên mức độ tham gia của trẻ chưa đồng đều.

Ngoài ra, sĩ số lớp đông, sự khác biệt về khả năng của trẻ, năng lực âm nhạc của GV và điều kiện cơ sở vật chất còn hạn chế cũng ảnh hưởng đến hiệu quả tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ.

Từ thực trạng trên, có thể xác định một số nguyên nhân chính như: đặc điểm tâm lý và năng lực của trẻ không đồng đều; nguồn tư liệu và thiết bị âm nhạc còn thiếu; trình độ chuyên môn của GV chưa đồng đều; cơ hội bồi dưỡng chuyên môn còn hạn chế.

Để nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi, cần thực hiện một số biện pháp như: Tổ chức nghe nhạc gắn với kể chuyện và tưởng tượng; tổ chức nghe nhạc kết hợp trải nghiệm với nhạc cụ và âm thanh; xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc khoa học, phù hợp với độ tuổi và chủ đề; đa dạng hóa nội dung và thể loại âm nhạc trong hoạt động nghe nhạc; phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình trong tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ.

Từ các biện pháp đã đề xuất, đề tài bước đầu xây dựng một số kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ mẫu giáo 5 – 6 tuổi (Kế hoạch 1: Nghe hát – Lý cây bông, vận động bài hát – Màu hoa, trò chơi – vòng tròn tiết tấu; kế hoạch 2: Nghe hát – Vườn cây của ba, ôn hát – Em yêu cây xanh, trò chơi – Giọng ả giọng ai; kế hoạch 3: Nghe hát – Cây trái quê em, vận động bài hát – Em ra vườn rau, trò chơi – Bức tượng âm nhạc).

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

GD âm nhạc có vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển toàn diện nhân cách trẻ MN. Trong đó, hoạt động nghe nhạc góp phần phát triển cảm xúc thẩm mỹ, khả năng chú ý, trí tưởng tượng và năng lực cảm thụ nghệ thuật của trẻ. Việc tổ chức tốt hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi không chỉ giúp trẻ mở rộng hiểu biết về thế giới âm nhạc mà còn tạo điều kiện cho trẻ được trải nghiệm, bộc lộ cảm xúc và phát triển năng lực cá nhân.

Để tổ chức hoạt động âm nhạc nói chung và hoạt động nghe nhạc nói riêng đạt hiệu quả, GV cần nắm vững chương trình GD âm nhạc ở trường MN, bao gồm mục tiêu, nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ. Hoạt động nghe nhạc là một trong bốn dạng hoạt động âm nhạc cơ bản (ca hát, nghe nhạc, vận động theo nhạc, trò chơi âm nhạc). Thông qua hoạt động nghe nhạc, trẻ được tiếp xúc với nhiều thể loại âm nhạc phong phú, hình thành khả năng cảm thụ và thị hiếu âm nhạc, từ đó góp phần GD tình cảm và phát triển nhân cách cho trẻ. Vì vậy, cần quan tâm, chú trọng việc tổ chức hoạt động nghe nhạc không chỉ trong nhà trường mà còn trong môi trường gia đình.

Trong quá trình nghiên cứu, chúng tôi đã sử dụng các khái niệm và cơ sở lý luận liên quan đến tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN; làm rõ tầm quan trọng của âm nhạc đối với sự phát triển của trẻ; đặc điểm tâm sinh lý và khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ 5 – 6 tuổi; nội dung chương trình GD âm nhạc và các yếu tố ảnh hưởng đến việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MN.

Qua khảo sát và phân tích thực trạng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi tại trường MN, chúng tôi nhận thấy: GV đã có nhận thức đúng về vai trò của hoạt động nghe nhạc và đã bước đầu chú ý tổ chức hoạt động theo kế hoạch. Tuy nhiên, chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc chưa thật sự cao do GV chưa đầu tư nhiều vào việc lựa chọn nội dung và đổi mới phương pháp tổ chức; hình thức hoạt động còn đơn điệu; việc khai thác và sử dụng phương tiện, thiết bị âm nhạc chưa thật sự hiệu quả. Trong quá trình tổ chức hoạt động, GV còn gặp khó khăn do khả năng cảm thụ âm nhạc của trẻ không đồng đều, một số trẻ chưa tập trung chú ý, cơ sở vật chất và môi trường nghe nhạc ở một số lớp còn hạn chế.

Hiệu quả của hoạt động nghe nhạc chịu ảnh hưởng bởi nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan, trong đó nổi bật là việc vận dụng các biện pháp tổ chức của GV chưa linh hoạt; môi trường âm nhạc chưa đủ phong phú; sự phối hợp giữa nhà trường và gia đình trong GD âm nhạc cho trẻ còn chưa thường xuyên. Trên cơ sở phân tích thực trạng, chúng tôi đề xuất một số biện pháp nhằm nâng cao chất lượng tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi, cụ thể:

- Tổ chức nghe nhạc gắn với kể chuyện và tưởng tượng.
- Tổ chức nghe nhạc kết hợp trải nghiệm với nhạc cụ và âm thanh
- Xây dựng kế hoạch tổ chức hoạt động nghe nhạc khoa học, phù hợp với độ tuổi và chủ đề
- Đa dạng hóa nội dung và thể loại âm nhạc trong hoạt động nghe nhạc
- Phối hợp chặt chẽ giữa nhà trường và gia đình trong tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ.

2. Kiến nghị

Đối với Ban giám hiệu nhà trường:

- Tạo điều kiện cho GV tham gia các lớp tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn về GD âm nhạc và tổ chức hoạt động nghe nhạc.
- Đầu tư, bổ sung cơ sở vật chất, trang thiết bị và học liệu âm nhạc phục vụ hoạt động nghe nhạc.
- Thường xuyên tổ chức các hoạt động giao lưu văn nghệ, ngày hội âm nhạc để trẻ được trải nghiệm và phát triển khả năng cảm thụ âm nhạc.
- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền đến phụ huynh và cộng đồng về tầm quan trọng của GD âm nhạc đối với trẻ MN.

Đối với GVMN:

- Chủ động đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động nghe nhạc nhằm phát huy tính tích cực của trẻ.
- Không ngừng học hỏi, tự bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn và kỹ năng tổ chức hoạt động âm nhạc.
- Đa dạng hóa nội dung, thể loại âm nhạc; linh hoạt vận dụng các hình thức như kết hợp vận động, kể chuyện, trải nghiệm với nhạc cụ.
- Chú trọng xây dựng môi trường nghe nhạc sinh động, tạo hứng thú cho trẻ.
- Phối hợp chặt chẽ với phụ huynh trong việc GD âm nhạc cho trẻ.

- Quan tâm đến sự khác biệt cá nhân của trẻ, hỗ trợ những trẻ còn hạn chế về khả năng tập trung và cảm thụ âm nhạc.

Đối với gia đình trẻ:

- Phối hợp với nhà trường trong các hoạt động GD âm nhạc và tham gia đầy đủ các chương trình văn nghệ của trẻ.

- Tạo điều kiện cho trẻ được tiếp xúc với âm nhạc tại nhà thông qua nghe nhạc, hát, chơi nhạc cụ đơn giản.

- Quan tâm, khuyến khích trẻ bộc lộ cảm xúc, sở thích âm nhạc, góp phần hình thành thị hiếu âm nhạc lành mạnh.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1/ Tài liệu trong nước:

1. Bộ GD và đào tạo (2021), *Chương trình giáo dục mầm non*, Nxb GD Việt Nam.
2. Nguyễn Ngọc Dung, Nguyễn Hữu Bửu (2021), *Một số phương pháp giáo dục âm nhạc phổ thông hiện đại*, Tạp chí khoa học, Trường Đại học sư phạm TP Hồ Chí Minh, Tập 18 số 2, tr.271-284.
3. Lê Thị Đức (2010), *Giáo dục âm nhạc trong trường mầm non*, Nxb Giáo dục Việt Nam.
4. Lê Thị Đức, Lý Thu Hiền, Phạm Thị Hoà (2015), *Các hoạt động âm nhạc của trẻ MN*, Nxb GD Việt Nam.
5. Phạm Thanh Hà (2010), *Thực trạng một số biện pháp nâng cao hiệu quả âm nhạc cho trẻ MG 5 – 6*, Nghiên cứu khoa học, Trường Đại học Hoa Lư.
6. Phạm Thị Hòa (2011), *Tâm lý học trẻ em lứa tuổi mầm non*, Nxb Đại học Sư phạm.
7. Phạm Thị Hoà (2008), *GD âm nhạc tập 2*, Nxb Đại học Sư phạm.
8. Nguyễn Thị Bích Hồng, Võ Văn Nam (2004), *GD học đại cương*, Trường Đại học Sư phạm thành phố Hồ Chí Minh.
9. Lê Thu Hương (2007), *Hướng dẫn tổ chức thực hiện các hoạt động GD trong trường MN theo chủ đề cho trẻ MG 5 – 6 tuổi*, Nxb GD.
10. Trần Thị Tuyết Oanh (Chủ biên), Phạm Khắc Chương, Phạm Viết Vượng (2013), *Giáo trình GD học tập 1*, Nxb Đại học sư phạm.
11. Hoàng Phê (2002), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Thanh niên.
12. Phạm Văn Thiên (chủ biên), Phạm Thu Hiền (2019), *Ca hát MN*, Tài liệu lưu hành nội bộ, Trường Đại học Hoa Lư.
13. Nguyễn Hoàng Thông (1999), *Âm nhạc và phương pháp GD âm nhạc*, Nxb GD.
14. Nguyễn Ánh Tuyết (2007), *GDMN những vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb Đại học Sư phạm.
15. Nguyễn Ánh Tuyết (2009), *Phương pháp giáo dục âm nhạc cho trẻ mầm non*, Nxb Đại học Sư phạm.
16. Nguyễn Ánh Tuyết (Chủ biên), Nguyễn Như Mai, Đinh Thị Kim Thoa (2014) *Tâm lý học trẻ em lứa tuổi MN*, NXB Đại học Sư phạm.

17. Hoàng Thị Diễm Trinh, *Biện pháp rèn luyện kỹ năng múa - vận động theo nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi* (nghiên cứu trường hợp tại trường thực hành MN thuộc trường cao đẳng sư phạm Thừa Huế), Tạp chí khoa học Trường Đại học Tân Trào, Tập 7 Số 24 tháng 12/2021.

18. Pham Thi Xuan, Tran Anh Dung *Choosing Folk Song for Children 5 – 6 Years Old Through Teaching Organization Music Activities in Preschool*, European Journal of Theoretical and Applied Sciences, Vol. 2 No. 3 (2024), 74-81.

19. Hoàng Văn Yến (2002), *Trẻ MN ca hát*, vụ GDMN, Nxb âm nhạc.

2/ Tài liệu nước ngoài:

20. Markus Christiner, Susanne Maria Reiterer, “Early Influence of Musical Abilities and Working Memory on Speech Imitation Abilities: Study with Pre-School Children”, *Brain Sciences* 2018, 8(9), 169.

21. Olga Denac, A Case Study of Preschool Children’s Musical Interests at Home and at School, *Early Childhood Education Journal* 2008, Volume 35, pages 439–444.

22. Inna Gruzдова, Olga Radynova “Development of Musical Perception in Children of Senior Pre School Age” (2020) 1837.

23. Tanja Linnavalli, Vesa Putkinen, Jari Lipsanen, Minna Huotilainen, Mari Tervaniemi, Music playschool enhances children's linguistic skills, *Sci Rep*, 2018 Jun 8, 8(1), 8767.

24. Zhang Shan Shan, Loy Chee Luen, Tang Tsiao Yin, *Correlational Study on Musical Literacy Training for Preschool Children and Music Aptitude Development*, Journal Screenshot 2024, Pages 880-886.

3/ Website

25. <https://www.beemusic.vn/2020/11/day-hoc-phat-trien-nang-luc-la-nhu-nao.html> ngày truy cập: ngày 30/10/2025.

PHỤ LỤC

PHỤ LỤC 1: PHIẾU TRUNG CẦU Ý KIẾN

(Dành cho giáo viên mầm non đang dạy trẻ MG 5 – 6 tuổi)

Để đánh giá thực trạng và tầm quan trọng của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi ở trường MN, kính mong Cô vui lòng trả lời các câu hỏi dưới đây (Nếu đồng ý với ý kiến nào xin đánh dấu X vào phần lựa chọn hoặc trả lời ngắn gọn).

Nhóm nghiên cứu cam kết việc khảo sát chỉ nhằm mục đích thực hiện hoạt động khóa luận tốt nghiệp, đảm bảo nguyên tắc bảo mật. Rất mong sự hợp tác của Cô!

Câu 1: Cô đánh giá thế nào về mức độ cần thiết của việc tổ chức hoạt động nghe nhạc đối với sự hình thành và phát triển nhân cách của trẻ 5 – 6 tuổi?

- ☐ Cần thiết
- ☐ Bình thường
- ☐ Không cần thiết

Câu 2: Nhà trường có đáp ứng đầy đủ các phương tiện, thiết bị (nhạc cụ, băng đĩa, máy tính, đồ dùng trực quan, môi trường nghe...) để phục vụ hoạt động nghe nhạc không?

- ☐ Thường xuyên đáp ứng đầy đủ
- ☐ thỉnh thoảng mới đáp ứng đầy đủ
- ☐ Không đáp ứng đầy đủ

Câu 3: Chị có thường xuyên sử dụng các phương tiện dạy học khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi không?

- ☐ Thường xuyên
- ☐ thỉnh thoảng
- ☐ Không bao giờ

Câu 4: Cô đã tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi theo tiến trình nào?

.....
.....
.....
.....

Câu 5: Cô thường sử dụng các biện pháp sau ở mức độ nào trong quá trình tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi?

Biện pháp	Thường xuyên	Thỉnh thoảng	Không bao giờ
1. Lập kế hoạch tổ chức nghe nhạc rõ ràng, đảm bảo yêu cầu về nội dung và phương pháp.			
2. Lựa chọn loại âm nhạc hệ thống và phù hợp với chủ đề thực vật, độ tuổi 5 – 6 tuổi và mục tiêu hoạt động.			
3. Tổ chức nghe nhạc tự nhiên, cuốn hút, tạo điều kiện để trẻ phản ánh nội dung cảm xúc.			
4. Khuyến khích trẻ sáng tạo, chia sẻ ý kiến và đặt câu hỏi về âm nhạc.			
5. Tạo cơ hội tham gia cho mọi trẻ, bao quát lớp và giải quyết tình huống linh hoạt.			
6. Sắp xếp tiến trình hợp lý, sử dụng đồ dùng dạy học đúng lúc, đúng chỗ.			
7. Theo dõi, đánh giá và phản hồi kịp thời để thúc đẩy sự hứng thú, tích cực của trẻ.			

Câu 6: Khi tổ chức hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5 – 6 tuổi ở trường MN, Cô thường gặp những thuận lợi, khó khăn nào?

.....

.....

Câu 7: Để hoạt động nghe nhạc cho trẻ 5- 6 tuổi ở trường MN đạt hiệu quả (trẻ tham gia hứng thú và tích cực), theo Cô cần những điều kiện nào?

.....

.....

.....

Câu 8: Xin Cô vui lòng chia sẻ kinh nghiệm tổ chức hiệu quả hoạt động nghe nhạc cho trẻ MG 5 – 6 tuổi!

.....

.....

Xin trân trọng cảm ơn sự hợp tác của cô!

PHỤ LỤC 2: PHIẾU KHẢO SÁT THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC CHO TRẺ 5 – 6 TUỔI TẠI TRƯỜNG MẦM NON NINH AN

I. Thông tin chung

1. Tên đề tài:
2. Lớp:
3. Số năm công tác:
☐ Dưới 5 năm ☐ Từ 5 – 10 năm ☐ Trên 10 năm
5. Người khảo sát:

II. Nội dung khảo sát

Nội dung đánh giá	Điểm		Ghi chú
	Tối đa	Thực đạt	
Tiêu chí 1: Chuẩn bị	2,0		
- Kế hoạch cụ thể, rõ ràng, đảm bảo các yêu cầu về nội dung, phương pháp tổ chức hoạt động.	1,0		
- Có đầy đủ phương tiện, đồ dùng phục vụ giờ học: nhạc cụ, đạo cụ, tranh ảnh minh họa, thiết bị nghe nhạc...	0,5		
- Xây dựng môi trường GD phù hợp với hoạt động nghe nhạc.	0,5		
Tiêu chí 2: Nội dung	2,0		
- Thực hiện đầy đủ nội dung của hoạt động có hệ thống, chính xác theo yêu cầu nội dung nghe nhạc: nghe bài hát, nghe nhạc không lời.	1,0		
- Lựa chọn được nội dung nghe phù hợp với chủ đề thực vật, độ tuổi 5 – 6 tuổi.	0,5		
- Lựa chọn thể loại âm nhạc phù hợp hoạt động.	0,5		
Tiêu chí 3: Phương pháp thực hiện	5,0		
- Tổ chức hoạt động nghe nhạc một cách tự nhiên, cuốn hút, phản ánh nội dung và tích hợp chủ đề.	1,0		
	1,0		

- Khuyến khích trẻ sáng tạo, chia sẻ ý kiến, đặt câu hỏi, dành thời gian cho trẻ suy nghĩ và thể hiện ý định cá nhân.	1,0		
- Quan tâm và tạo cơ hội cho mọi trẻ được tham gia vào hoạt động hợp lý theo các hình thức: tập thể, nhóm, cá nhân.	1,0		
- Biết bao quát trẻ và giải quyết các tình huống linh hoạt.	1,0		
- Sắp xếp nội dung và tiến trình hoạt động nghe nhạc hợp lý, sử dụng phương tiện dạy học đúng lúc, đúng chỗ.			
Tiêu chí 4: Kết quả thể hiện trên trẻ	1,0		
- Trẻ tham gia hứng thú và tích cực hoạt động nghe nhạc.	0,5		
- Thực hiện được các yêu cầu của hoạt động nghe nhạc.	0,5		

**PHỤ LỤC 3: KẾT QUẢ PHIẾU KHẢO SÁT CÁC TIẾT DỰ GIỜ TỔ
CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC CHO TRẺ 5 – 6 TUỔI TẠI
TRƯỜNG MẦM NON NINH AN (tiết 1)**

I. Thông tin chung

1. Tên đề tài:

2. Lớp:

3. Số năm công tác:

☐ Dưới 5 năm ☐ Từ 5 – 10 năm ☐ Trên 10 năm

5. Người khảo sát:

II. Nội dung khảo sát

Tiết	Nội dung đánh giá	Điểm		Ghi chú
		Tối đa	Thực đạt	
Chủ đề: Thế giới Thực vật Đề tài: - Nội dung trọng tâm: Nghe hát “Lý cây bông” – Dân ca Nam Bộ - Nội dung kết hợp: Vận động bài hát “Màu hoa” - Trò chơi “Ai đang hát”	Tiêu chí 1: Chuẩn bị	2,0	1,5	
	- Kế hoạch cụ thể, rõ ràng, đảm bảo các yêu cầu về nội dung, phương pháp tổ chức hoạt động.	1,0	0,8	
	- Có đầy đủ phương tiện, đồ dùng phục vụ giờ học: nhạc cụ, đạo cụ, tranh ảnh minh họa, thiết bị nghe nhạc...	0,5	0,4	
	- Xây dựng môi trường GD phù hợp với hoạt động nghe nhạc.	0,5	0,3	
	Tiêu chí 2: Nội dung	2,0	1,7	
	- Thực hiện đầy đủ nội dung của hoạt động có hệ thống, chính xác theo yêu cầu nội dung nghe nhạc: nghe bài hát, nghe nhạc không lời.	1,0	0,9	
	- Lựa chọn được nội dung nghe phù hợp với chủ đề thực vật, độ tuổi 5 – 6 tuổi.	0,5	0,4	

	- Lựa chọn thể loại âm nhạc phù hợp hoạt động.	0,5	0,4	
	Tiêu chí 3: Phương pháp thực hiện	5,0	3,9	
	- Tổ chức hoạt động nghe nhạc một cách tự nhiên, cuốn hút, phản ánh nội dung và tích hợp chủ đề.	1,0	0,8	
	- Khuyến khích trẻ sáng tạo, chia sẻ ý kiến, đặt câu hỏi, dành thời gian cho trẻ suy nghĩ và thể hiện ý định cá nhân.	1,0	0,7	
	- Quan tâm và tạo cơ hội cho mọi trẻ được tham gia vào hoạt động hợp lý theo các hình thức: tập thể, nhóm, cá nhân.	1,0	0,8	
	- Biết bao quát trẻ và giải quyết các tình huống linh hoạt.	1,0	0,8	
	- Sắp xếp nội dung và tiến trình hoạt động nghe nhạc hợp lý, sử dụng phương tiện dạy học đúng lúc, đúng chỗ.	1,0	0,8	
	Tiêu chí 4: Kết quả thể hiện trên trẻ	1,0	0,8	
	- Trẻ tham gia hứng thú và tích cực hoạt động nghe nhạc.	0,5	0,4	
	- Thực hiện được các yêu cầu của hoạt động nghe nhạc.	0,5	0,4	
	Tổng điểm	10	7,9	

KẾT QUẢ PHIẾU KHẢO SÁT THỰC TRẠNG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC CHO TRẺ 5 – 6 TUỔI TẠI TRƯỜNG MẦM NON NINH AN (tiết 2)

I. Thông tin chung

1. Tên đề tài:
2. Lớp:
3. Số năm công tác:
☐ Dưới 5 năm ☐ Từ 5 – 10 năm ☐ Trên 10 năm
5. Người khảo sát:

II. Nội dung khảo sát

Tiết	Nội dung đánh giá	Điểm		Ghi chú
		Tối đa	Thực đạt	
Chủ đề: Thế giới Thực vật Đề tài: - Nội dung trọng tâm: Nghe hát “Cây trái quê em” – Dân ca Nam Bộ - Nội dung kết hợp: Ôn hát: Quả - Trò chơi “Giai điệu vui nhộn”	Tiêu chí 1: Chuẩn bị	2,0	1,7	
	- Kế hoạch cụ thể, rõ ràng, đảm bảo các yêu cầu về nội dung, phương pháp tổ chức hoạt động.	1,0	0,9	
	- Có đầy đủ phương tiện, đồ dùng phục vụ giờ học: nhạc cụ, đạo cụ, tranh ảnh minh họa, thiết bị nghe nhạc...	0,5	0,4	
	- Xây dựng môi trường GD phù hợp với hoạt động nghe nhạc.	0,5	0,4	
	Tiêu chí 2: Nội dung	2,0	1,8	
	- Thực hiện đầy đủ nội dung của hoạt động có hệ thống, chính xác theo yêu cầu nội dung nghe nhạc: nghe bài hát, nghe nhạc không lời.	1,0	0,9	
	- Lựa chọn được nội dung nghe phù hợp với chủ đề thực vật, độ tuổi 5 – 6 tuổi.	0,5	0,5	

	- Lựa chọn thể loại âm nhạc phù hợp hoạt động.	0,5	0,4	
	Tiêu chí 3: Phương pháp thực hiện	5,0	4,0	
	- Tổ chức hoạt động nghe nhạc một cách tự nhiên, cuốn hút, phản ánh nội dung và tích hợp chủ đề.	1,0	0,9	
	- Khuyến khích trẻ sáng tạo, chia sẻ ý kiến, đặt câu hỏi, dành thời gian cho trẻ suy nghĩ và thể hiện ý định cá nhân.	1,0	0,8	
	- Quan tâm và tạo cơ hội cho mọi trẻ được tham gia vào hoạt động hợp lý theo các hình thức: tập thể, nhóm, cá nhân.	1,0	0,8	
	- Biết bao quát trẻ và giải quyết các tình huống linh hoạt.	1,0	0,7	
	- Sắp xếp nội dung và tiến trình hoạt động nghe nhạc hợp lý, sử dụng phương tiện dạy học đúng lúc, đúng chỗ.	1,0	0,8	
	Tiêu chí 4: Kết quả thể hiện trên trẻ	1,0	0,8	
	- Trẻ tham gia hứng thú và tích cực hoạt động nghe nhạc.	0,5	0,4	
	- Thực hiện được các yêu cầu của hoạt động nghe nhạc.	0,5	0,4	
Tổng điểm		10	8,3	

PHỤ LỤC 4: KẾ HOẠCH TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGHE NHẠC CHO TRẺ MG 5 – 6 TUỔI

LĨNH VỰC PHÁT TRIỂN THẨM MĨ

Hoạt động: Giáo dục âm nhạc

Chủ đề: Thế giới Thực vật

Đề tài: - Nội dung trọng tâm: Nghe hát “Lý cây bông”

- Nội dung kết hợp: Vận động bài hát “Màu hoa”

- Trò chơi: “Vòng tròn tiết tấu”

Đối tượng: 5 – 6 tuổi

Thời gian: 30 - 35 phút

I. Mục đích, yêu cầu:

1. Kiến thức:

- Trẻ nhớ tên bài hát “Lý cây bông”, biết bài hát thuộc dân ca Nam bộ, nhận ra giai điệu và hiểu nội dung bài hát.

- Trẻ thuộc lời bài hát: “Màu hoa” - Lời của tác giả Hoàng Văn Yến và biết vận động theo giai điệu bài hát.

- Trẻ biết cách chơi, luật chơi của trò chơi “Vòng tròn tiết tấu”.

- Trẻ biết lợi ích của các loài hoa.

2. Kỹ năng:

- Rèn khả năng nghe và cảm thụ âm nhạc cho trẻ.

- Phát triển ngôn ngữ

- Phát triển khả năng quan sát, chú ý, ghi nhớ có chủ định.

- Rèn kỹ năng hát và vận động theo giai điệu của bài hát.

- Rèn luyện sự mạnh dạn, tự tin khi thể hiện minh họa các động tác theo nhạc.

3. Thái độ:

- Trẻ yêu thích những tác phẩm và các hoạt động âm nhạc.

- Trẻ hứng thú, mạnh dạn, tự tin khi tham gia các hoạt động.

- Yêu thích các loài hoa, có ý thức bảo vệ, chăm sóc các loài hoa.

II. Chuẩn bị:

1. Chuẩn bị của cô

- Sân khấu biểu diễn.

- Máy tính, máy chiếu, loa.

- Đàn, nhạc beat bài hát: “Lý cây bông”, “Màu hoa”, nhạc trò chơi.

- Video bài hát: “Lý cây bông”.
- Trang phục: Quần áo bà ba.
- Một số bức tranh khu vườn hoa.

2. Đồ dùng của trẻ

- Trang phục: quần áo bà ba.
- Mũ: Hoa hồng, hoa cúc, hoa lan.
- Ghế ngồi hình chữ U.
- Dụng cụ âm nhạc: Phách tre, sắc xô, mic,...

III. Tiến hành hoạt động:

Hoạt động của cô	Dự kiến hoạt động của trẻ
1. Ổn định tổ chức, gây hứng thú cho trẻ. - Xin nhiệt liệt chào mừng tất cả các bạn nhỏ đã đến với chương trình “Bé vui ca hát” ngày hôm nay. - Một thành phần quan trọng nhất không thể thiếu được trong chương trình ngày hôm nay là sự có mặt của các đội chơi. Cô xin giới thiệu 3 đội chơi đó là + Đội hoa hồng + Đội hoa cúc + Đội hoa lan - Hãy dành một tràng pháo tay thật là to để chào đón cả 3 đội chơi nào! - Trong chương trình “Bé vui ca hát” ngày hôm nay các con sẽ được trải qua 3 phần: + Phần thứ nhất mang tên: “Quà tặng âm nhạc”. + Phần thứ hai với tựa đề: “Tài năng tỏa sáng”. + Phần cuối cùng đó là: “Vòng tròn tiết tấu”. - Các con đã sẵn sàng để bước vào các phần chưa nào? - Đếm cùng cô nào 1,2,3 bắt đầu 2. Nội dung	- Trẻ reo lên ê ê ê - Trẻ reo lên ê ê ê - Trẻ vỗ tay - Trẻ reo lên ê ê ê - Trẻ đếm 1, 2, 3

2.1. Nghe hát “Lý cây bông” <i>* Phần thứ nhất: Quà tặng âm nhạc</i> - Các con ơi, chúng mình sẽ cùng đến với phần thứ nhất mang tên “Quà tặng âm nhạc”. Ở phần chơi này để mở đầu chương trình ban tổ chức sẽ dành tặng cho chúng mình một chuyến đi du lịch qua màn ảnh nhỏ đến khu vườn ở miền Nam. Trong khu vườn ấy có rất nhiều loài hoa đẹp đang khoe sắc dưới ánh nắng mùa xuân. Có những bông hoa đỏ rực, vàng tươi và cả những chú bướm đang bay lượn quanh vườn hoa nữa đấy! Cô chiếu hình ảnh khu vườn và cho trẻ quan sát. - Chúng mình thấy khu vườn có nhiều loài hoa đẹp không? - Hôm nay ban tổ chức cũng đã chuẩn bị một bài hát rất hay nói về các loài hoa có trong khu vườn, đó là bài hát “Lý cây bông” của dân ca Nam bộ, xin mời con hãy cùng thưởng thức! * Cô hát cho trẻ nghe: - Cô hát lần 1: Cô hát không nhạc kết hợp với cử chỉ điệu bộ nét mặt + Các con ơi cô vừa hát cho các con nghe bài hát gì nhỉ? + Bài hát là dân ca của vùng miền nào? + Để chúng cảm nhận rõ hơn về giai điệu và nội dung của bài hát cô xin mời chúng mình cùng thưởng thức lại bài hát 1 lần nữa nhé! - Cô hát lần 2: Cô hát kết hợp với nhạc. + Các con ơi cô vừa hát cho chúng mình nghe bài hát có tên là gì? + Bài hát là dân ca của vùng miền nào?	- Trẻ lắng nghe - Trẻ quan sát khu vườn - Có ạ. - Vâng ạ - Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời. - Vâng ạ. - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời.
--	--

+ Các con thấy giai điệu bài hát như thế nào? + Khi nghe cô hát các con đã tưởng tượng mình đang nhìn thấy điều gì trong khu vườn? + Con thích loài hoa nào nhất? + Nếu được đi trong khu vườn đó con sẽ làm gì? => <i>Cô khái quát nội dung bài hát:</i> Bài hát lý cây bông dân ca Nam bộ nói về các loài hoa đặc trưng ở Miền Nam đất nước Việt Nam chúng mình đây. Như hoa lê, hoa lựu, và rất nhiều các loài hoa khác. Mỗi một loài hoa lại có một vẻ đẹp khác nhau và các bạn nhỏ ở Miền Nam rất tự hào khi giới thiệu về vẻ đẹp mùa xuân của quê hương. Và từ “bông” ở Miền Nam chính là bông hoa đây các con ạ. + Cô đố các con biết cô và các con đang mặc trang phục gì đây? => Cô và các con đang mặc lên mình một trang phục truyền thống của người dân Nam bộ (miền Tây Việt Nam), trang phục này giúp chúng ta nhớ đến hình ảnh những người nông dân hiền lành, chăm chỉ ở miền quê, nó thể hiện sự giản dị, gần gũi với thiên nhiên và tình yêu quê hương đây! + Các con thấy bộ quần áo này có đẹp không? + Vậy các con hãy cùng tưởng tượng mình đã là những bông hoa xinh đẹp trong khu vườn và sáng tạo ra các động tác thật đẹp, sao cho phù hợp với bộ quần áo bà ba và bài hát “Lý cây bông” nhé! + Cô mời các con cùng đứng lên thể hiện hưởng ứng bài hát này cùng với cô nào! - Lần 3: Cô hát, múa minh họa kết hợp với nhạc và mời trẻ cùng cô thể hiện tình cảm	- Trẻ trả lời. - Có nhiều hoa, cây cối, chim hót,.... - Trẻ trả lời - Trẻ lắng nghe. - Trẻ trả lời. - Trẻ lắng nghe - Có ạ. - Vâng ạ. - Trẻ thể hiện cùng cô.
--	--

của mình với bài hát (Trẻ đứng thành hình chữ U) - Thật là tuyệt vời, vừa rồi cả 3 đội đã cùng cô thể hiện lại bài hát gì? Bài hát do ai sáng tác? - Bài hát là dân ca của vùng miền nào? => GD: Qua bài hát “Lý cây bông” của dân ca nam bộ đã nói về rất nhiều các loài hoa như hoa lê, hoa lựu,.. mỗi loài hoa sẽ cho chúng ta 1 vẻ đẹp khác nhau và ở đây hoa lê và hoa lựu không chỉ cho chúng ta hoa đẹp mà từ những bông hoa đẹp còn kết thành nhữn trái, thơm quả ngọt nữa đây. Vì vậy chúng mình cần phải biết yêu quý, chăm sóc và bảo vệ những loài hoa, không được hái hoa bẻ cành,.. chúng mình đã nhớ chưa? - Cô còn biết có 1 bạn ca sĩ nhí thể hiện bài hát rất hay, cô mời các con hãy hướng mắt lên màn hình và lắng nghe ca sĩ nhí Xuân Mai hát bài hát này nhé! - Lần 4: Cho trẻ nghe 1 bản nhạc không lời - Chúng mình vừa được lắng nghe bản nhạc có hay không? - Giai điệu của bản nhạc này như thế nào? - Xin chúc mừng cả 3 đội chơi đã hoàn thành xuất sắc phần thi thứ nhất và ở phần chơi này mỗi đội sẽ được tặng 10 bông hoa. 2.2. Vận động bài hát “Màu hoa” * Phần thi thứ 2: Tài năng tỏa sáng - Tiếp theo chương trình xin mời chúng mình cùng bước vào phần chơi thứ 2 mang tên “Tài năng tỏa sáng”	- Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời - Trẻ lắng nghe. - Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời. - Trẻ reo lên ê ê ê - Trẻ reo lên ê ê ê
---	---

- Ở phần này chúng mình hãy cùng nghe thật tinh tai và cho cô biết đó là giai điệu bài hát nào nhé! (Cô mở giai điệu bài hát “Màu hoa” cho trẻ đoán tên bài hát) - Đó các con biết đó là giai điệu bài hát gì? - Bài hát do ai sáng tác? - Xin mời các con cùng thể hiện bài hát cùng cô nào! + Cả lớp hát kết hợp vận động bài hát “ Màu hoa” - Đến với chương trình ngày hôm nay cô thấy cả 3 đội chơi đều rất muốn thể hiện tài năng âm nhạc của mình đấy! + Vậy bây giờ cô xin mời lần lượt 3 đội sẽ lên sân khấu thể hiện nhé, trước tiên là “Hoa hồng” + Các con ơi, các con thấy đội “Hoa hồng” thể hiện có hay không? vậy chúng mình hãy thưởng cho các bạn ấy một chàng pháo tay thật là to nào + Tiếp theo xin mời đội đội “Hoa cúc” lên thể hiện tài năng của mình nào? + Cuối cùng hãy nổ 1 chàng pháo tay thật to để chào đón đội “Hoa lan” + Vừa rồi các đội chơi đã thể hiện tài năng âm nhạc rất là xuất sắc rồi đấy. Và cô còn phát hiện là lớp mình có nhiều ban nhạc thể hiện bài hát rất hay, cô xin mời phần thể hiện của ban nhạc Tình bạn!(cô mời nhóm trẻ lên thể hiện bài hát) - Cô mời cá nhân trẻ thể hiện bài hát. - Cô cho cả lớp vận động theo nhạc một lần nữa bài hát này.	- Trẻ trả lời. - Trẻ lắng nghe và đoán tên bài hát. - Trẻ trả lời. - Trẻ thực hiện - Đội:.... thể hiện bài hát. - Đội:... thể hiện bài hát. - Đội.... thể hiện bài hát. -Trẻ thể hiện bài hát. - Ban nhạc “Tình bạn” thể hiện bài hát. - Cá nhân trẻ thể hiện bài hát.
--	--

- Ngoài những động tác mà cô hướng dẫn chúng mình ra thì bạn nào có ý tưởng gì để cho bài hát thêm sinh động hơn nữa không nhỉ? (Sau mỗi lần cho trẻ thể hiện hỏi trẻ tên bài hát, tên tác giả) 2.3. Trò chơi âm nhạc “Vòng tròn tiết tấu” - Cô giới thiệu tên trò chơi. * Muốn chơi được trò chơi này các con hãy chú ý lắng nghe cô phổ biến cách chơi này nhé. - Cách chơi: Chúng mình cầm tay nhau thành vòng tròn chú ý lắng nghe giai điệu bài hát làm theo hướng dẫn của cô và phải kết hợp với tai nghe, mắt nhìn và vận động theo cô. Chúng mình đã sẵn sàng chưa! - Xin mời âm nhạc bắt đầu. - Cho trẻ chơi 2-3 lần. => Các con thấy chơi có vui không bây giờ cô sẽ đổi sang 1 nhạc khác xem chúng mình có biết lắng nghe và làm theo cô không nhé. Với phần này khi nào cô đi vào giữa và đưa 1 tay lên cao thì chúng mình cầm tay nhau đi sát vào cô, khi cô giơ hai tay lên cao thì chúng mình trở lại vòng tròn to ban đầu nhé. - Các con đã rõ chưa nào? - Cô tổ chức cho trẻ chơi 1-2 lần. - Cô nhận xét, khuyến khích trẻ sau mỗi lần chơi. - Hỏi lại trẻ tên trò chơi? 3.Kết thúc - Các con ơi hôm nay các con có vui không? - Trong chương trình ngày hôm nay chúng mình đã học được điều gì?	- Cả lớp thể hiện bài hát. - Trẻ tự sáng tạo ra động tác và lên thể hiện. -Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời. - Trẻ chơi trò chơi - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời.
--	--

=> GD: Qua chương trình hôm nay cô muốn nhắn nhủ tới các con, các loài hoa có rất nhiều lợi ích cho chúng mình, các con phải biết yêu quý, chăm sóc và bảo vệ các loài hoa, chúng mình đã nhớ chưa? - Hôm nay cả 3 đội đã tham gia rất xuất sắc, bây giờ chương trình xin mời đại diện 3 đội chơi lên sân khấu nhận quà nào! - Chương trình “Bé vui ca hát” xin được khép lại tại đây! Xin chào tạm biệt và hẹn gặp lại!	- Trẻ chơi trò chơi - Trẻ trả lời. - Trẻ lắng nghe - Trẻ nhận quà - Trẻ chào tạm biệt
---	--

LĨNH VỰC PHÁT TRIỂN THẨM MĨ

Hoạt động: Giáo dục âm nhạc

Chủ đề: Thế giới Thực vật

Đề tài: - Nội dung trọng tâm: Nghe hát “Vườn cây của ba”- TG: Phan Nhân

- Nội dung kết hợp: Ôn hát “Em yêu cây xanh”- TG: Hoàng Văn Yến

- Trò chơi: “Giọng ả giọng ai”

Đối tượng: 5 – 6 tuổi

Thời gian: 30 - 35 phút

I. Mục đích, yêu cầu:

1. Kiến thức:

- Trẻ nhớ tên bài hát “Vườn cây của ba” của tác giả Phan Nhân, nhận ra giai điệu và hiểu nội dung bài hát.
- Trẻ thuộc lời bài hát: “Em yêu cây xanh” - Lời của tác giả Hoàng Văn Yến và biết hát đúng theo giai điệu bài hát.
- Trẻ biết cách chơi, luật chơi của trò chơi “Giọng ả giọng ai”.
- Trẻ biết được sự phát triển của cây qua trò chơi “Gieo hạt”.
- Trẻ biết được một số loài cây ăn quả và biết lợi ích của các loại cây.

2. Kỹ năng:

- Phát triển ngôn ngữ
- Rèn khả năng quan sát, chú ý và ghi nhớ có chủ định.
- Rèn khả năng nghe và cảm thụ âm nhạc cho trẻ.
- Rèn kỹ năng hát theo giai điệu của bài hát.
- Rèn luyện sự mạnh dạn, tự tin khi thể hiện bài hát.

3. Thái độ:

- Trẻ yêu thích những tác phẩm và các hoạt động âm nhạc.
- Trẻ hứng thú, mạnh dạn, tự tin khi tham gia các hoạt động.
- Yêu thích các loài cây, có ý thức bảo vệ và chăm sóc các loài cây.

II. Chuẩn bị:

1. Chuẩn bị của cô:

- Sân khấu biểu diễn.
- Máy tính, máy chiếu, loa.
- Đàn, nhạc beat bài hát: “Vườn cây của ba”, “Em yêu cây xanh”, nhạc trò chơi.

- Tranh, ảnh các loài cây ăn quả: Mít, sầu riêng,...

2. Đồ dùng của trẻ

- Dụng cụ âm nhạc: Phách tre, sắc xô, trống, mic,...

- Ghế ngồi hình chữ U.

III. Tiến hành:

Hoạt động của cô	Dự kiến hoạt động của trẻ
1. Ổn định tổ chức, gây hứng thú cho trẻ. - Chào mừng tất cả các bạn nhỏ đã đến với tiết học ngày hôm nay. - Đến với tiết học ngày hôm nay chúng mình hãy cùng cô chơi 1 trò chơi để không khí lớp học chúng ta sôi động hơn nhé! Đó chính là trò chơi “Gieo hạt”. Cô cùng trẻ chơi trò chơi 2-3 lần - Các con ạ từ những hạt giống bé xinh khi chúng ta gieo xuống đất hạt sẽ nảy mầm và lớn lên thành cây, cây sẽ ra hoa và cho chúng ta những quả ngon, ngọt để ăn đấy. - Hôm nay cô sẽ mang đến cho chúng mình 1 bài hát nói về rất nhiều loài cây cho chúng ta trái ngon, quả ngọt để ăn nhé! Cô mời chúng mình cùng về chỗ và lắng nghe cô hát bài hát “Vườn cây của ba” của nhạc sỹ Phan Nhân sáng tác nhé! 2. Nội dung 2.1. Nghe hát “Vườn cây của ba” - Cô hát lần 1: Cô hát không nhạc kết hợp cùng với cử chỉ điệu bộ nét mặt. + Các con ơi cô vừa hát cho các con nghe bài hát gì nhỉ? + Bài hát là do nhạc sỹ nào sáng tác? + Để chúng cảm nhận rõ hơn về giai điệu và nội dung của bài hát cô xin mời chúng mình cùng thưởng thức lại bài hát 1 lần nữa nhé!	- Trẻ reo lên ê ê ê - Vâng ạ. - Trẻ chơi trò chơi - Trẻ lắng nghe - Vâng ạ. - Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời - Trẻ trả lời - Vâng ạ.

- Cô hát lần 2: Cô hát kết hợp với nhạc. + Các con ơi cô vừa hát cho chúng mình nghe bài hát có tên là gì? + Bài hát là do ai sáng tác? + Cô đố các con biết trong bài hát có nhắc tới những loài cây nào? + Các con thấy giai điệu bài hát như thế nào? + Đoạn nào bài hát nhẹ nhàng? + Đoạn nào bài hát vui tươi hơn? => <i>Cô khái quát nội dung bài hát:</i> Bài hát “Vườn cây của ba” nói về khu vườn nhà ba trồng nhiều loại cây lạ, có cây xù xì gai góc (bưởi, sầu riêng) nhưng trái lại rất dễ thương, ngọt ngào, cung cấp cho bé nhiều quả ngon, cho thấy sự vất vả của ba và tình yêu thương qua những loại cây. Mỗi một loài cây lại cho ra một loại quả thơm ngon khác nhau đấy. + Các con thấy bài hát này có hay không? + Để bài hát hay hơn nữa hôm nay cô sẽ mời các con cùng trải nghiệm làm những nhạc công nhí nhé! - Lần 3: Cô hát và trẻ hưởng ứng cùng cô kết hợp với nhạc cụ - Tổ 1 dùng phách tre gõ theo phách mạnh. - Tổ 2 dùng sắc xô lắc theo đoạn điệp khúc. - Tổ 3 dùng trống lắc tạo âm thanh phụ họa. Cô hướng dẫn: “Khi bài hát nhẹ nhàng chúng mình gõ nhẹ.” “Khi bài hát vui hơn chúng mình gõ mạnh và nhanh hơn.” Cô và trẻ thể hiện bài hát. - Cô và bạn ...vừa thể hiện bài hát có hay không?	- Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời. - Vui tươi, sôi nổi ạ. - Trẻ trả lời. - Trẻ lắng nghe. - Vâng ạ. - Trẻ lấy nhạc cụ - Trẻ lắng nghe. - Trẻ thể hiện bài hát cùng cô. - Trẻ trả lời.
--	---

- Khi nghe hát kết hợp với sử dụng nhạc cụ, các con cảm thấy thế nào? - Chúng mình thích nhạc cụ nào nhất? - Bây giờ chúng mình hãy cùng chơi trò chơi “trời sáng, trời tối” cô có 1 bất ngờ cho chúng mình nào! - Lần 4: Cho trẻ nghe bản nhạc không lời và đóng hoạt cảnh - Các con thấy các cô biểu diễn có hay không nào? => GD: Qua bài hát “Vườn cây của ba” đã nói về rất nhiều các loài cây như sầu riêng, cây bưởi, cây dừa,.. mỗi loài cây sẽ kết thành những trái, thơm quả ngọt khác nhau. Và các loại quả cung cấp cho chúng ta rất nhiều vitamin, chất khoáng, chất xơ, vì vậy chúng mình nên ăn đủ các loại hoa quả để có 1 cơ thể khỏe mạnh. Và để cây phát triển tươi tốt thì chúng mình cần phải biết yêu quý, chăm sóc và bảo vệ những loài hoa, không được hái hoa bẻ cành,.. chúng mình đã nhớ chưa? 2.2. Ôn hát: “Em yêu cây xanh” - Hôm nay chúng mình rất là ngoan nên có 1 người bạn đến thăm lớp mình đây, chúng mình cùng xem đó là ai nhé! Cô chiếu video búp bê Al giới thiệu về bài hát “Em yêu cây xanh” và cho trẻ đoán giai điệu bài hát. (Cô mở giai điệu bài hát “Em yêu cây xanh” cho trẻ đoán tên bài hát) - Đó các con biết đó là giai điệu bài hát gì? - Bài hát do ai sáng tác? * Cho trẻ hát bài hát: - Lần 1: Cả lớp hát hát bài hát có nhạc	- Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời. - Trẻ chơi trò chơi. - Trẻ trả lời. - Trẻ lắng nghe. - Vâng ạ - Trẻ xem video - Trẻ lắng nghe và đoán tên bài hát. - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời.
--	--

- Xin mời các con cùng thể hiện bài hát cùng cô nào! - Lần 2: Cho từng tổ lên thể hiện bài hát + Hôm nay cô thấy cả 3 tổ hát bài hát này rất hay, vậy bây giờ cô xin mời lần lượt 3 tổ sẽ lên sân khấu thể hiện nhé, trước tiên là tổ 1 nào! + Các con ơi, các con thấy tổ 1 thể hiện có hay không? vậy chúng mình hãy thưởng cho các bạn ấy một chàng pháo tay thật là to nào + Tiếp theo xin mời đội đội tổ 2 lên thể hiện tài năng của mình nào? + Cuối cùng hãy nổ 1 chàng pháo tay thật to để chào đón tổ 3. + Vừa rồi các tổ đã thể bài hát rất là xuất sắc rồi đấy. Và cô còn phát hiện là lớp mình có nhiều ban nhạc thể hiện bài hát rất hay, cô xin mời phần thể hiện của ban nhạc Tình bạn!(cô mời nhóm trẻ lên thể hiện bài hát) - Cô mời cá nhân trẻ thể hiện bài hát. 2.3. Hoạt động 3: Phần 3: “Trò chơi âm nhạc” * Trò chơi “Giọng ả giọng ai” - Để thay đổi không khí cô xin mời các con đến với một trò chơi âm nhạc được mang tên: giọng ả giọng ai. - Các con có thích không nào? - Sau đây cô sẽ phổ biến cách chơi và luật chơi, các con chú ý lắng nghe và quan sát nhé! - Cách chơi: lớp mình ngồi thành đội hình vòng tròn, cô sẽ chọn 1 bạn lên và bịt mắt bạn đó lại. Sau đó, cô sẽ chỉ định 1 bạn bất kì hát	- Trẻ thực hiện - Đội:.... thể hiện bài hát. - Đội:... thể hiện bài hát. - Đội.... thể hiện bài hát. -Trẻ thể hiện bài hát. - Ban nhạc “Tình bạn” thể hiện bài hát. - Cá nhân trẻ thể hiện bài hát. - Trẻ reo lên ê ê ê. - Có ạ. - Vâng ạ
---	---

1 bài hát và cô chỉ nói nhỏ cho bạn đó biết tên bài hát thôi. Rồi bạn sẽ hát thật to bài hát đó lên và nhiệm vụ của bạn bịt mắt là phải thật tinh tai lắng nghe và đoán xem bạn nào đang hát và bài hát đó tên là gì? + Sau mỗi lượt chơi cô sẽ đổi bạn lên bịt mắt và đổi bài hát (Cho tôi đi làm mưa với, Nắng sớm, Trời nắng trời mưa, Giọt mưa và em bé), vị trí ngồi và cô sẽ cho 2-3 bạn cùng hát để xem tai bạn nào tai thính hơn - Luật chơi: Bạn bịt mắt có thể giơ tay trả lời khi đoán ra tên bạn hát và tên bài hát. Nếu trả lời chính xác sẽ được thưởng 1 hình dán đáng yêu còn nếu chưa chính xác sẽ nhảy lò cò 1 vòng. - Cô tổ chức cho trẻ chơi 3-4 lần - Cô nhận xét tuyên dương trẻ 3. Kết thúc - Các con ơi hôm nay các con có vui không? - Trong tiết học ngày hôm nay chúng mình đã học được điều gì? => GD: Tiết học hôm nay cô muốn nhắn nhủ tới các con, các loài cây có rất nhiều lợi ích cho chúng mình, các con phải biết yêu quý, chăm sóc và bảo vệ các loài cây, chúng mình đã nhớ chưa? - Tiết học hôm nay của chúng ta đã kết thúc rồi hôm nay các con rất ngoan nên cô sẽ thưởng cho chúng mình 1 chuyến đi dạo chơi xung quanh sân trường nhé!	- Trẻ lắng nghe - Trẻ lắng nghe - Trẻ chơi trò chơi - Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời. - Trẻ trả lời - Trẻ thực hiện.
---	--

LĨNH VỰC PHÁT TRIỂN THẨM MĨ

Hoạt động: Giáo dục âm nhạc

Chủ đề: Thế giới Thực vật

Đề tài: - Nội dung trọng tâm: Nghe hát “Cây trái quê em”

- Nội dung kết hợp: Vận động bài hát “Em ra vườn rau”

- Trò chơi “Bức tượng âm nhạc”

Đối tượng: 5 – 6 tuổi

Thời gian: 30 - 35 phút

I. Mục đích, yêu cầu:

1. Kiến thức:

- Trẻ nhớ tên bài hát “Trái cây quê em”, biết bài hát thuộc dân ca Nam bộ, nhận ra giai điệu và hiểu nội dung bài hát.
- Trẻ thuộc lời bài hát: “Em ra vườn rau” - Lời của tác giả Phạm Tuyên và biết vận động theo giai điệu bài hát.
- Trẻ biết cách chơi, luật chơi của trò chơi “Bức tượng âm nhạc”.
- Trẻ biết một số loài cây ăn quả và lợi ích của các loài cây.

2. Kỹ năng:

- Rèn khả năng nghe và cảm thụ âm nhạc cho trẻ.
- Phát triển ngôn ngữ
- Phát triển khả năng quan sát, chú ý, ghi nhớ có chủ định.
- Rèn kỹ năng hát và vận động theo giai điệu của bài hát.
- Rèn luyện sự mạnh dạn, tự tin khi thể hiện minh họa các động tác theo nhạc.

3. Thái độ:

- Trẻ yêu thích những tác phẩm và các hoạt động âm nhạc.
- Trẻ hứng thú, mạnh dạn, tự tin khi tham gia các hoạt động.
- Yêu thích các loài cây, có ý thức bảo vệ, chăm sóc các loài cây.

II. Chuẩn bị:

1. Chuẩn bị của cô:

- Sân khấu biểu diễn.
- Máy tính, máy chiếu, loa.
- Đàn, nhạc beat bài hát: “Trái cây quê em”, “Em ra vườn rau”, nhạc trò chơi.
- Tranh, ảnh các loài cây ăn quả: Cây xoài, dứa, dừa,...

2. Đồ dùng của trẻ

- Mũ: Cam sành, thanh long, dứa hấu.

- Ghế ngồi hình chữ U.
- Dụng cụ âm nhạc: Phách tre, sắc xô, mic,...

III. Tiến hành:

Hoạt động của cô	Dự kiến hoạt động của trẻ
1. Ổn định tổ chức - Gây hứng thú (3 - 4 phút) Cô giới thiệu chương trình - Xin chào mừng tất cả các con đã đến với chương trình “Giao lưu âm nhạc” ngày hôm nay. Cô là , người sẽ đồng hành với các con trong chương trình lễ hội ngày hôm nay, ngoài ra chúng ta còn có những vị giám khảo đến tham dự chương trình, đó là các cô giáo đến từ Trường Chúng mình hãy nổ 1 tràng pháo tay thật to nào! Và thành phần không thể thiếu của chương trình “Giao lưu âm nhạc” ngày hôm nay đó là sự tham gia của 2 đội chơi: Đội cam sành, đội Thanh long và đội Dưa hấu. - Chương trình của chúng ta hôm nay gồm 3 phần thi: Phần 1: “Quà tặng âm nhạc” Phần 2: “Tài năng âm nhạc” Phần 3: “Trò chơi âm nhạc” 2. Nội dung (20 - 25 phút) 2.1. Hoạt động 1: Nghe hát "Trái cây quê em" * Phần 1: Quà tặng âm nhạc - Trước khi bước vào phần quà tặng âm nhạc ban tổ chức có 1 thử thách dành cho chúng ta đó chính là những câu đố rất khó, xin mời các các con hãy cùng lắng nghe thật tinh tai để giải câu đố nhé! Câu đố 1:	- Trẻ lắng nghe. - Trẻ vỗ tay. - Trẻ ra chào và giới thiệu đội mình: Cam sành, Thanh long, Dưa hấu - Trẻ reo lên ê ê ê. - Trẻ lắng nghe

“Da xanh xù xì Ruột vàng ngọt mát Ép ra nước uống Là quả gì nào?” Đáp án: Cam sành - Cô mời đáp án của 3 đội. Câu đố 2: “Vỏ hồng rực rỡ Tai xanh xung quanh Ruột trắng hoặc đỏ Chấm đen li ti” Đáp án: Thanh long - Cô mời đáp án của 3 đội. - Ngoài các loại quả này ra các cô còn biết loại quả nào nữa? - Và hôm nay chương trình cũng gửi tặng các khán giả của chúng ta 1 bài hát về rất nhiều các loại trái cây thơm ngon, không để các khán giả phải chờ đợi lâu hơn nữa bây giờ chúng ta cùng bước vào phần thứ nhất mang tên “Quà tặng âm nhạc” với bài hát “Cây trái quê em” của dân ca Nam bộ. * Cô hát cho trẻ nghe: - Lần 1: Cô hát không nhạc kết hợp cử chỉ điệu bộ nét mặt + Các con ơi! Cô vừa hát cho các con nghe bài hát gì? Do ai sáng tác? Cô vừa hát tặng cho các bạn bài hát “Trái cây quê em” Dân ca của vùng đất Nam bộ đấy! - Lần 2: Cô hát kết hợp đàn cho trẻ nghe - Cô vừa hát bài gì các con? Do ai sáng tác nhỉ?	- Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời - Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời - Trẻ lắng nghe - Trẻ chú ý lắng nghe cô hát - Trẻ trả lời - Trẻ chú ý lắng nghe cô hát - Trẻ trả lời
--	--

- Chúng mình thấy giai điệu bài hát này như thế nào? - Trong bài hát có nói đến những loại quả nào? - Chúng mình đã được ăn những loại quả này chưa? => Bài hát “Trái cây quê em” có giai điệu vui tươi nói về các loại trái cây thơm ngon như quả quýt hồng, cam sành, thanh long,...những loài trái cây thơm ngon của vùng miền Nam bộ và trong miền nam gọi là “Trái cây” còn ngoài bắc chúng ta gọi là “quả” đấy. - Lần 3: Cô hát kết hợp nhạc và động tác múa minh họa. + Để cho bài hát thêm sinh động, thì cô chuẩn bị một tiết mục múa đây. Các con có mong chờ phần biểu diễn này không nào? + Cô vừa thể hiện bài hát gì? Là dân ca của vùng miền nào? - Ngoài các loại trái cây được nói đến trong bài hát các con còn biết các loại trái cây nào nữa không? => Bài hát cho ta biết thêm về rất nhiều các loại trái cây khác nhau như cây dưa hấu, cam, quýt, thanh long,... và mỗi loại trái cây đều chứa rất nhiều vitamin và khoáng chất đấy. - Vậy chúng mình có yêu thích các loài trái cây này không? - GD: Vì các loại quả chứa rất nhiều vitamin và khoáng chất tốt cho sức khỏe của chúng mình nên các con nhớ phải ăn đủ các loại trái cây để có 1 sức khỏe thật tốt nhé!	- Rất vui, rộn ràng - Quả quýt, cam sành,... - Trẻ trả lời - Trẻ lắng nghe - Có ạ - Trẻ trả lời - Trẻ trả lời - Trẻ lắng nghe - Trẻ trả lời - Trẻ lắng nghe
--	---

- Lần 4: Cô mời trẻ cùng cô thể hiện tình cảm của mình với bài hát (trẻ đứng thành hình chữ U) Cô có thể múa minh họa những động tác múa sinh động cho trẻ múa theo. + Các con vừa được làm gì? Có thấy vui không nào? + Cô thấy các bạn không chỉ chăm chú lắng nghe cô hát mà còn biết vận động những động tác rất đẹp mắt để thể hiện tình cảm của mình. Cô khen cả lớp mình nào! 2.2. Hoạt Động 2: Dạy vận động theo nhạc bài hát “Em ra vườn rau” – ST: Phạm Tuyên * Phần 2: Tài năng âm nhạc - Trong phần thi thứ nhất cô thấy các đội của chúng ta đều rất chăm chú lắng nghe và hưởng ứng cùng cô - Bây giờ cô sẽ cho các đội được thể hiện tài năng qua phần 2 của chương trình mang tên "Tài năng âm nhạc". - Cho trẻ nghe một đoạn nhạc và hỏi trẻ - Các con ơi đây là giai điệu của bài hát nào mà chúng mình đã được học nhỉ? Của nhạc sĩ nào? - Đúng rồi đó là bài “Em ra vườn rau” của nhạc sĩ Phạm Tuyên mà ngày hôm trước cô đã dạy cho chúng mình được vận động theo nhạc bài hát này đúng không nào? * Lần 1: Cô vận động theo nhạc cho trẻ xem - Chúng mình vừa được xem cô vận động theo nhạc bài hát gì? Do ai sáng tác?	- Trẻ thể hiện bài hát cùng cô - Trẻ trả lời - Trẻ vỗ tay - Trẻ lắng nghe - Trẻ nghe một đoạn nhạc - Trẻ trả lời - Trẻ trả lời
---	---

- Các con vừa được xem cô vận động theo nhạc bài hát "Em ra vườn rau " rồi vậy chúng mình thấy bài hát nói về điều gì? - Đúng rồi đấy các con ạ, bài hát "Nói về em bé ra vườn rau và chăm sóc các cây rau..." * Lần 2: Cô cho trẻ vận động theo nhạc bài hát “Em ra vườn rau” - Các con thấy bài hát này có hay không? Vậy thì bây giờ cô mời cả lớp chúng ta hãy đứng lên và vận động theo nhạc với cô bài hát này nhé! - Cô mời lần lượt từng đội chúng ta sẽ lên đây thể hiện phần thi của mình. - Đến với chương trình của chúng ta hãy cùng hướng mắt lên sân khấu để chào mừng đội “Cam sành” sẽ đem đến cho chúng ta phần biểu diễn vô cùng hấp dẫn và sôi động. - Và tiếp theo xin được chào đón đội “Thanh long” sẽ cùng mang đến một phần biểu diễn vô cùng hay và hấp dẫn. - Và cuối cùng xin nổ một tràng pháo tay thật là to để chào đón đội “Dưa hấu” - Có một vũ công vận động bài hát này rất hay và không để mọi người chờ đợi lâu xin được mời lên sân khấu vũ công nhí ... - Cô cho cả lớp vận động theo nhạc một lần nữa bài hát này. - Ngoài những động tác mà cô hướng dẫn chúng mình ra thì bạn nào có ý tưởng gì để cho bài hát thêm sinh động hơn nữa không nhỉ? (Sau mỗi lần cho trẻ thể hiện hỏi trẻ tên bài hát, tên tác giả)	- Trẻ trả lời - Cả lớp vận động cùng với cô - Các đội thể hiện bài hát - Các đội thể hiện bài hát - Cá nhân trẻ vận động - Cả lớp vận động - Trẻ nêu ý tưởng và thể hiện ý tưởng của mình
---	--

